

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele.

Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

KRISTELIG FORENING TIL BØRNS REDNING

1898 · 9. SEPTEMBER · 1923

KRISTELIG FORENING TIL BØRNS REDNING

24. Aarg.

September 1923.

Nr. 3.

Jubilæumsskrift

9. September 1923

KRISTELIG FORENING TIL BØRNS REDNING

I ANLEDNING AF
FORENINGENS 25-AARS
JUBILÆUM

1898. — 9. SEPTEMBER — 1923.

KØBENHAVN · 1923

KANTATE
TIL
25 - AARS JUBILÆET
AF THORDUR TOMASSON.

I.

Mel.: Vort Fødeland var altid rigt.

O m Danmark leger Bølger blaa
bag ranke Bøges Gitter;
i Eng sig snor den blanke Aa,
og Blomst til Blomster titter;
paa Marken gynger Kornets Guld,
og Haven staar af Frugter fuld;
men Storm og Brænding brydes maa
mod Kystens hvide Klitter.

*Vi fik af Gud saa gode Kaar,
som vel vi ønske kunde.
Han bjerged os i Tusind Aar
med Brød til alle Munde.
Og atter melder frit vort Flag
fra Dybbøls Top en signet Dag.
Blot selv vi vil, mod Folkevaar
med Gud i Pagt vi stunde.*

*Hvor er et Sted saa godt for Børn
som Danmarks trygge Have?
Her dufter Hyld, her blomstrer Tjørn,
og mild er Hjemmets Ave.
Med opladt Sans for Barnets Værd
lad vogtes vel dets Kaar og Færd,
og tag i Fællig frisk en Tjørn,
naar dèr er lidt af Lave!*

*Os skille kan saa mangen Strid,
 dog kan os denne sanke.
 Vi mindes selv vor Barndomstid,
 og ømt maa Hjertet banke.
 Vi ser i Barnets Øje ind,
 da smelter mildt alt haardt i Sind.
 De smaa at jævne Vej med Flid
 er Folkets bedste Tanke.*

II.

Mel.: Der skinner en Sol i Lys og Løn.

***D**er sukked en Flok bag Stænger og Slaa
 i Fængsler saa skumle og trange,
 hvad end de forbrød, de selv var kun smaa,
 og Straffens Dage saa lange.*

*De kendte saa lidt til Kærlighedsliv
 og mindre til Renhed og Hæder;
 de flygted fra Hjemmets Smalhans og Kiv
 og drev i slibrige Stræder.*

*Og havned saa dèr, hvor Loven blev brugt;
 skønt Børn fik de Straf og blev Fanger.
 Ej Naade for Ret, ej Kærligheds Tugt,
 som smelter Hjertet til Anger.*

*Saa sendtes de ud i Verden paany
 med Kainsmærkets Stempel for Livet,
 med trodsige Sind og Blik, som var sky, —
 de Børn, os Gud havde givet!*

*Hvi glemte vi Ordet: »Vogt mine Lam?»
 Os selv det til Ansvar mon drage!
 Nu fatter vi knap den blodige Skam
 kun kvart Aarhundred tilbage. —*

*Nu ser vi en Flok af store og smaa,
i Tusinder kan de vel tælles,
som fandt sig et Hjem, ej Stænger og Slaa,
og Kaar som Børns og ej Trælles.*

*Og var der end dem iblandt, som gik vild
og skuffed al Omhu og Møde,
hvad Kærlighed gav, blev aldrig kun Spild,
men bær omsider sin Grøde!*

III.

SOLO

Mel.: Paaskeklokken kimed mildt.

Onde Aar som aldrig før denne Slægt fik se;
end Alverden vaander sig vildt i Eftervé.
Giftig Sæd, blodig Høst, Hjem og Hjerter brast.
Ragnarok for Døren, naar der intet staar fast.

Onde Aar for Barnet med, løst hvert helligt Baand,
Drift for Vind og Vove og denne Verdens Aand.
Blodig Sæd, giftig Høst, Barnets Uskyld tabt.
Ragnarok i Hjertet, som til Lyset blev skabt.

Verden selv blev angst derved, skjalv for Livets Lov,
standsed brat ved Vuggen, hvor Fremtids Spire sov.
Barnets Sag, Barnets Tid, Barnet Slægtens Haab, —
fik med Barnets Navn saa vort Aarhundred sin Daab.

Se, en Verden, end i Strid, syg af Ulivssaar,
fandt dog Sted at knæle, hvor Vuggens Gænge gaar.
Barnets Tid, Barnets Sag, Værn for Barnets Sjæl!
Ingen Slange saare lidet Barn i dets Hæl!

Dagen gryr. Nu vidt om Land hejses Barnets Flag.
Mænd og Kvinder fylkes til Kamp for Barnets Sag.
Slut da Kreds, Haand i Haand! Gælder det de smaa,
Danmark, selv kun lille, tør i Spidsen vel gaa!

IV.

Mel.: Nu titte til hinanden.

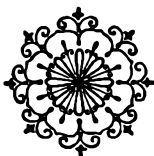
O kom og lad os vandre i Løn til Bethlehøim
og knæle der ved Krybben i det lave.
Saa finder bedst vi Vej til hvert Vuggebarn frem
med Blomster fra Paradisets Have.

Saa styrer vi mod Maalet med Barnets Flag i Stavn,
men Korsets Tegn skal vaje i dets Mærke.
Thi øves al vor Id i det signede Navn,
gør Naaden de svage Hænder stærke.

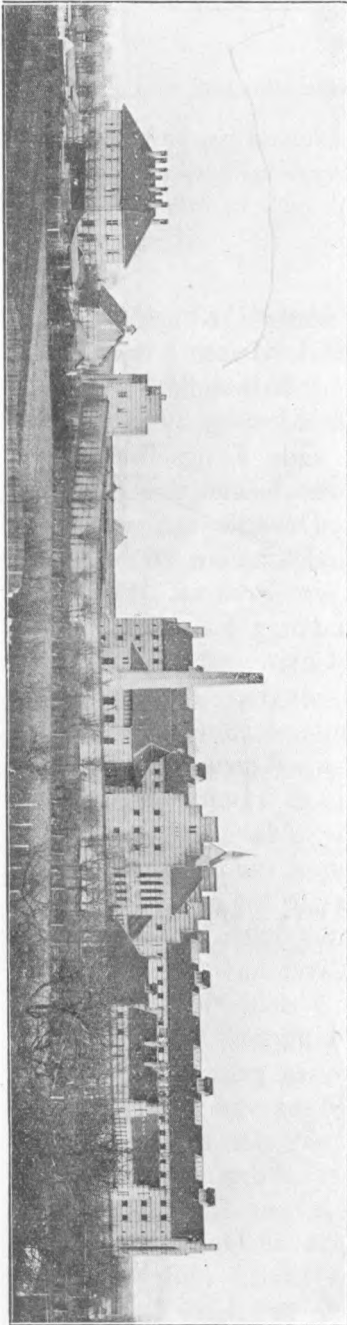
Og alle I, som frydes ved salig Barnelod,
i Jesu Navn tør raabe: »Abba, Fader!«
vær med og slut vor Kreds, hvor vi bjerger i Vod
en dyrekøbt Fangst tra Dybets Gader.

Luk op for Hjem og Hjerte og gem de smaa derind,
som Far og Mor og Hjemmets Lykke savner.
Thi alle Jordens Børn ligger Jesus i Sind;
ham selv i det mindste Barn vi favner. —

Men Du, som os velsigned og salved os som smaa
med Korsets Tegn til Barnekaarets Naade,
velsign Du selv vort Værk, saa det vel kan bestaa
og frugte til Fædrelandets Baade!

Ude paa Vestre Fængsels Kontor i København sad i Foraaret 1897 en Kreds af Mænd, Medlemmer af Københavns Fængselssekretariat, og forhandlede om forskellige Fanger, naar de skulde løslades, og hvem af dem Selskabet burde hjælpe. Der sad Fængselsinspektør Grundtvig, Politinspektør Madsen, Kriminalretsassessor Cold, Fængselspræst Nissen m. fl. Det var vigtige Spørgsmaal, der forhandlede, det drejede sig om en Mængde ulykkelige, forvildede Menneskers Fremtid. Det var Tider, da der var fyldt i Københavns 3 Fængsler, Vestre Fængsel, Nytorvs Arresthus og Christianshavns Kvindearresthus. I Følge Politidirektørens Beretning gik der, naar man regnede Bødeafsonere med, i 1896 10787 Mennesker igennem disse 3 Fængsler, og Aarets Gennemsnitsantal af Arrestanter var 376 daglig. Hvor megen Elenighed gemte sig ikke bag disse Mure, hvor mange haarde og stejle Naturer, hvor mange bløde og vege. Det var Mennesker, hvoraf mange havde været ude i haarde Storme og i Fristelsernes Malstrøm eller lyttet til deres indsmigrende, lokkende Toner. Livet havde talt sit eget Sprog og slaæet sine dybe Fuger i dem. Hvorledes saa Minderne ud, fra Barndom og Ungdom, fra Hjem og Kammerater! Ofte for der en Gysen gennem dem, naar de tænkte derpaa, og hvordan det saa var gaaet dem — og nu laa Fremtiden derude, ja var der egentlig nogen Fremtid, var det muligt at haabe, at drømme Fremtidsdrømme, vilde ikke Mennesker se paa dem med onde Øjne, vilde der ikke lyde mange haarde Domme, og vilde deres Fortid ikke følge dem ud i Livet; stadig naar de vilde fremad, ja naar det begyndte at lykkes baade med

VESTRE FÆNGSEL UDVENDIG.

at faa et Arbejde, en Stilling og med at faa lidt Sejr over sig selv, over Viljen og Fritselsen, saa var det dør alt sammen, »han har gjort det og det,« »han har været saadan og saadan«, var det virkelig de ellers saa rare, elskværdige Mennesker, de gode, muntre Kammerater, der slog saa haardt, der stødte til den hældende Vogn — og saa bristede det. Var der noget Haab! Jo, der kom Bud fra Fængselselskabet, man vilde hjælpe baade den og den — og saa drog de ud og maatte kæmpe med den haardeste Storm og stærkeste Modvind: Menneskers Domme. Men der var mange, der blev tilbage, hvad skulde man gøre ved dem, var det Menneskevrage, umulige at hjælpe? Har man prøvet at arbejde blandt ulykkelige Mennesker, saa har man set: intet er umuligt for Menneskers Redning.

»Men hvad skal vi gøre med alle disse, som er tilbage, den store Vrimmel?« udbrød Fængselspræsten, Pastor Nissen, »alle disse mange Børn og unge; kan de voksne Forbrydere reddes, og det kan de, og reddes der paa Vridsløse c. 50 pCt. af de voksne Fanger, hvor

meget mere maa saa ikke disse kunne reddes, det er ufor-
svarligt ikke at hjælpe dem.« Man enedes saa om, at
Fængselspræsten til næste Møde skulde komme med en
Fortegnelse over de Børn og unge, han vilde anbefale
skulde hjælpes.

Ude i Fængslets Gange gik Fængselspræsten sin vante
Gang, Celledøre aabnedes og lukkedes. Det var et trist
Syn, der mødte ham dør. *Den kriminelle Lavalder* var
efter Straffelov af 10. Februar 1866 *10 Aars Alderen*,
og som en Følge deraf sad der rundt om i Københavns
Fængsler ligesom rundt om i vort Lands andre Fængsler
en Mængde Børn over 10 Aar. Det var underligt dør
at træffe disse Dreng, hvoraf mange var saa fuldstæn-
dige Børn, saa de raabte efter Mor, og undertiden var
saa smaa, at de næsten forsvandt i Cellen. Det var et
underligt Syn, naar Fangerne ude paa Vestre Fængsel om
Søndagen gik fra Kirke, at se den Mængde Smaadreng
og ganske unge midt iblandt de store, voksne Forbrydere.
Det var mange hjerteskrærende Scener, Pastor Nissen op-
levede med disse Børn rundt om i Cellerne, og det var
næsten gruopvækkende, naar han sad i Cellerne og talte
med de enkelte, at høre Børnenes Skrig, naar de fik det
dømte Antal Ris, eller de unge Mænd den skrækkelige
Straf, Rotting. Mange af disse Børn havde været straffet
2—3 Gange, før de blev konfirmerede, og en meget stor
Del af dem forhærdedes saadan ved denne Behandling,
at de vendte tilbage atter og atter, ofte med meget korte
Mellemlum. Dette Straffesystem var ganske ufor-
svarligt, man opdrog derved Børn til Forbrydere i Stedet for at
redde dem.

Statistik.

I 1898 skete der i København, ialt 425 Anholdelser af Børn under 18
Aar. Tallet af anholdte Børn var 334. Heraf straffedes 219 ialt 261 Gange,
74 af Børnene havde i tidligere Aar været i Berøring med Politi. I 1896
og 1897 var Tallene 343 og 333 Anholdelser af 281 og 275 Børn. Af disse
straffedes 216 og 207 ialt 261 og 251 Gange.

De nærmere Tal ser saaledes ud:

Dreng mellem 15 og 18 Aar.

I 1896 *anholdtes* 140 ialt 172 Gange, og 127 *straffedes* 138 Gange
I 1897 *anholdtes* 134 ialt 152 Gange, og 115 *straffedes* 126 Gange
I 1898 *anholdtes* 176 ialt 233 Gange, og 126 *straffedes* 149 Gange

Drenge under 15 Aar.

I 1896	<i>anholdtes</i>	77	ialt	98	Gange, og	44	<i>straffedes</i>	59	Gange
I 1897	<i>anholdtes</i>	82	ialt	108	Gange, og	48	<i>straffedes</i>	67	Gange
I 1898	<i>anholdtes</i>	90	ialt	111	Gange, og	43	<i>straffedes</i>	54	Gange

Piger mellem 15 og 18 Aar.

I 1896	<i>anholdtes</i>	55	ialt	63	Gange, og	53	<i>straffedes</i>	61	Gange
I 1897	<i>anholdtes</i>	47	ialt	58	Gange, og	40	<i>straffedes</i>	51	Gange
I 1898	<i>anholdtes</i>	60	ialt	73	Gange, og	49	<i>straffedes</i>	57	Gange

Piger under 15 Aar.

I 1896	<i>anholdtes</i>	9	ialt	10	Gange, og	2	<i>straffedes</i>	3	Gange
I 1897	<i>anholdtes</i>	12	ialt	15	Gange, og	4	<i>straffedes</i>	7	Gange
I 1898	<i>anholdtes</i>	8	ialt	8	Gange, og	1	<i>straffedes</i>	1	Gang

Pastor Nissen havde Gang paa Gang alvorlige Samtaler med Arrestvagtimestrene paa Vestre Fængsel og Nytorvs Arresthus, Køhn og Nielsen, om disse forfærdelige, sørgelige Forhold blandt Børnene og de unge.

Arrestvagtimester Nielsen skriver i et Brev, Juli 1923, til Pastor Nissen: »Jeg forstaar fuldt ud Glæden og Tilfredsheden med det udførte, ansvarsfulde og saa vidt forgrenede Arbejde. At det var i høj Grad nødvendigt at bringe de fortvivlede Forhold for de faldne unge i god Gænge, talte vi da ofte om i en stille Time, og det var min Overbevisning, at De havde den fulde Forstaaelse af, at der hurtigst maatte gøres noget for alle de unge Stakler, hvis retsmæssige Opdragelse bestod i Fængsel og en Portion Ris eller Rotting, og som derefter var henvist til Gadens slette Selskaber og fortsat Forbrydervirksomhed. Det var jo næsten dagligdags, at jeg maatte overvære de omtalte Exekutioner, og ofte skar det mig i Hjertet, naar jeg tænkte paa, at slig Afstraffelse skulde virke opdragende eller forædlende, nej! tvertimod virkede Metoden til Forhærdelse, og mange af de unge, der som Recidivister senere atter havnede hos mig, har jeg spurgt, om de ikke var bange for Gentagelse af Straffen paa Kroppen, og Svaret var da som oftest: »Nej! Kløene kan man ryste af sig, men som stemplet Forbryder er man banlyst af Samfundet, thi ingen reddende eller hjælpende Haand ræktes en til Hjælp.« Mange har ofte, naar jeg i Fortrolighed talte med dem om den egentlige Aarsag til, at de var komne paa Afveje, sagt mig, at

VESTRE FÆNGSEL INDVENDIG.

Grunden var den, at Hjemmet betragtedes som en Pesthule, hvor Fa'r og Mo'r sloges, eller Faderen var daglig drukken, og Moderen var ude paa Arbejde, saa at de var henviste til Gadens løse Existenser, tilfældige

Kammeraters slette Paavirkning eller lignende. Jo, nødvendigt var det, at der blev taget fat, og dejligt var det, at De havde det sikre Syn og den faste Tro paa, at Sagen vilde lykkes, samt fik den grebet an i rette Tid og paa rette Maade.«

Lignende skriver Arrestvagtimester Køhn: »Hvor har jeg dog mange Gange i min Fængselsgerning med Gru tænkt paa de mange ulykkelige, vildfarne Børn med deres udødelige Sjæle, se dem færdes paa Forbrydelsens og Syndens Veje og saa føle ens egen Afmagt til at hjælpe og oprejse dem, og derfor gjorde det ogsaa Hjertet godt, da De ved Guds Hjælp fik Lov til at danne »Kristelig Forening til vildfarende Børns Redning«. — Pastor Nissen havde ogsaa mange Samtaler med Fængselsinspektør Grundtvig derom, som fik sat igennem, at Assessoren for det Kammer, hvor de fleste Børneforbrydelser behandlede, blev optaget i Fængselselskabets Bestyrelse, det var i det Aar Assessor Cold. Assessor Cold tog sig med megen Kærlighed og Iver af denne Opgave, Børneven som han var, og hver Gang han havde med et anholdt Barns Sag at gøre, forhandlede han med Barnets Forældre om at faa det anbragt paa Landet og søgte at faa Fængselselskabet til at støtte en saadan Anbringelse. Det stødte imidlertid paa store Vanskeligheder, og under Pastor Nissens Forhandlinger med ham udtalte han, at det var grumme vanskeligt for ham at faa det gjort forstaaeligt for Børnene og deres Forældre, at han, der efter Loven skulde være Barnets Dommer, ogsaa kunde være dets Velgører, og han mente, at det vilde være vanskeligt at komme frem ad den Vej, men han lovede at støtte Pastor Nissen, saa meget han kunde.

Saa kom det næste Møde i Fængselselskabets Bestyrelse. Pastor Nissen mødte med en meget lang Liste over Børn og unge, som han varmt kunde anbefale til Hjælp og Anbringelse paa Landet gennem Fængselselskabet. Hertil maatte man svare, at det ganske oversteg Fængselselskabets Evner og Midler. Man forhandlede med »Foreningen af 1837«, men da denne Forening kun antog Børn til 12 Aars, allerhøjest til 13 Aars Alderen, hen-

stillede Pastor Nissen, at man søgte efter yderligere Hjælp og foreslog, at han forhandlede med den kendte Børneven Carl Petersen, som i flere Aar havde berejst hele Danmark for Børnesagen, som havde sit eget Børnehjem »Betlehem«, Bjelkes Allé 34, som udgav sit eget lille filantropiske Blad »Samaritanen«, og som var Formand for »Herberg for Hjemløse«, hvor Pastor Nissen gentagne Gange havde talt og lært hans Virksomhed derigennem at kende. Forstander Carl Petersen hilste med Glæde Pastor Nissens Udtalelser om de Opgaver, der her laa for. Aftalen blev, at Pastor Nissen skulde skrive nogle Artikler om denne Sag i »Samaritanen«. Den 2. Januar 1898 skrev Pastor Nissen i »Samaritanen« en Artikel med Overskrift »Børn i de københavnske Fængsler«, som vakte megen Opmærksomhed. Han omtalte deri en Forening i London, hvis Medlemmers Opgave var at hjælpe ulykkelige Børn, og hvis daglige Bøn var: »Vor Fader, velsign alle stakkels Børn over hele Verden og fyld vore Hjærter med inderlige Ønsker om at hjælpe dem for Jesu Christi vor Herres Skyld.« Han skildrede Nøden i Børneverdenen og fortalte om de mange Børn, der sad i vort Lands Fængsler og voksede op til Forbrydere, hvis man ikke med Alvor og Kærlighed traadte til og hjalp dem, og han bad om, at Hjærterne maatte komme til at brænde for denne Sag. Mange forfærdedes, man havde ikke Anelse om, at Børn i 10—12 Aars Alderen sad i Fængsel, og at der i 1896 havde været arresteret i Københavns Fængsler 418 Børn under 15 Aar. Pastor Nissens lille Artikel bar snart Frugt paa en meget smuk og rørende Maade, idet en fattig Sildekone, som havde sendt sin Søn i Amerika dette Nummer af »Samaritanen«, kom til ham med 500 Kr. og med nedenstaaende Brev.

New York, Febr. 20, 1898.

Kære Moder!

Det skulde glæde mig meget, om en saadan Forening, som omtales i det lille Blad, du sendte mig, kunde blive stiftet. Vi har Selskaber her, som understøtter straffede Børn, og som gør vidunderlige Ting, og hvis en saadan

Forening kunde blive oprettet i København, tegner jeg mig som en Begyndelse for 500 Kr.

Med kærlig Hilsen fra din hengivne Søn

Edw. Knicriem.

Den lille Gnist havde tændt; det var et lille Frø, der var begyndt at spire, men hvad skulde ske? Ingen havde tænkt paa at danne en Forening, og ingen syntes at kunne. Pastor Nissen, der ikke alene var Fængselspræst ved alle Københavns Fængsler, men ogsaa Præst i det store Sct. Matthæus Sogn med sine 60—70,000 Mennesker, havde Hænderne fulde, det syntes haabløst. Alligevel, Kaldet lød, Nøden og Forholdene tvang, og alles Opmærksomhed var bleven vakt, saa der maatte handles, Herren maatte vise Vej, hvorledes det skulde ske. Pastor Nissen skrev yderligere et Par Artikler i »Samaritanen« om »Børn i Fængsler«, ligesaa skrev Børnehjemsforstanderne Carl Christensen-Ordrup og Carl Petersen forskellige Artikler. Ogsaa Dagbladene tog Spørgsmaalene op til Behandling, og efter at Forstander Carl Christensen-Ordrup havde skrevet en Artikel i »Dannebrog«, begyndte Journalist Holger Rosenberg under Mærket »Craal« en lang Række dygtige Artikler om, hvad der burde gøres for alle disse mange ulykkeligstillede, vildfarende og vildledte Børn og slog stærkt til Lyd for, at Staten ved Siden af det private Initiativ tog sig af den store Samfundsopgave i Henhold til Kommissionsbetænkningen af 1895. Pastor Nissen forhandlede med forskellige fremragende Mænd i Menigheden, Pastor Ussing, Valby, Pastor Vilhelm Beck, Fængselsfolk m. fl., og det blev ham mere og mere klart trods alt Arbejde og alle Hindringer, at han maatte tage Arbejdet med denne mægtige Opgave op, saa godt han kunde, han maatte lyde Kaldet. Pastor Nissen bad saa Forstander Carl Petersen om at være med og paa dennes Forslag tillige Bogtrykker Eriksen, Nørrebro, en varm-hjærtet og meget praktisk Mand, som sammen med Carl Petersen havde staaet i Pastor Frimodts store Menighed i Johannes Sogn, og som havde været med i forskellige vigtige Menighedsopgaver. Det første Møde blev

holdt hos Bogtrykker Eriksen 28. *Marts* 1898, hvor de 3 Mænd drøftede de forskellige Muligheder, og især om man skulde slutte sig til »Foreningen af 1837« for København, da den var en god og virksom Forening, og faa den til at udvide sine Rammer til hele vort Land og til alle Børn under 18 Aar, eller der skulde begyndes paa noget nyt. Man enedes om, at Opgaverne var saa mange og store, at der burde stiftes en ny og stor Forening, der kunde sætte nye Kræfter i Bevægelse og faa en Mængde Kvinder og Mænd dragne ind i det for hele vort Land og Folk saa vigtige Arbejde for alle ulykkeligtstillede Børn. I den følgende Maaned samledes de 3 Mænd gentagne Gange og enedes om at bede den nidkære og dygtige Fængselspræst, Pastor Joh. Munck, Vridsløse, om at indtræde i Bestyrelsen, at søge en Sekretær til Arbejdet, og at overdrage Pastor Nissen at udarbejde et Opraab, som forsynet med flere Hundrede Anbefaleres Navne skulde spredes rundt om i vort Land. Pastor Joh. Munck hilste udfra sine mange sørgelige Erfaringer i Vridsløse Forbedringshus det nye Arbejde og den nye vordende Forening med stor Glæde og erklærede sig straks villig til at indtræde i Foreningens Bestyrelse. Endnu savnedes en eller to Jurister i den ny Bestyrelse, men efter forskellige Forhandlinger lykkedes det at formaa de 2 dygtige og anerkendte Mænd, Højesteretsassessor E. Florian Larsen og Overretssagfører J. V. Møldrup, til at indtræde i Bestyrelsen. Der var endnu en Mand, som man meget gerne saa som Medlem af Bestyrelsen, det var den kendte Børneven, daværende Forstander for Holsteinsminde Opdragelsesanstalt, Mads Lind, men Anmodningen til ham om at indtræde i Bestyrelsen krydsedes af en Meddelelse om, at han fratraadte Stillingen paa Holsteinsminde. Dermed var Sekretær-Spørgsmaalet løst; paa en underlig herlig Maade havde Foreningen faaet som Gave den Mand, som den trængte til, og som igennem de 25 Aar skulde blive til saa stor Hjælp og Velsignelse i Foreningens stærkt voksende Arbejde, og varmt anbefalet af sin nærmeste Foresatte, Pastor Vilh. Beck, overtog i Juli 1898 den gennem mange Aar nidkære Ar-

PASTOR S. H. NISSEN.

FORSTANDER CARL PETERSEN.

PASTOR JOH. MUNCK.

BOGTRYKKER ERIKSEN.

bejder for Børnegudstjenestesagen og forskelligt Arbejde for ulykkeligstillede Børn Sekretærgerningen i Foreningen. Et stort, betydningsfuldt Skridt var gjort, Bestyrelsen var dannet, Sekretær var antaget, og man stod nu overfor den store Opgave, et omfattende Redningsarbejde for alle vildfarende Børn i Danmark, et Redningsarbejde, for hvilket Pastor Nissen stillede som Program og Maal: »Intet vildfarende Barn afvises«, hvorvidt og paa hvilken Maade dette skulde løses, kom de følgende 25 Aar til at vise.

HØJESTRETSASSESSOR FLORIAN LARSEN.

OVERRETSSAGFØRER MØLDRUP.

SEKRETÆR MADS LIND.

Da Opraabet var bleven udarbejdet og godkendt af Bestyrelsen, drog Pastor Nissen ud for at samle Anbefalere til at underskrive Opraabet. Maalet var sat højt: »flere Hundrede«, thi man vilde gøre det danske Folk klart, at det var et Nødraab, der skulde trænge ind til det danske Folks Hjærte, og som kunde blive hørt og forstaaet fra Skagen til Gedser, saa stor var Nøden i Børneverdenen, og saa stor en Samfundsopgave drejede

det sig om. Efter at Pastor Nissen havde faaet som den første Anbefaler sin Sognepræst ved Sct. Matthæus Kirke i København, Provst Th. Levinsen, der med stor Glæde og Kærlighed fulgte Foreningens Arbejde fra dens første Begyndelse, kørte han i en Droske rundt for møjsommeligt at samle Anbefalere, en for en, til denne store Sag. Den store Beredvillighed og Kærlighed, der mødte ham overalt, virkede opmuntrende, og med rivende Fart

PASTOR NISSENS BOPÆL, NIELS EBBESENSVEJ 20, KØBENHAVN.

voksende Anbefalernes Skare, saa den i Løbet af et Par Maaneder var naaet til 700. Overalt mødte Foreningens Fremkomst den største Velvilje, og man var fra forskellige Sider klar paa, at det vilde være den letteste Sag at danne Foreningen som en stor Nationalforening efter den Forstaaelse og Velvilje, den overalt mødte. Man vedtog at kalde Foreningen »Kristelig Forening for offentlig tiltalte og straffede Børns Redning«, idet man ønskede deri at betone to Ting, det ene var en Kamp imod den Vildfarelse at opdrage Børn og Unge ved Fængselsstraf, Ris og Rotting, og et Arbejde for at redde de stakkels Børn og Unge, som i en saa tidlig Alder kom i Fængsel med Fare for at synke ned til at blive For-

brydere for hele deres Liv, og det andet var, at man først og fremmest ønskede at ruske den danske Menighed op til Forstaaelse af denne Opgave og at gøre dette Arbejde til et Menighedsarbejde, selv om naturligvis alle kunde være med. Selvfølgelig mylrede det frem med Raadgivere, som vilde hver især raade ham, hvorledes han skulde begynde Arbejdet, den ene raadede et, en anden et andet, omtrent ligesaa mange Raad som der var Mennesker, indtil han maatte bryde alle disse Forhandlinger af. Terningerne var kastede, og Vejen begyndt at blive afstukken.

Fredag den 9. September
 1898 Kl. 7 paa Pastor Nis-
 sens Bopæl, Niels Ebbesens-
 vej 20, 2den Sal, København,
 holdt Foreningens Bestyrelse
 sit første, constituerende Møde,
 hvor Bestyrelsen consti-
 tuerede sig med Pastor Nis-
 sen som Formand, som siden
 den Tid har været Formand
 uafbrudt i 25 Aar. Overrets-
 sagfører Møldrup paatog sig
 Hvervet som Foreningens
 Hovedkasserer, bistaaet af
 sin Hustru, der udførte dette

FRU OVERRETSSAGFØRER MØLDRUP.

store Arbejde med stor Flid og Omhu i den paafølgende mærkelige Tid, da Pengene strømmede ind paa en enestaaende Maade. Endvidere vedtog man Foreningens Love og at udsende det store Opraab rundt om til Landets Dagblade, Dommere, Præster, Lærere med flere.

Foreningens Opraab lød saaledes:

Hvo, som omvender en Synder fra
 hans Vejs Vildfarelse, han frelser en Sjæl
 fra Døden og skjuler Synders Mang-
 foldighed. Jac. 5, 20.

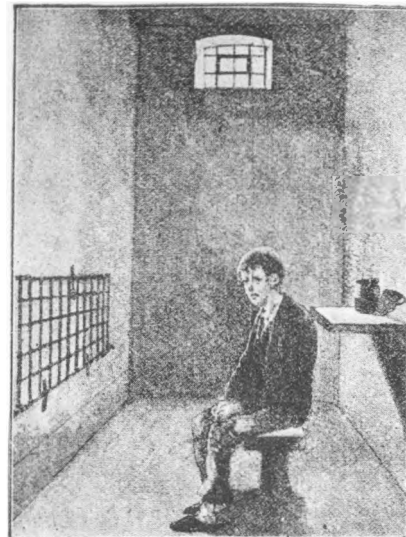
Rundt omkring i de forskellige Lande er man i vor Tid bleven greben af Forfærdelse over de sørgelige Forhold, som har vundet Indgang i Børneverdenen. Det er

DRENGEN I DRANKERHJEMMET.

DRENGEN, DER BLIVER GREBET AF POLITIET
PAA GADEN.

DRENGEN I FÆNGSELSCELLEN,

Tegneren Gamborgs Frise til Opraabet.

med dybeste Sorg og Ængstelse, at man har set, hvorledes mange Børn allerede før 10 Aars Alderen ere sunkne ned i Forbrydelser, og hvorledes Antallet af Forbryderske Børn er i en stadig Stigen Aar for Aar, og man har følt, at man her staar overfor en Samfundsulykke saa stor og faretruende, at man ikke længere kan se rolig til, men maa gribe alvorligt ind.

Det er disse samme ulykkelige Forhold, som i en foruroligende Grad herhjemme i Danmark have faaet Magten blandt vore Børn. Nogle Tal vilde oplyse dette. Uagtet det maa antages, at kun en lille Del af Børneforbrydelser anmeldes for Øvrigheden, har der alene i *København i 1896 været tiltalt for Retten 418 Børn og i 1897 524 Børn under 15 Aar, og hertil kommer et lignende stort Tal for det øvrige Land.* Det er bleven godtgjort af den Kommission, som i 1893 blev nedsat af Kultusministeriet i Samraad med Justitsministeriet, at Antallet af Forbrydelser af Børn fra 10—15 Aar naar i Forhold til Befolkningen i Højde med de Voxnes, ja overgaar det, *at i København 1890 hver 56de Dreng var en Forbryder, og at Antallet af domfældte Børn er i en stadig Stigen, at Antallet voxer i betydelig stærkere Forhold end Folkemængden og end Antallet af domfældte af alle Aldersklasser.* Disse sørgelige Forhold gælder ikke alene København, men i lige saa høj Grad Byerne, ja endog Landdistrikterne. 1890 var for hele Landet Antallet af Børneforbrydelser 578, deraf blev 269 Børn dømt, og Resten 309 løsladte med en Advarsel. Af disse 260 dømt Børn faldt de 86 paa København, 104 paa Byerne og 79 paa Landdistrikterne.

Saadanne Børn mangler aldeles Modstandskraft og falder atter og atter tilbage, saaledes at f. Ex. en Dreng endog har været fængslet 4 Gange i godt 1½ Maaned; de voxer op i et Forbryderliv, som medfører, at *over Halvdelen af vore Forbrydere ere begyndte med Forbrydelser som Børn.* Tænk, hvor ulykkelig et saadant Barn er stillet, hvis det bliver i de gamle Forhold, hvor Fristelserne har faaet Magten over det, hvor Forældrene ikke kunne — undertiden ikke ville — værne Barnet, og

hvor det beundres som en Helt af sine daarlige Kammerater. Enhver alvorlig Kristen maa føle dybt for et saadant ulykkeligt Barn, der trues med den sørgeligste Undergang. Mange Børn synker saa dybt, fordi de ikke kender til sand Kærlighed. Her raaber disse Børns Nød højt om Hjælp. Det er saa hjerteskrærende, at vi ikke kunne gaa forbi uden at hjælpe disse Stakler. Vi maa ikke vente, thi det gælder Menneskers Frelse fra Undergang; hvert Barn er dyrebart, og for hver Dag, der gaar unyttet bort, synker flere og flere Børn ned i Ulykke. Enhver, der kender Kristi Kærlighed, kan ikke staa ligegyldig overfor dette. Naar der meldes om en stor Ulykke, da bliver alle optagne deraf, Hjærterne gribes af Sorg, og alle ville være med til at hjælpe de ulykkelige. Her er det Børn, der er stedte i den største Ulykke af alle, og der lyder Nødskrig ud over hele Landet. Her tvinger Nøden, vort eget Hjærte, og først og fremmest Kristi Kærlighed, os til at hjælpe.

For at afvende denne truende Fare har man i flere Lande fra privat Side taget et Arbejde op, og navnlig i England har man derved kunnet paavise en betydelig Aftagen af Børneforbrydelser. Dette private Arbejde har da tillige været en god Forløber og Banebryder for Statens Indgriben, og man har set Velsignelse af, at Stat og private arbejdede Haand i Haand med hinanden.

Herhjemme har Erfaringen, trods det Arbejde, som i København er udført af Fængselselskaberne og Foreningen af 1837, vist, at det er paatrængende nødvendigt yderligere at tage et virksomt, organiseret Arbejde op for denne Sag, og det er særlig den kristne Menigheds Pligt at gøre denne Sag til sin, thi disse Børn er jo blevene døbt ind i den kristne Menighed, og vi havde faaet til Opgave *at bevare dem for Kristus*, i hvem de ved Daaben er indpodede. Derfor er vi undertegnede traadte sammen for at danne en

*Kristelig Forening for offentlig tiltalte og
straffede Børns Redning,*

hvis Formaal skal være gennem et organiseret Menig-

hedsarbejde i By og paa Land at søge at frelse enhver saadan ulykkelig Dreng eller Pige i Danmark, dels ved at hjælpe de sunkne, faldne Børn, dels ved at øve en forebyggende Gerning overfor dem, der er ved at falde, idet vi vil tilstræbe ogsaa at redde saadanne, der uden at være offentlig tiltalte har begyndt at vise forbryderske Tendenser. Vi vil derfor søge at anbringe disse Børn hos forstandige, kristne Mennesker paa Landet, ligesom vi ogsaa vil søge at formaa alvorlige kristne Skibskaptajner til at tage sig af saadanne Børn. Det er vor Overbevisning, at vi kunne skaffe tilstrækkelig mange gode Familier paa Landet og i Provinsbyerne, der har Kærlighed og god Vilje til at paatage sig et saadant Hverv, og til hvilke vi i Tilfælde af, at de ikke selv har Raad dertil, vil give et passende Vederlag. Sikkert vil mange Mennesker, baade i København og paa Landet, have Kærlighed til dette Arbejde og støtte Sagen med Pengemidler. Vi beder derfor indtrængende enhver, der har Kærlighed til denne alvorlige og vigtige Sag, at støtte den paa alle Maader. Hjælp, og hjælp strax; thi her er Nød paa Færde; ulykkelige Børn og Hjem over hele Landet raaber om Hjælp.

Dommere, Præster og Skolebestyrere, der ønsker saadanne Børn hjulpne af Foreningen, bedes sende Meddelelse derom til Foreningens Formand, Pastor Nissen, Niels Ebbesensvej 20, København V., til hvem ogsaa andet Foreningen vedkommende bedes sendt.

Bidrag og Lister over Bidragydere bedes sendt til Foreningens Hovedkasserer: Hr. Overretssagfører Møldrup, Kongens Nytorv 13, København K., idet vi tilføjer, at for Sagens Skyld vil det have den største Betydning, at saa mange som muligt tegner sig for Aarsbidrag.

København i Oktober 1898.

Forretningsudvalg:

KR. ERIKSEN,
Bogtrykker,
Prins Jørgensgade 5, N.

E. F. LARSEN,
Højsteretsassessor,
Margretevej 2. V.

JOH. MUNCK,
Fængselspræst,
Vridsløse pr. Glostrup.

J. V. MØLDRUP, S. H. NISSEN, CARL PETERSEN
 Overretssagfører, Præst Form. f. Børnehj. »Bethlehem«
 Foreningens Hovedkasserer, Foreningens Form. og »Herberg for Hjemløse«,
 Kongens Nytorv 13. N. Ebbesensvej 20, V. Bjelkes Allé 34, L.

Undertegnede anbefaler paa det varmeste denne Sag.
 700 Underskrifter.

Sammen med Opraabet udsendte Foreningen et lille Hefte med en Mængde Oplevelser blandt Børn i Fængsler. Pastor Nissen fortæller blandt andet:

Drengen i Hundehuset.

»En 12 Aars Dreng, der sad fængslet, fortalte, at hans Hjem var saa ussel, at han ikke kunde være der. Faderen drak og fortjente intet, og der var stadig Spektakel og Slagsmaal i Huset. Nu havde han opdaget et Hundehus, og her søgte han Ly om Natten, endskønt det var Midt-vinter. Da Fængselspræsten spurgte ham, hvorledes han kunde holde det ud om Natten for Kulde, forklarede han, at han og Hunden var gode Venner, og Dyret varmede ham saa dejligt, naar han sov Side om Side med det. Herfra gik han saa ud og stjal, og hans Sovekammerat fik ogsaa sin Part af Tyvekosterne. Han var dog ikke ene om sit Tyvehaandværk, men var i Forbindelse med flere tyvagtige Dreng, som havde taget Bolig paa et Loft, hvorfra de gik ud og stjal til »fælles Bedste«.

Under Moses.

Ved et af Sekretærens Besøg paa Københavns Internat, henledte Forstanderen Opmærksomheden paa en Dreng, der var indlagt der paa Grund af Vagabonderen, og som havde faaet Ris for Tyveri. Drengen havde ytret Ønske om at faa »en Plads paa Landet«, og Forstanderen anbefalede dette meget, da han befrygtede, at Drengen, naar han hjemsendtes, vilde falde tilbage til den gamle Daarlighed. Sekretæren talte derfor med Drengens Moder og anviste et godt Hjem, men hun var slet ikke tilbuds at modtage Hjælp! »der var intet ondt i hendes Dreng, saa han behøvede ikke at sendes bort, saaledes

som andre uvorne Dreng, hun skulde nok selv passe paa ham.«

Dette kunde hun nu imidlertid ikke. Da Drengen en Tid efter blev udskreven fra Internatet, fandt han snart de daarlige Kammerater fra tidligere Tid, vandt nogle nye, og det gamle Liv med Skulken, Vagabonderen og Rapseri begyndte paany. Der var særlig tre Dreng, der slog sig sammen og var borte fra Hjemmene mange Dage og Nætter. Om Nætterne sov de paa Lofter, i Kældere og Porte, helst et nyt Sted hver Nat.

Men paa en natlig Vandring kom den ene forbi Glyptoteket, og ved at underkaste Omgivelserne et nøjere Eftersyn, blev han opmærksom paa den store Statue af Moses, der er opstillet foran paa den ene Side af Indgangen. Han fik nu Lyst til at se, hvordan der saa ud bag ved Statuen, klatrede op og opdagede, at han ved betydelig Anstrengelse kunde komme ind bag ved og under den. Hurtig meddelte han sin Viden til de to Kammerater, og det besluttedes, at der paa dette ejendommelige Sted skulde indrettes en Bolig. Til at begynde med »laante« de nogle Kokosmaatter fra de omliggende Ejendomme og nogle Knive fra en nærliggende Restauration. Den første Nat gik udmærket i den ny Bolig, »der var slet ikke koldt«. Om Dagen drog de omkring i Gaardene og sang; en Søndag tjente de flere Kroner, Søgnedage indbragte kun lidt over 50 Øre; men denne Fortjeneste muliggjorde, at de kunde gaa paa Spisehus »ligesom voksne Mænd«.

Efter nogle Dages Forløb opdagede imidlertid Kustoden ved Glyptoteket de ubudne Gæster. Den ene blev straks taget af Politiet, og det varede ikke længe, før ogsaa de to andre sad bag Laas og Lukke.

De blev fritagne for Straf, imod at Foreningen tog sig af dem. Den ene anbragtes paa Internatet, den anden kom hos en Skolelærer paa Sjælland, hvorfra meldes: F. har været her i nogen Tid, uden at noget nævneværdigt har tildraget sig med ham. Den tredie kom paa et Børnehjem i Jylland. Da han en Aften fulgtes dertil, lukkede han sig rigtig op for Sekretæren: »Men derinde under

Moses glemte I vel at bede Eders Fadervor?» »Nej, det gjorde vi rigtignok ikke,« var Svaret, »det bad vi hver Aften; vi skiftedes til det — men det var alligevel Kludder med S.« »Hvad var der da med ham?» »Jo, ser De, han kunde virkelig ikke rigtig alle Bønnerne! C. og jeg maatte hjælpe ham; men han fik det da lært altsammen, før vi skiltes.«

— — —
Vi haaber, at de tre Smaafyre, der var »under Moses«, nu maa være kommen under Naaden.

Pastor Nissen skriver videre:

Man kan ikke skildre Forholdene mørke nok, Forholdene er saa fortvivlede, at man burde ikke vente en Dag med at skride alvorligt ind, og dog venter man Aar efter Aar. Selv i Vridløse Forbedringshus sidder Drengene fra 12—14 Aar. Denne Sag er saa god, at der blot trænges til Arbejde og Handlen. Vi maa ikke længere tale derom, vi maa skride til Gerning. Medens man ser, at over *Halvdelen af vore Forbrydere er begyndte som Børn*, ser man som Modsætning dertil det glædelige Resultat, at af *hjulpne Børn er 97 pCt. reddede*. Det er altsaa Hjælpen, der trænges til. Den store, store Fejl er, at det er altfor faa, der er bleven hjulpne, og at der ikke har været nogen Organisation i dette Arbejde, saa at det nærmest har været tilfældigt, hvem der er bleven hjulpen, derfor trænger vi i dette Arbejde til 3 Ting: »Organisation, gode kristne Hjem og Midler til Børnenes Anbringelse.« Dette er en stor social Sag og en stor Kærlighedssag.«

Fængselspræst Joh. Munck fra Vridløse fortæller videre: »Pastor Nissen har fortalt om Børnene i Arresten, om hvorledes de gaar ind og ud, lad mig fortælle Historien videre. Hvad bliver der af disse Børn? Jeg vælger et Par Exempler i Flæng blandt mine Bekendtskaber i Vridløse Fængsel. A. har været straffet 1 Gang med Ris, 3 Gange med Rotting, 3 Gange med simpelt Fængsel, 3 Gange med Vand og Brød, 1 Gang med Forbedringshus, han er nu her 2den Gang, trods han kun er 20 Aar gammel. B. har været straffet 4 Gange med Ris,

4 Gange med Rotting, 2 Gange med Forbedringshus, er her for 3dje Gang, og er nu 20 Aar. C. har været straffet 7 Gange med Ris, 1 Gang med simpelt Fængsel, er nu i Forbedringshuset for første Gang, 16 Aar gl. D. har været straffet 8 Gange med Ris, 1 Gang med simpelt Fængsel og 1 Gang med Rotting, hans Fremtidsudsigter er ikke bedre end den forriges, han er 15 Aar gl. E. har været straffet 8 Gange med Ris, 3 Gange med simpelt Fængsel, 2 Gange med Forbedringshus, sidder her nu for 3dje Gang. Han er nu 17 Aar gl. og har saa godt som siddet i Fængsel fra sit 11te Aar. Jeg bemærker udtrykkeligt, at disse Exempler er tagne i Flæng, jeg skulde ingen Vanskelighed have ved at fortsætte Alfabetet ud. Det siger sig selv, at den unge Lovovertræder ingen som helst Gavn har haft af alle disse Smaastraffe. Han gaar ind og gaar ud, og gaar ud og gaar ind, tager sine Prygl med Anstand — hvad regner en rask Dreng en Dragt »Klø« for! han ryster sig som en vaad Hund, og — begynder, hvor han slap, han faar Prygl i større og større Portioner, opdrages, trænes til at kunne tage den voksende Straf med Sindsro uden at paavirkes deraf, indtil han endelig havner paa Vridsløse. —

Men lige saa sikkert, som det er, at der maa en ny Lovgivning til fra *Statens Side*, ligesaa urokkeligt staar det fast, at *Menigheden* ikke behøver noget Lovbud for at tage kraftigt fat paa denne Sag. Det, der trænges til, er *Kærlighed*, uegennyttig, virksom *Kærlighed*.«

Det varede ikke længe, inden det strømmede ind med Forespørgsler til Foreningen om at hjælpe det og det Barn. Pastor Nissen fortæller om, hvorledes hans Stuer, Entre med mere var propfulde med Mennesker, naar han kom hjem, Telefonklokken og Dørklokken ringede uafbrudt, det var en dybt bedrøvet Mor eller Far, forskellige Præster, Lærere og Lærerinder, Private, Politimyndigheder, Diakoner og Diakonisser, Missionærer, Sogne-raadsmedlemmer og Fattiginspektører m. fl., og Børnene begyndte at komme. Det er underligt nu efter 25 Aars Forløb at sidde og blade i de gamle Protokoller lige fra Nr. 1 og nu Nr. 2712.

Se nu Nr. 1, straffet i 1896: 15 Slag Ris (efter først at have faaet Advarsel). 1897: 3 Gange 20, 25 og 25 Slag Ris, anholdt 3 Gange til, ingen Straf. 1898: 2 Gange 25 Slag Ris, i Fængsel 3 Mdr., anbragt af Foreningen, 14 Aar gl. Nr. 2, straffet i *Februar* 1898 med 15 Slag Ris for Tyveri, i *Juli* 1898 med 25 Slag Ris, anbragt af Foreningen, 13 Aar gl. Saaledes fortæller Foreningens Protokoller Side op og Side ned, men i de *aller* — *aller* fleste Tilfælde med den glædelige Slutning paa Barnets vilde Veje: Forvandlingen skete, det blev et: »forhen — og nu,« Fortællinger om »Undere fra vore Dage« i Børns og unges Liv. Børnene kom, men ogsaa Venner, Hjælpere og Penge kom, Bestyrelsens Medlemmer følte sig saa smaa, baade over for den mægtige Opgave og over for alt det, der skete, al den Kærlighed og Forstaaelse langt over, hvad man turde tænke paa eller kunde ane. Man havde rørt ved et dybt Saar i vort Samfunds- og Menighedsliv.

1. November 1898 udsendte Foreningen sit Opraab til Landets Blade, og flere Hovedstadsblade tog det lange Opraab med alle de 700 Navne gratis som en Gave til Foreningen. Det var aldeles overvældende at se Gaverne strømme ind og Tegning af Aarsbidrag, store Gaver paa 500 Kr., mange paa 100 Kr. og Masser af større og mindre Gaver, ofte ledsagede af de mest rørende Breve med Forbøn og Tak for den Gerning, Foreningen havde taget op. Forskellige hjælpende Damer meldte sig til Tjeneste, Frøknerne Bartholdy, Ohmeyer, Julie Rudolph, Fru Professorinde Sick, Fru Jacobine Sørensen m. fl., og 7. December kunde Pastor Nissen allerede holde et Møde med Foreningens hjælpende Damer. Det var meget fornøjeligt i Begyndelsen at gaa og købe ind til disse Børn; for hvert Par Strømper, Bukser eller ny Bluse blev der næsten kælet, det var jo Begyndelsen paa alt det nye, man gik og haabede og ventede.

Naar man spurgte Pastor Nissen, hvad Tanker og Planer, han havde med den nye Forening, og hvorledes Bestyrelsen tænkte sig Arbejdet taget op, lød Svaret først og fremmest, det var Herren, og selve Livet og Nøden

i Børneverdenen, der havde banket paa Hjærterne og draget dem frem, og Herren og selve Livet maatte vise Vejen, man vilde ikke paa Forhaand binde sig og snævre sig ind i bestemte Former, men man vilde lade sig lede Skridt for Skridt fremad mod det, der vilde bringe den rigeste Velsignelse.

Der var dog enkelte Hovedsynspunkter, som man nu straks saa, og som man straks vilde drage frem:

1) Foreningen skulde udføre et *forebyggende* og *reddende* Arbejde. Det var ganske vist ikke de Synspunkter, som man nu 25 Aar efter i stigende Grad med Rette drager frem. Nu søger man det forebyggende Arbejde saa langt tilbage som muligt, man vil hjælpe det ulykkeligtstillede, spæde Barn eller endnu længere tilbage og bedre Barnets Moder. Spørgsmaalet er saa igen, burde man ikke have hjulpet Moderen paa et tidligere Tidspunkt, og saaledes kan man blive ved, længere og længere tilbage, hvor skal man begynde, et forebyggende og reddende Skridt værner mod den følgende skæbnesvangre, faretruende Ulykke. Det maa ses under Synspunktet af en Ring, der stadig vender tilbage i sig selv. Dette Arbejde begyndte ude i Københavns Fængsler, der brød de første spæde Spirer frem, der stod dens Vugge. Foreningen vilde forebygge, at Børn og unge kom i Fængsler, at de blev offentlig tiltalte og straffede, at de for vild til Ulykke for sig selv, for deres Hjem, for vort Land og Folk. Foreningen drog ud paa den yderste Revle, ud der med alt Redningsmaterialet, ud for at forebygge, at de sloges ihjel derude og knustes i Sydens og Lysterens Brænding. Vel er det bedre med Fyrtaarne og Fyrbøjer og alle Redningssignaler at advare, men Foreningen stillede sig nu her, der vilde den tage noget af det sværeste Arbejde op, faa fat i den tungeste Ende af Arbejdet. Her var dens Post, at hjælpe, værne og redde de smaa og store vildfarende Dreng og Piger, *de er jo dog alle sammen inderst inde Børn!* Hvor langt frem og hvor dybt end det forebyggende Arbejde for de smaa Børn naar, denne Vagtpost vil aldrig kunne være ubesat, til alle Tider vil Synden kalde Redningstropperne frem.

2) Foreningen vilde lægge en mægtig Vægt paa *det private Initiativ*, ud at ruste Mennesker til i Kærlighed at tage et Allemandstog til Redning for dansk Ungdom. Den vilde ud for at faa varme Menneskehjærter og faste Menneskeviljer i Tale, for at faa saa mange som muligt med i dette Kærlighedens Interessentskab og ud til Enerne, til dem med det særlige Kald, de særlige Evner og med den stærke, varme, opofrende Kærlighed, ud i Livets Forhold, hvor Initiativrigdomme paa saa mange Maader bor og gror. Den vilde kalde derpaa, fordi det private Initiativ altid er den bedste Forløber og Banebryder for alt lignende offentligt Arbejde, og fordi Verden vilde blive i Bund og Grund fattig, hvis Kærlighedens frie og selvfornægtende Arbejde og Initiativ i filantropisk Gerning kom til at mangle.

3) Men den vilde ogsaa kalde baade straks og senere frem i Tiden *paa Staten, paa Lovgivningsmagten* og paa det offentliges regulerende og støttende Arbejde. Den vilde kalde Kommissionsbetænkningen af 1895 frem, saa den snarest muligt blev til Lov, og Foreningen havde den Glæde at møde Støtte og Forstaaelse hos Medlemmer af Kommissionen som Formanden, daværende Birkedommer (senere Overpræsident) Oldenburg, Forstanderne L. Budde og Carl Christensen, Ordrup.

4) Foreningen satte som sin Opgave og Maal, at intet vildfarende Barn og ung under 18 Aar maatte afvises, og magtede den ikke selv Opgaven, vilde den søge at finde Veje, ad hvilke Barnet kunde blive hjulpen, men Foreningen vilde tillige ved Paavirkning af Lovgivningsmagten kæmpe for og arbejde hen til, at ethvert vildfarende Barn *endog blev opsøgt* og hjulpen, saa at man fra Menighedens og Samfundets Side gik ud og ledte efter det tabte.

5) Foreningen vilde tilstræbe at hjælpe disse Børn og unge ved at anbringe dem hos private Familier i Pleje, Tjeneste eller Lære, og føre dem bort fra de Steder og Forhold, hvor de var begyndte paa deres Vildfarelse, hvad enten det var daarlige Hjem, slette Kammerater eller andre Forhold, der bevirkede det. Man vilde ikke

tage Stilling til den standende Strid, om Anbringelse i Opdragelsesanstalt eller i Børnehjem eller i Plejhjem var det bedste, hver enkelt af disse Anbringelsesmaader var det bedste for det Barn, der særlig egnede sig dertil, men man følte sig overbevist om, at vore gode, kristne, sunde, Landbo-eller Haandværkerhjem havde store Betingelser for at kunne løse den Opgave, og skulde Foreningen i lange Tider magte i nogen Maade den Opgave i saa stort Omfang, som her kunde blive Tale om, var det den eneste fremkommelige Vej. Man var tillige klar paa, at skulde Familieanbringelse være Hovedformaalet for Foreningens Virksomhed, maatte der skabes en Mellemvej, Hjem, hvor Børnene straks kunde optages, og saadanne Hjem vilde ganske naturlig medføre en Iagttagelse af disse Børn, saa længe de opholdt sig der.

6) Foreningen vilde tilstræbe et *organiseret Redningsarbejde*, og man vilde arbejde paa at skabe en saa god Organisation med saa faste Rammer som muligt. Man vilde hurtigst muligt søge Foreningens Arbejde organiseret gennem Udvalg for hvert Amt, eller om fornødent Dele deraf, og stræbe efter at finde en Tillidsmand for hvert Sogn, der kunde varetage Foreningens Interesser, vække Kærlighed til Sagen, paaavise de Børn, der trængte til at anbringes, finde gode Hjem og indsamle Midler samt finde gode Tilsynsværger til de Børn, som anbragtes i Sognet, og man vilde tilstræbe som det for Foreningen mest praktiske, en *Centralisation* af Arbejdet, saaledes at det samledes under en fælles Bestyrelse og et Hovedkontor. Oftest vilde Børnene blive antagne i et Amt og anbragte i et andet, dette og Fællesskabet om de Hjem, som Foreningen muligen vilde oprette, vilde bevirke, at et centraliseret Arbejde var det mest praktiske og vilde knytte Foreningens Medarbejdere nærmere sammen om dens store fælles Opgave: et Redningsarbejde for alle Børn i vort Land.

Den følgende Tid efter Foreningens Stiftelse blev stærkt optaget af Agitation og Arbejdet med at organisere Foreningen. Rundt omkring fra Landets forskellige Egne kom der Anmodninger om at faa Møder afholdt

om Sagen, saa Sekretær Lind blev stærkt optaget deraf og af at finde Hjem til Foreningens første Børn. Maalet var nu at faa dannet Udvalg rundt om i Amterne. Alle-rede 3. Januar 1899 begyndte Pastor Nissen en Rund-rejse i hele Danmark med dette Formaal, senere blev han ogsaa ledsaget af Fængselspræst Munck og Forstander Carl Petersen, som samledes til Møde med Mænd i for-skellige Amter, og senere foretog ogsaa Højesteretsas-sessor Florian Larsen en Rejse til nogle enkelte Amter. Udvalgene begyndte derfor ogsaa hurtigt at dannes. Det

BORGMESTER SIMONY.

PASTOR LICHTENBERG.

første Udvalg dannedes i Odense 26. April 1899 med daværende Borgmester (senere Amtmand) i Odense Si-mony som Formand. Endnu sidder deri 2 meget virk-somme Medlemmer daværende Sognepræst i Kauslunde, nu Biskop over Fyens Stift, Rud, der er Udvalgets For-mand, og Lærer Romose, som igennem de mange Aar har gjort et fortrinligt Arbejde ved aarligt at rejse om-kring og tilse alle de i Odense Amt anbragte Børn. Lige-ledes stiftedes i Præstø Amt meget snart et Udvalg med Pastor Lichtenberg som Formand. Hans fortrinlige or-ganisatoriske Evner viste sig snart i dette Udvalgs Or-ganisation, Amtet blev delt mellem Kredsformænd, som arbejdede med en Skare af Tillidsmænd i Sognene, og

denne udmærkede Begyndelse mærkes endnu i høj Grad i Præstø Amt.

For Agitationens og Organisationens Skyld indsaar man hurtigt, at man trængte til et lille Blad, og et saadant Maanedblad begyndte at udkomme allerede i April 1899; det er nu 24de Aarg., saa det kan ogsaa snart fejre Jubilæum. Pastor Nissen har stadig været Bladets Redaktør. Foreningens Blad bar den Gang som Hoved en Tegning af Knud Gamborg, og denne fremstiller paa den ene Halvdel Politiet, der griber en Dreng, der er i Færd med at stjæle, paa den anden Halvdel: den fattige Dreng ved Høvlebænken, Drengen under Forvandling. Pastor Nissen giver i Bladets første Nummer («Meddelelser», som det kaldes) en Redegørelse for Foreningens Virksomhed i det første halve Aar. Han meddeler deri, hvorledes der har været ført Forhandling med Formanden for Foreningen af 1837 Assessor Brun, der straks hilste ethvert nyt Arbejde for denne Sag med Glæde, og ved et Møde 6. Februar 1899 aftaltes et godt Samarbejde mellem disse 2 Foreninger. Ligeledes havde der været ført Forhandlinger med Formanden for de danske Plejhjemsforeningers Fællesudvalg, Sognepræst Kaae, ved Møder i Odense, Fredericia og København, hvor der blev aftalt et venligt og godt Samarbejde. Foreningen havde da allerede antaget 38 Børn og anbragt dem paa Landet i Hjem, som nøje var blevne undersøgte og fundet egnede til at have disse Børn. Pastor Nissen havde $\frac{1}{2}$ Aar før Foreningens Stiftelse antaget 3 Børn og anbragt dem paa Landet, og om dem kom for det forløbne Aar de glædeligste Meddelelser. Foreningen havde allerede 15. Marts 1899 — 2090 indmeldte Medlemmer og modtaget 15645 Kr. 41 Øre foruden en Mængde tegnede, endnu ikke indbetalte Bidrag. Mange Bidragslister var meget fornøjelige at læse, saaledes blev der indsendt fra en Egn en Liste med c. 300 Bidragydere; mange af disse Bidrag var vel kun Smaasummer, men de repræsenterede en stor Sum af Kærlighed; en Politimands Hustru havde i København indsamlet flere Hundrede Kroner i Aarsbidrag o. s. v.

I Maj havde Foreningen allerede den Glæde at faa sit eget Kontor, idet Tømrmester Tesch overlod Foreningen et Værelse med Varme gratis i sin Ejendom, Margretevej 2, København, og snart blev der antaget en dygtig Officer, fhv. Kaptajn Pødenphant, til at være Kontorets Leder og Foreningens Regnskabsfører, da det saa hurtigt stærkt tiltagende Arbejde gjorde det ganske nødvendigt.

KAPTAIN PØDENPHANT.

Det var en underlig Fryd for Bestyrelsen at have sit eget Kontor, og Pastor Nissen, Kaptajn Pødenphant og Sekretær Lind gik og kælede for det, som man gør for sit første lille Hjem. Hver lille Ting til Kontoret blev med Begejstring bragt til dette nye Hjemsted for Foreningens Arbejde. Formanden og Kassereren, Fru Møldrup, trængte ogsaa snart stærkt til at aflastes noget fra den glædelige Byrde, der hvilede paa dem, Forhandlingerne om de mange Børn og Tegningen af de mange Penge.

Paa dette Tidspunkt knyttede Foreningen ogsaa Forbindelse med tidligere Præst i Australien, nuværende Sognepræst i Heinsvig, Chr. Christensen, der paa sin originale og energiske Maade med et varmt Hjertes Kærlighed kastede sig ind i Arbejdet og tilførte Foreningen mange Bidragydere, ligesom han tillige ved sine Avisartikler, sine Møder og personlige Henvendelser skabte Opmærksomhed om den nye Forening.

Mangelen af 1 à 2 Optagelsehjem følte allerede nu efter $\frac{1}{2}$ Aars Forløb stærkt. I Maj 1899 havde Foreningen antaget 55 Børn, deraf var de 48 fra Kø-

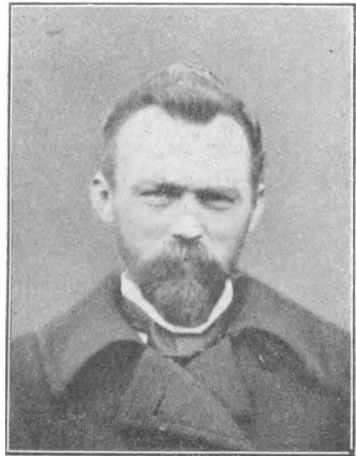
benhavn, 1 fra Landet paa Sjælland, 3 fra Fyn, 1 fra Lolland, 2 fra Jylland, deraf 42 Drengene og 13 Piger, og medens der kun var kommen 2 Børn fra Jylland, anbragtes der 23 Børn derovre.

Hvad var her at gøre? Ogsaa her blev Foreningen hurtig hjulpen. Fodlæge Sørensens Hustru, Fru Jakobine Sørensen i København, der nærede en meget stor Kærlighed til disse ulykkelige Børn, aabnede sit Hjem for saa mange Børn, som det kunde rumme, og det blev en ikke lille Skare, som igennem en Række Aar gik ind og ud fra Fru Sørensens kærlige og gode Hjem.

Sekretær Lind og Hustru gjorde alt, hvad de kunde, for at modtage og hjælpe ulykkeligestillede Børn, og ikke alene de Børn, som Foreningen kunde antage, men ogsaa mange andre, store og smaa, som ikke kunde anbringes af Foreningen, fandt Vej til deres gæstfrie Hjem.

Foreningen var saa heldig at knytte til sig en ung varmhjærtet Læge, *V. Nissen*, København, som var saa elskværdig *gratis* at undersøge ethvert Barn, som blev antaget af Foreningen.

Blandt de forskellige Børnevenner, Foreningen hurtig kom i Berøring med, var Missionær Krebs paa Nørrebro i København. Han var uddannet i Wicherns »Rauhe Haus« i Hamborg og havde i 3 Aar været med til at lede et stort Børnehjem i Rusland. Han havde nu arbejdet i mange Aar i det saakaldte »Rabarberkvarter« paa Nørrebro og havde en sjælden Evne til at behandle Bøllerne og de store forsørnede, københavnske Drengene, der elskede ham; aldrig har man hørt dem sige et eneste ondt Ord imod ham, hans store Kærlighed tvang dem. Desværre hindrede hans Døvhed ham i at kunne

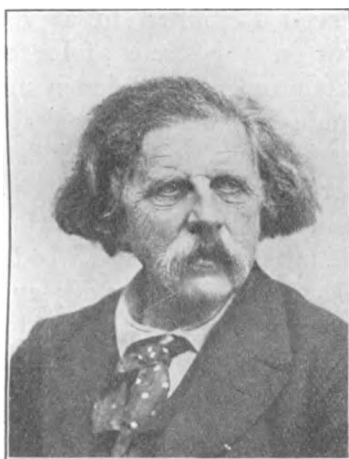
PASTOR CHR. CHRISTENSEN.

blive Forstander paa et af Foreningens Hjem, men han kunde paa anden Maade være Foreningen en god Ven og Hjælper. Med ham begyndte Bestyrelsen Forhandlinger om det Optagelseshjem for Drengene, som Foreningen i allerhøjeste Grad trængte til.

Der var mange forskellige Planer oppe om et saadant Hjem, særlig tænktes der paa Samsø, og paa, at man den Gang i Norge ansaa det mest praktisk at lægge saadanne Hjem paa Øerne, hvor Børnene kunde leve et sundt og roligt Liv, og hvor man lettere undgik uheldige Besøg udefra. Til Slut faldt Tanken paa Ourø i Holbæk Fjord, paa hvis Nordspids en Ven af Carl Petersen, en for Børnesagen interesseret Mand, Gaardejer Petersen boede, og denne vilde sikkert gerne sælge lidt Jord til Foreningen. En smuk Sommerdag 1896 drog alle Bestyrelsens Medlemmer og Sekretær Lind til Ourø for at opdage nyt Land for Børnesagen. Pastor Nissen fortæller derom: »Efter en smuk Sejlads opad Holbæk Fjord, hvor et ægte dansk Landskab breder sig til begge Sider, naar man den lille venlige Ø. Den Plads, vi har bestemt for os, ligger sjælden smukt, rundt omkring breder den smilende Fjord sig, enkelte Skibe farer forbi, lige overfor paa den modsatte Side skraaner Skoven helt ned til Vandet, i det fjerne ses Rørvig, og yderst ude øjner man Havet. Alt samler sig til et underligt skønt Billede. Hvor er det dog noget andet end vore snævre københavnske Gader, hvilken Luft i Sammenligning med den, mange af disse ulykkelige Børn er vante til at indaande, og hvilken Opmuntring yder ikke Vandet og de øvrige Forhold i Modsætning til Kammeraternes daarlige Selskab. Bestyrelsens Medlemmer var betagne af det yndige, fredfyldte Sted, og i lange Tider mindedes den hin Eftermiddag paa Ourø Nordspids, hvor det friske Vand bredte sig spejklart lige nedenfor, det saa saa fristende ud, saa Pastor Munck maatte straks ud og smage det og dykke sig i de friske Vover, ja sandelig det maatte være noget for friske Københavnerdrengene. Alene Vandet var alle Pengene værd.«

Nu kom der en Kamp for at faa samlet ind dertil,

Opraab sendtes igen ud, og Pengene strømmede ind. Allerede i August havde Foreningen indsamlet til Virksomheden 30300 Kr. 55 Øre, men den havde ogsaa da antaget 100 Børn. I flere Artikler skriver Pastor Nissen: »Børnenes Redning har Hast.« Antallet af Børn, der offentlig tiltaltes eller straffedes, viste sig fremdeles i 1898 i stærk Stigen. Antallet af Børn under 15 Aar, der i 1898 var under Tiltale i København ved Retten for Forbrydelser, var nemlig 505, deraf 207 for Tyveri og 298 for andre Forseelser, og Antallet af Arrestanter

FORSTANDER L. RUDDE.

OVERRETSASSESSOR BRUN.

under 18 Aar var 452 Dreng og 89 Piger med et Antal Arrestdage af henholdsvis 7968 og 1835, og hvor stort var saa ikke Antallet paa Børn i København, der stjal, vagabonderede, rapsede, ja levede usædeligt. Ogsaa fra Provinsen meldtes om store Tyvekomplotter af Børn under 15 Aar. Fra en lille Provinsby skrives: »Vi har for Tiden en hel Tyvebande af smaa Dreng, den volder os en Del Spekulationer, særlig er der en Dreng, vistnok »Føreren«, han er knapt 10 Aar.

By- og Sogneraadene begyndte nu ogsaa at støtte Foreningen med Aarsbidrag, det første kom fra Odense Byraad ved Borgmester Simony. I Byraadet lød saa mange anerkendende Røster for Foreningen, idet det fremhævedes, at det ikke blot var en Samfundssag at søge disse

Børn reddede, men ogsaa *en økonomisk Sag for Kommunerne*, idet de ved Foreningens Hjælp fritoges for Personer, der ellers vilde ligge dem til Byrde. Man bevilgede derfor Foreningen et Tilskud, idet man antog, at det vilde være et følgeværdigt Eksempel for Kommunerne og den private Godgørelighed.

Fra 9.—11. August 1899 holdtes i København et stort Skolemøde, hvor Forstander L. Budde og Overrets-assessor Brun skulde indlede det første Punkt paa Dagsordenen: »*Om offentlig og privat Omsorg for forsømte Børn*«. Pastor Nissen fik derved Lejlighed til at føre den nye Forenings Sag frem for en stor Kreds af Lærere og Lærerinder. Ordstyreren afsluttede Discussionen med følgende Udtalelse: »Der skulde jo ikke her vedtages nogen Resolution, men det kunde siges, at der ved dette Møde af Lærere og Lærerinder havde vist sig en levende Interesse for den store Samfundssag. Han vilde bringe en Tak til de Mænd, der havde udtalt sig her ved Mødet, og som alle havde udrettet meget i denne Sag.« Planen om, at Foreningen vilde oprette et Optagelseshjem paa Ourø, blev hilst med den største Sympati. Ved dette Møde udtalte Pastor Nissen følgende:

Danmarks Lærerstand!

Jeg beder om:

1) »at I, der som Lærere staar paa en Forpost, passer paa Forbryderspirene straks, naar de begynder at vise sig hos Barnet, at man hurtigt kan skride ind, enten ved stadig at føre Tilsyn med Barnet, eller, hvis det er nødvendigt, ved at melde det til os, at vi kan faa det anbragt borte fra Hjemmet.

2) at I støtter os i at finde de gode Plejehjem og anbefaler Folk paa Landet at tage Arbejdet op for de vildfarne Børn. I de fleste Tilfælde vil Folk paa Landet spørge eder om Raad.

3) at I passer paa og værner i Skolen om de Børn, som vi har udsendt;

4) at I selv ville aabne eders Hjem for saadanne Børn; i mange Tilfælde trænges der til en kyndig Haand

til at vejlede disse stakkels Børn. Navnlig de unge Piger i 14—15 Aars Alderen, der er komne paa Afveje, trænger til en mere forstandig Omsorg end den, de almindelige Plejehjem kan give.

Idet jeg takker Danmarks Lærerstand for det gode Arbejde, den har ydet vor Forening, beder jeg den varmt ogsaa at tænke over disse 4 Punkter.«

I Oktober udsendte Foreningen et Opraab til Danmarks Lærere og bad dem om at hjælpe den med at faa Optagelseshjemmet paa Ourø, der vilde koste c. 25000 Kr., bygget. Naar 4000 Lærere hver vilde bære nogle Sten til Bygningen, kunde Kransen snart hejses, og man bad derfor indtrængende Lærerne om hver især at indsamle 5 Kr. indenfor deres Skoledistrikt til Opførelse af det paatænkte Hjem. En engelsk Børneven skrev den Gang: »Hvad er bedst, at opdrage Drengen eller dømmе Manden,« og Pastor v. Bodelschwingh skriver: »at redde Mennesker koster ikke en Tiendedel af at støde dem ud i Snavset.«

Foreningen modtog en Mængde Bidrag fra Lærere og Lærerinder fra forskellige Kanter, ligesom alle Landets Blade, af hvad Partifarve de saa var, støttede Opraabet. Det har altid været Børnesagens store Lykke herhjemme, at den har været hævet over Partierne, saa at intet bestemt Parti kunde siges at have Æren derfor.

Det blev dog alligevel ikke tilstrækkeligt med Lærernes Indsamling, trods al den Ihærdighed mange udviste, det blev en bestemt Lærer, Folketingsmanden fra Stadil, Formanden for Finansudvalget J. C. Christensen, der kom til at lægge det afgørende Lod i Vægtskaalen. Foreningen skylder daværende Folketingsmand J. C. Christensen hjærtelig Tak, fordi han i Kærlighed og Forstaaelse af vildfarende Børns Nød ved sin Indflydelse bevirkede, at Foreningen, trods den kun havde bestaaet et Aar, fik tilstaaet et Laan paa 25000 Kr. rentefrit i 5 Aar. Københavns Kriminal- og Politiret skænkede Foreningen 2000 Kr., en anonym Giver sendte 1000 Kr. med Løfte om mere »til det smukke, menneskekærlige og samfundsnyttige Arbejde.« En Mængde Kommuner tegnede sig for

Aarsbidrag. Ogsaa Børnene meldte sig som Foreningens Hjælper, der blev ligefrem dannet en Børneforening »*Unge Hjælperes Forening*« under Vejledning af Lærere og Lærerinder, den bestod i mange Aar og gav Foreningen aarlig en køn og meget fornøjelig Gave. Børn, der hjælper ulykkeligtstillede Børn, det burde vi have meget mere af.

Der blev nu taget fat med Iver paa at bygge Optagelseshjemmet paa Ourø. De noget barske Forhold paa Øens Nordspids gjorde, at man opsatte Grundstensnedlæggelsen til Sommertiden. Den blev bestemt til 20. Juli 1900. Foreningens »Meddelelser« skriver derom: »Der var Fest paa den lille Ø Ourø Fredag den 20. Juli; det saa man straks paa de mange flagsmykkede Huse og paa den store Vognrække, der kom kørende ned mod Dampskibsbroen for at hente de mange Gæster, som den lille Damper fra Holbæk bragte til Øen.

Det var Foreningens Bestyrelse, der holdt Fest, thi den store glædelige Stund var nu kommen, da Foreningen kunde lægge Grundstenen til sit første Hjem. Vi var velkomne Gæster, det mærkede vi straks, Øens Befolkning (der er c. 800 Indbyggere) holdt Fest sammen med os.

Arbejdet paa Bygningen var allerede skredet saa betydeligt frem, at vi kunde hilses med Flag fra Husets Top og med Glæde imødesee den store Begivenhed, Hjemmets Indvielse. Til Oktober Flyttedag vil Hjemmet være helt færdig til Indflytning. Bygningen, der er særdeles rummelig og vel indrettet, er opført af Sognefoged Bendtsen, Ourø, efter Tegning og Ledelse af Arkitekt Brandstrup. Kl. 2 fandt Højtideligheden Sted i Overværelse af en talrig Forsamling. Efter Afsyngelsen af Salmen »Syng med os baade Mark og Skov«, talte Pastor Nissen ud fra Ordet: »Jeg lagde Grundvolden som en viis Bygmester efter den Naade, som mig er given, men en anden bygger derpaa, hver se til, hvorledes han bygger, thi ingen kan lægge en anden Grundvold end den, som er lagt, hvilken er Jesus Kristus.« Han mindede om, at han nu skulde lægge Grundstenen til en Bygning, hvor der skulde ske en stor og ansvarsfuld Gerning, kun gennem

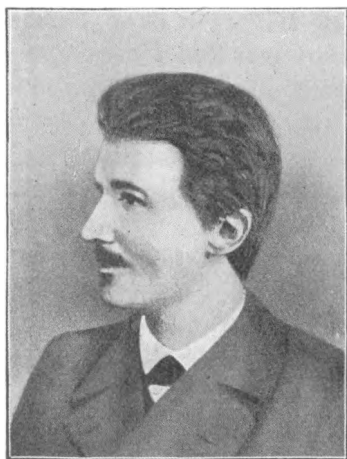
Kamp og Bøn kunde Gerningen lykkes. Det Sted skulde være som et kærligt Herberg, hvorhen den barmhjærtige Samaritan førte dem, der var farne vild, og hvor de skulde aandelig talt forbindes og faa Olie og Vin i deres Saar, røgtes og plejes.

»Samtidig hermed hejses nu Kransen og Flaget paa Toppen af Huset, som et Vidnesbyrd om, at Kongens Ærinde har Hast, og om at vi vil lade vaje højt vort Kongeflag, og lade flyve Korsets Banner, thi vi er i Jesu Navn sikre paa Sejren. Om faa Maaneder skulde der begynde i det Hjem en ny Grundstensnedlæggelse i de mange Børns Hjærter.« Derefter oplæste Pastor Nissen et Dokument, indeholdende Oplysninger om Foreningens Stiftelse, Virkemaade og Formaalet med Hjemmet, som tilligemed et Eksempplar af Lovene og den første Aarsberetning blev nedlagt i en Glas cylinder, hvorpaa han indmurede ved Foden af den firkantede Søjle ved østre Indgang til Bygningen en Sten i den treenige Guds Navn.

Paa en af Pastor Nissens Rundrejser i Danmark for Foreningen kom han til Silkeborg. Paa Frk. Langs Seminariums Gange traf han Seminarieforsander, cand. theol. Ludvig Beck, farende forbi med det Udbrud: »Aa, kan De ikke komme hjem i Dag og fortælle mig lidt om Deres Arbejde.« Senere hen paa Dagen hørte han en mægtig Sangstemme ud fra et Hus, det var selvfølgelig Becks. Kort Tid efter telegraferede Pastor Nissen til Cand. Beck: »Vil De være Forstander paa Ourø?« Svar-telegrammet lød: »Kommer med Nattoget.« Næste Dag var Cand. Beck antaget, og Grundstenen dermed lagt til Forstander Ludvig Becks velsignelsesrige Arbejde i dansk Børneforsorg.

Paa en næsten lige saa underlig Maade kom Pastor Nissen i Forbindelse med Hr. Bonnevie, idet Valgmenighedspræst Morten Larsen gjorde ham opmærksom paa denne unge friske Mand, og i Løbet af ganske kort Tid var Gartner Bonnevie ogsaa antaget. Hvor var det underligt, som det var gaaet lige fra den Stund, da Kaldet lød til Pastor Nissen om at tage Arbejdet op. Gave paa Gave var modtaget, alt ganske overvældende, og paa en

underlig Maade havde Foreningen saadan straks i sine første spæde Aar faaet de fire store Gaver: *Lind*, *Ourø*, *Beck* og *Bonnevie*. Damekomiteen var ogsaa virksom, og rundt omkring fra Københavns Grosserere og Fabrikanter modtog den Gaver, Køkkenudstyr, Dækketøj, Porcelain m.m. til Montering af Hjemmet paa Ourø. Hvor havde de alle travlt, og hvor gik det vidunderligt herligt, man var glade som Børn. Pastor Nissen fortæller om den Dag, da han skulde ud og købe nogle smukke Billeder til Drengenes Dagligstue, og hvor sejerstolt han kom hjem

CAND. THEOL. LUDVIG BECK.

GARTNER BONNEVIE.

med det prægtige Billede af Jesu Hoved alene, da Jesus var 12 Aar, det Ansigt maatte rigtig straale og være som en herlig Prædiken for alle de mange raske Drengene, der skulde gaa ud og ind i dette Hjem.

Den 9. November 1900 holdt Forstander Beck og hans Medhjælper Bonnevie med 7 Drengene deres Indtog paa »Ourø Slot«, som Hjemmet kaldtes af Øens Befolkning, det laa dør nu færdigt paa den nøgne Strandbred, beblæst fra alle Sider, men med det friske Saltvandsprøjt ind fra Stranden.

Her, hvor alt var bart og nøgent, skulde Drengene plante, anlægge Veje, fjerne gamle Diger m.m., her var nok at tage fat paa. Midt i alt det friske og frie skulde

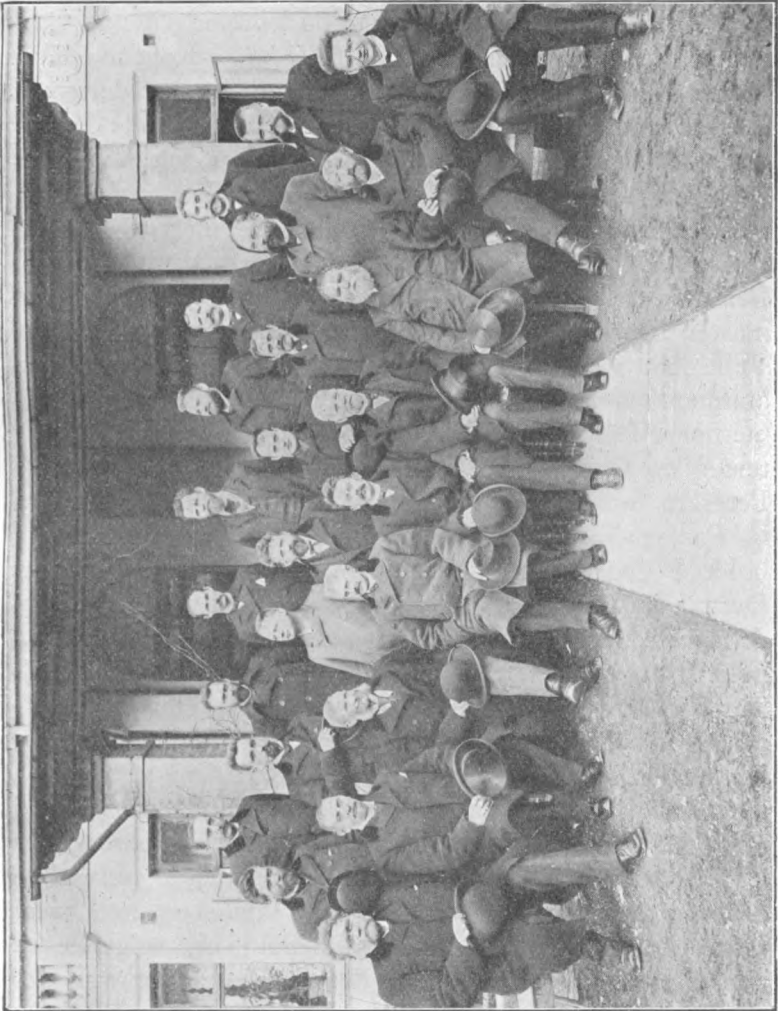

OURØ OPTAGELSESHJEM 1900. DRENGENE ANLÆGGER VEJE.

der dannes et hyggeligt og godt Hjem, hvor Drengene skulde forstaaes og opelskes til et nyt Liv. Her skulde de paa den ene Side møde en aaben Dør, Foreningens første aabne Dør, der altid skulde staa aaben for Drengene, der trængte til et Hospitz ude paa den vilde Veje, en aaben Favn med Kærlighed, og paa den anden Side, naar de rejste videre, alle de mange aabne Døre ud til Plejehjem, Tjeneste- og Lærehjem, til Livet derude, ud med nye, friske Kræfter. Ourø Optagelses- og Iagttagelsehjem for vildfarende Børn var en ganske ny Tanke, som her blev virkeliggjort, det allerførste, der findes noget Sted, og det blev saaledes Banebryder for en hel ny Virksomhed indenfor Børneforsorgen. Man kan mene, hvad man vil derom, og man kan lave Opdragelsehjem til Optagelsehjem og omvendt, de har nu en Gang vist sig at være til stor Velsignelse, og de kan aldeles ikke undværes. Her var noget ganske nyt, Børnene kunde komme bort dertil straks, ikke gaa og vente paa Gader blandt daarlige Kammerater, ingen Undersøgelser først, det kunde ske bagefter. Ourø Optagelsehjem er saaledes et historisk Sted indenfor Børnesagen. Øen var næsten som ny, først nu opdaget af en Mængde Mennesker, og Hjemmet var nyt, Forstander og Medhjælper var nye, og alt det fremmede og nye, som disse Københavnerdrengene saa og oplevede herovre, det var en anden Kur end en Celle paa Vestre Fængsel, Ris og Rotting. Man spurgte den Gang og gør det endnu: »Har vi Raad dertil.« Ja alt kan overdrives, men naar det gælder om at skaffe gode Hjem og dygtiggøre dansk Ungdom, ogsaa den forulykkede, maa vi sige: »vi har ikke Raad til at lade være.«

I Rigsdagen sporedes ogsaa Foreningens Virksomhed, idet man tog Spørgsmaalet op om Børn i Fængsler. Man ønskede, at den kriminelle Lavalder, som i Følge Lov af 10. Februar 1866 var Tiaarsalderen, skulde sættes til det 15de Aar. I November 1898 blev der i Folketinget stillet en Forespørgsel til Regeringen derom, og der blev enstemmigt med 68 Stemmer vedtaget følgende Dagsorden: »Idet Folketinget opfordrer Regeringen til snarest muligt

at fremsætte Lovforslag om Forhøjelse af den kriminelle Lavalder, om unge Menneskers Strafansvar og om Statens Støtte til Opdragelse af vanrøgtede Børn, gaar det

FRA DELEGATMØDET.

over til næste Sag paa Dagsordenen.« Den 8. November blev der af Regeringen stillet Forslag herom, og det hedder deri i § 35: »Handlinger foretagne af Børn, som endnu ikke er fyldt 15 Aar, straffes ikke; dog kan der, naar det findes fornødent, af det offentlige anvendes For-

bedringer eller Sikringsmidler mod saadanne Børn. Bestemmelserne i denne Paragraf gælder ogsaa for Overtrædelser, der falder uden for almindelig borgerlig Straffelov«. Det blev dog ikke til Lov endnu.

Mandag 3. April 1900 afholdt Foreningen paa Børnehjemmet Bethlehem, Bjelkes Allé 34, i København sit første Aarsmøde. Fra de fleste Amtsudvalg var der mødt Repræsentanter, nemlig: fra Frederiksborg Amt: Pastor Bruun-Rasmussen; Holbæk Amt: Provst Schaumburg; Sorø Amt:: Sagfører Dreyer og Lærer Christensen, Slagelse; Præstø Amt: Pastor Lichtenberg og Lærer Henriksen; Lollands Nørre- og Sønderherred: Pastor F. Munck; Falster: Pastor Knudsen; Odense Amt: Borgmester Simony; Svendborg Amt: Pastor Axel Møller; Vejle Amt: Pastor L. Glahn, Vejstrup; Ribe Amt: Stiftamtmand v. Stemmann; Viborg og Aalborg Amter: Kammerherre Lüttichau, Tjele; Aalborg By: Grosserer J. Petersen og Overlærer Michelsen og Mors: Pastor N. P. Petersen samt Bestyrelsens 6 Medlemmer.

Pastor Nissen indledede med Bøn, hvorefter han holdt Foredrag om Foreningens Historie og Opgaver. Derpaa indledede Højesteretsassessor Florian Larsen om det andet Punkt, Administrationen. Efter begge fulgte en livlig Forhandling, der vidnede om stor Kærlighed til Sagen og om gensidig Forstaaelse. Stiftamtmand v. Stemmann var Dirigent. Foreningen havde da anbragt 163 Børn, den langt overvejende Del i Plejehjem, og det gik stadig rask fremad med Antagelser og Anbringelser, i Juni 184 Børn, i November 238, 31. December 271.

Det var en Fryd med hele det Arbejde, at antage og anbringe Børn; vi kunde rigtig samle os om hvert enkelt Barn, deres Papirer og Forhold, og selve denne lille Person lærte man rigtig at kende. Hvor var det ogsaa en Fest, naar Sekretær Lind rejste ud med en Flok Børn til de forskellige Steder i Landet. Lind har altid haft en underlig magnetisk Evne til at drage Børnene hen til sig, de klumpede sig sammen om ham, de klatrede op ad den store, stærke Mand, han forstod Drengens naturen og Drengestregene, og saaledes var det,

naar han kom rundt paa Hjemmene eller han rejste med Børnene. De forstod, at han elskede dem. Han var den ægte Børneven, han havde faaet det i Vuggегave, og saaledes har Lind kunnet øve denne vigtige Gerning at være en Slags Plejehjemsforstander gennem de 25 Aar. Resultaterne af Arbejdet var ogsaa fornøjelige. Om de første 200 Børn skrives i Beretningen Marts 1901:

133	Børn særdeles tilfredsstillende.
39	— ret tilfredsstillende.
21	— ikke tilfredsstillende.
7	— daarligt.

Foreningen beskæftigede sig med mange forskellige vigtige Spørgsmaal som »Hyrdedrenge«, »Børns Arbejde«, »Mælkedrenge«, »Børn og Prostitutionen«, »Mishandling af Børn« m. m. Et meget vigtigt Spørgsmaal var Samarbejdet mellem Foreningen og de 2 Organisationer, som netop ogsaa nylig havde organiseret sig: »De danske Plejehjemsforeninger« og »Dansk Børnehjemsforening«. For at virke hen dertil blev der sammenkaldt til et meget betydningsfuldt Møde paa Københavns Raadhus Tirsdag 21. og Onsdag 22. Maj 1901.

Om dette Møde fortæller den udsendte Beretning følgende:

Efter Indbydelse fra Forstanderne Bojsen, Bøggildgaard, Budde, Himmelbjerggaarden, Carl Christensen, Christianshvile, Møller, Landerupgaard, Formændene for Foreningen af 1837 til forsømte Børns Frelse, Overretsassessor Brun og for Kristelig Forening til vildfarende Børns Redning, Sognepræst Nissen, Formanden i Overbestyrelsen for Plejehjemsforeningerne, Sognepræst Kaae, samt Overpræsident Oldenburg og Borgmesteren for Magistratens III Afdeling, Etatsraad Jacobi, samledes d. 21. Maj følgende paa Københavns nye Raadhus: Forstanderne Mortensen, Flakkebjerg, Frydensberg, Godhavn, Jensen, Kindstrup, Lind, Udby Pige hjem, Forstanderinde Frk. Jessen, Gunslev Pige hjem, Fru Brandsholm, Struer Pige hjem, Frøken Esche, Magdalene hjemmet. Overretssagfører H. F. Larsen for Lindevangshjemmet, Forstanderne P. Rasmussen, Brakker Børnehjem, Kiel-

berg, Skanderborg Børnehjem, Mikkelsen, Herning Børnehjem, Rasmussen, Ollerup Børnehjem, Hansen, Tingskov Børnehjem, Carl Petersen, Børnehjemmet »Betlehem«, Forstanderinderne Frk. Herreborg, Børnehjemmet »Ove Hohlenbergs Minde«, Frk. Rosalie Petersen, Børnehjemmet af 1870 i Helgesensgade, Frk. Qvistgaard, Børnehjemmet paa Vodrofsvej, Frk. Magdalene Andersen, Høng Børnehjem, Frk. Molbech, Roskilde Børnehjem, Frk. Nielssine Petersen, Fiirgaarde Børnehjem, for Ormslev Børnehjem Grosserer Gottfred Beck, Aarhus,

Adgangskort

til Mødet Tirsdag d. 21. og Onsdag d. 22. Maj 1901
angaaende Foranstaltninger
til vansøgtede og vanartede Børns Opdragelse.

Mødet afholdes paa det nye Raadhus og begynder begge Dage
Kl. 10 Formiddag.

Indgangen er ad Døren overfor Brandstationen
i „Bag Raadhuset“.

Onsdag Kl. 5. Fællesspising paa Mødets Regning.

og for Børnehjemmet »Kana« Sagfører J. Jørgensen, for Landbrugskolonierne Justitsraad Lembcke og Forstander Eskesen, Frihedslyst, for Friskolebørnsasylet Højesteretssagfører Dietrichson, for Fortsættelsesasylet paa Østerbro Pastor Johannes Petersen, for Arbejdsstuerne paa Christianshavn Formanden i Bestyrelsen, Grosserer Jon Jacobsen, for Marthahjemmets Arbejdsstuer Kommandørinde Jessen, for Arbejdsstuerne i Stefans Sogn Frk. Købke, for Plejehjemsforeningerne, foruden Pastor Kaae, Formændene for Aarhus Bys Plejehjemsforening Politimester Jespersen, for Viborg Stifts Plejehjemsforening Pastor Smith, Viborg, og for Ringkøbing Amts Plejehjemsforening Pastor Johansen, Dybe,

for Kristelig Forening til vildfarende Børns Redning, foruden Pastor Nissen, Formændene for Afdelingerne i Storehedinge og Odense, Pastor Lichtenberg og Kaptajn Dahlerup samt Forstanderen paa Ourø Optagelseshjem, cand. theol. Beck, for Fængselselskaberne, foruden Overpræsident Oldenburg, Kontorbestyrer Castella, for Selskabet af 7. Septbr. 1898 til Værn for faderløs Ungdom Politilæge Søren Hansen, for Foreningen til forvildede unge Pigers Frelse Politiinspektør Stephensen, for Diakonissestiftelsens forskellige Børnehjem og dens Arbejdsstuer paa Frederiksberg Pastor Dalhoff samt af Autoriteter her i Byen, der særlig har med vanrøgtede og vanartede Børn at gøre, for Skolevæsenet dets Direktør, Professor Bauditz, for Københavns Kriminal- og Politirets III Afdeling for offentlige Politisager, hvor Børnesager behandles, Kriminalretsassessor Axel Petersen, og for Københavns Politi Chefen for Opdagelsespolitiet, Politiinspektør Madsen.

Paa Forslag af Overretsassessor Brun valgtes derefter Overpræsident Oldenburg til Mødets Præsident.

Overretsassessor Brun valgtes til Vicepræsident og gav derefter en kort orienterende Fremstilling af Lovforslaget, han fremhævede først den Række Punkter, paa hvilke Lovforslaget afhjalp de store Mangler, der klæbede ved den nuværende Tilstand. Han gik derefter over til at vise, at Forslaget havde den Ejendommelighed, at det overlod det private Initiativ at iværksætte Loven.

Forstander Budde indledede derpaa Diskussionen om Dagsordenens Punkt 1:

»Bør der søges tilvejebragt en saadan Organisation eller Sammenslutning af de med Opdragelse af vanrøgtede, vanartede og forbryderske Børn beskæftigede Børnehjem og Anstalter, som omhandles i Lovforslagets § 16.«

Borgmester Jacobi indledede Diskussionen om Dagsordenens Punkt 2:

»Hvorledes tilvejebringes der paa bedste Maade flere Pladser i Børnehjem og Anstalter, derunder særlig Plads til Opdragelse af 15- til 18-aarige unge Mennesker af begge Køn.«

Forsamlingen udtaler sig for, at der i høj Grad er Trang til Oprettelsen af Opdragelsehjem for unge Mennesker af begge Køn paa over 14 à 15 Aar, og for, at der først og fremmest oprettes saadanne ved Statens Initiativ, men at dette dog tillige sker ved privat Initiativ, navnlig for saadanne Tilfælde, hvor Anbringelsen kan ske uden Anvendelse af Tvangsforholdsregler.

Dagsordenens Punkt 3:

»Trænges der ikke til mere Samarbejde end hidtil mellem de forskellige Selskaber, Foreninger og Institutioner, der virker for de i Lovforslaget omhandlede Børns Opdragelse, og hvorledes iværksættes i bekræftende Fald et saadant Samarbejde bedst?«

Det indledes af Formanden for Kristelig Forening til vildfarende Børns Redning, Sognepræst Nissen:

Da vi i 1898 begyndte at slaa til Lyd for et Arbejde til vildfarende Børns Redning, var vi klar over, at det gjaldt om at skabe et organiseret Arbejde saavel i København som i Provinsbyerne og paa Landet, saa at man kunde have Hjælpen rede overalt, hvor Nøden fandtes. Begge Dele er lykkedes forbavsende godt i de 2½ Aar, og vi har nu et stort, over hele Landet organiseret Arbejde i Gang for vort Lands vildfarende Børn. Samtidig har de danske Plejehjemsforeninger og, som et Led deraf, Foreningen af 1837 for København og Omegn, faaet sit Arbejde organiseret. I disse Bestræbelser for at gøre Arbejdet saa omfattende og saa organiseret som muligt, vil Lovforslaget forhaabentlig yde os en god Støtte.

Men naar der nu spørges om: »Trænges der ikke til mere Samarbejde end hidtil mellem de forskellige Selskaber, Foreninger og Institutioner, der virker for de i Lovforslaget omhandlede Børns Opdragelse?« bør dette ganske sikkert besvares med et: Ja. Vi har allerede paa forskellig Vis søgt et Samarbejde, og et lille Skridt fremad er vi vel ogsaa naaet, om end meget staar tilbage. Der trænges dertil, for det første for at vi kunne komme til at forstaa og anerkende hverandre, saa at vi kunne komme til at se paa hverandre som dem, der vil Børnenes Sag

og ikke vor egen Sag, og ikke vil have absolut vore egne Meninger og Interesser frem. Naar f. Eks. Plejehjemsforeningerne og vor Forening er mødtes paa forskellig Vis ude i Livet, og der dør er kommen Brydninger, er det let forklarligt, ligesom Brydningerne mellem Børnehjems- og Plejehjemssagen er det. Det var et Arbejde fra København og Provinsbyerne, som mødtes med et Arbejde fra Landet; det var et Arbejde fra Fængslerne, som mødtes med et Arbejde for de smaa Børn, de hjemløse og de ugifte Mødres Børn; det er ganske naturligt, at der maa komme store Brydninger, saa forskelligt er det.

Vi trænger endvidere til et nøjere Samarbejde for Organisationens Skyld, for at vi kunne faa fat i de mange Børn, som let falder udenfor hver Forenings lovbestemte Rammer. Og vi trænger dertil, for at man ude i Folket kan forstaa os og anerkende vort Arbejdes Betydning. Vi trænger dertil endelig, for at vi kunde komme til at se stort paa Arbejdet og ikke drukne i Ensidigheder og Smaaligheder.

Spørgsmaalet bliver da, hvorledes virkeliggøres dette nærmere Samarbejde, saa at samtidig Friheden bevares og de enkelte Foreningers særegne Kendemærker ikke udslettes.

Det vil være grumme vanskeligt at bestemme det nøjere Samarbejdes Form, idet jeg mener, at det vil være til Skade for os at faa vedtaget strenge Love og Vedtægter. Jeg skal da foreslaa følgende:

1) Der bør hvert andet Aar afholdes et stort Møde for alle Børnesagens Venner her i Danmark, senere vil et saadant maaske kunne udvides til en skandinavisk Kongres eller endog international Kongres. Man holder Kongresser for Søndagsskolesagen og for mange Slags Arbejder, hvor unaturligt er det da ikke, at Børnesagens Venner aldrig mødes til store fælles Møder.

2) Vi bør tage imod de Anmeldelser af Børn, der kommer til os, hjælpe Forældre og Myndigheder, saa at de ikke behøver at fare fra den ene Forening til den anden for at finde, hvilken Barnet hører under, men at den Forening, til hvilket Barnet meldes, sørger for, at

Barnet bliver meldt videre til den Forening, under hvilken det passer.

3) De mere velstillede Foreninger bør overtage Børn, til hvilke der kræves en Del Midler, hvilke den Forening, til hvilket Barnet er anmeldt, ikke kan magte.

4) Vi bør støtte hverandre med at udfinde Plejehjem og Børnehjem, egnede til de Børn, vi ønsker anbragte, og ligesaa til at finde Pladser for de konfirmerede Børn og give Meddelelse til hverandre derom, naar vi har Overskud af Plejehjem og Lærepladser.

Jeg kunde tænke mig dette Samarbejde ordnet ved et Slags Repræsentantskab, bestaaende af Medlemmer fra de forskellige Foreninger og Institutioner, det maa ikke være nogen Overbestyrelse, men kun et Repræsentantskab, som kan knytte os sammen og forhandle med de forskellige Foreninger og samtidig repræsentere os udadtil overfor Samfundet og Staten. Jeg kunde ogsaa tænke mig hertil knyttet et Anvisningskontor, som kunde anvise, hvor Børnene skulde anbringes.

Paa disse Maader tror jeg, at vi vilde kunne faa et særdeles godt Samarbejde, samtidig med, at vor egen Frihed og Selvstændighed bevaredes.

Paa Forslag af Overretsassessor Brun og Sognepræst Nissen valgtes derefter:

Sognepræsterne Kaae og Nissen, Forstander Christensen, Højesteretssagfører Dietrichson, Pastor Dalhoff, Overretsassessor Brun og Forstanderinde Frk. Esche. Med Adgang til Supplering.

Hvorefter Udvalget straks supplerede sig med Forstander Budde.

Dagsordenens Punkt 4 indleddes af Sognepræst Kaae:

»Hvorledes inddrages Landets Købstæder lettest noget mere end hidtil i Bestræbelserne for at sørge for vanrøgtede, vanartede og forbryderske Børns Opdragelse.«

Dagsordenens Punkt 5:

»Bør midlertidige Optagelsehjem til at lære Barnets Karakter at kende ikke benyttes i højere Grad, end det nu sker?« indleddes af Forstander Bojsen.

Overretsassessor Brun foreslog følgende Resolution:

Spørgsmaalet om, hvorvidt midlertidige Optagelses- eller Iagttageshjem til i alle tvivlsomme Tilfælde at lære Børnet nærmere at kende bør benyttes i højere Grad, end det hidtil er sket, maa ubetinget besvares bekræftende.

Det store Raadhusmøde 1901 blev af stor og banebrydende Betydning for Børnesagen.

Fra den Tid, da Pastor Nissen havde fremlagt sit Forslag ved Raadhusmødet, var Børnesagens Fællesraad egentlig dannet, idet de 3 store Hovedorganisationers Formænd 4. Juni 1901 var traadt sammen til nøje Samarbejde. Pastor Nissen lagde denne Sag frem ved Kristelig Forenings Bestyrelsesmøde 27. August 1902, hvor Bestyrelsen vedtog Forslaget om Samarbejde mellem »De danske Plejehjemsforeninger«, »Dansk Børnehjemsforening« og »Kristelig Forening til vildfarende Børns Redning«. Dette Forslag blev senere vedtaget af Plejehjemsforeningerne og Børnehjemsforeningen.

Forstander Carl Christensen-Ordrup skriver til Pastor Nissen 10. December 1902 følgende:

»Hvad Fællesraadet angaar, da er jeg villig til paa »Dansk Børnehjemsforenings« Vegne at tiltræde det. At et saadant »Fællesraad« kan være til Gavn, tror jeg gerne, men da jeg endnu ikke er fuld klar over, hvad der skal lægges for med, vil jeg nødig være den, der indbyder til Mødet. Vær derfor selv saa venlig at udstede Indbydelsen til det første Møde.«

Den 7. Januar 1903 sammenkaldte Pastor Nissen det i Overenskomsten vedtagne »Børnesagens Fællesraad« paa Foreningens nye Kontor, Badstuestræde 13, hvor det holdt sit konstituerende Møde. Fællesraadet skulde foreløbig bestaa af Formændene for de 3 Foreninger, Forstander Carl Christensen-Ordrup, Pastor Kaae, Kværndrup og Pastor Nissen. Det vedtog, at disse skulde skiftes til at være Formænd for Fællesraadet, hver for et Aar. Man enedes om at vælge den gamle prøvede Forkæmper for Børnesagen, Pastor Kaae, til dets første Formand. Af det oprindelige Fællesraad er kun Pastor Nissen i

PASTOR KAAE.

PASTOR NISSEN.

FORSTANDER CARL CHRISTENSEN.

Live og stadig Medlem af Raadet. Formaalet for Fællesraadet skulde være dels at virke som Bindeled mellem de 3 Foreninger og dels at repræsentere Foreningerne udadtil. Desuden omtaltes forskellige Opgaver, som mulig

kunde tages op af Fællesraadet, som Børnesanatorier for hjemløse Børn, »Børnenes Vel« i Byerne, et Arbejde mod Mishandling af Børn, Børns Benyttelse til Arbejde m. m.

Børnesagens Fællesraad har egentlig virket i over 22 Aar, og Kristelig Forening har gennem sin Formand stadig haft Del i dette Arbejde.

I Sommeren 1900 skiftede Foreningen Navn til »Kristelig Forening til vildfarende Børns Redning« og satte som Motto over sit Arbejde Matth. 18, 12: »Om et Menneske har hundrede Faar, og et af dem farer vild, forlader han da ikke de 99 og gaar ud i Bjergene og leder efter det vildfarende?« Samtidig skiftede Foreningens Blad Titelbillede, tegnet af Kunstneren Carl Thomsen. Det forestiller en Kvinde, der som en god Moder med den ene Haand kærlig omslutter og værner den Dreng, der støtter sig op til hende, medens den anden Haand er udstrakt tilgivende, parat til at modtage den sidst ankomne. Bladet skriver: »Begrebet: offentlig tiltalte og straffede Børn bør ikke eksistere, Politistaven og Politihanden bør ikke udstrækkes mod Børneverdenen.«

Fra forskellig Side arbejdes der stadig paa at faa den kriminelle Lavalder flyttet, og ved Dansk Kriminalistforenings første Aarsmøde, 24.—26. September 1900 vedtoges følgende Resolution:

»Dansk Kriminalistforening udtaler, at den anser det som i høj Grad ønskeligt, at der angaaende Behandling af forbryderske og forsømte Børn og unge Personer ved Lov træffes Bestemmelser, der i Hovedsagen er byggede paa de i Betænkningen af Februar 1895 fra Kommissionen angaaende Statstilsyn med Børneopdragelsen opstillede Principper, navnlig saaledes:

- at den kriminelle Lavalder forhøjes til mindst 14 Aar,
- at den overfor Børn under kriminel Lavalder, der skønnes at være udsat for sædelig Fordærvelse — og betingelsesvis ligeledes overfor unge Personer under 18 Aar træffes Foranstaltninger til at værne dem herimod, om fornødent ved Unddragelse fra Forældremyndigheden,
- at saadanne Foranstaltninger helt eller delvist kunne

træde i Stedet for Straf for de af Personer under 18 Aar begaaede strafbare Handlinger, og at der til at undersøge Forholdene, tage Bestemmelse om de nævnte Foranstaltningers Iværksættelse og vaage over disses Udførelse, dannes særlig dertil egnede Myndigheder.

Foreningens Blad skriver, at forrige Aar udtalte en stor Forsamling af Lærere og Lærerinder det samme, og vi kunne tilføje, at vor Forenings Dannelse og store Tilslutning er et Vidnesbyrd om, at det er »hele det danske Folks Ønske«.

OVERPRÆSIDENT OLDENBURG.

I Foreningens Aarsberetning for 1900 skriver Overpræsident Oldenburg om Foreningen følgende:

Naar Formanden for Foreningens Bestyrelse for mig har udtalt Ønsket om, at jeg vilde skrive nogle Linier i nærværende Aarsberetning, søger jeg min Adkomst til at efterkomme dette Ønske dels deri, at jeg var Formand for den bekendte

»Børnehjmskommission«, og dels i min store Interesse for den store Gerning, for hvilken Foreningen virker, saavel som for den Aand, hvori denne Virksomhed udøves.

Jeg har med Interesse fulgt denne Forenings Udvikling og med Glæde set, hvorledes den har fundet en ret omfattende Tilslutning omkring i Landet. Og Foreningen fortjener denne Tilslutning, fordi den med Kærlighed og Ihærdighed, uden at træde i Konkurrence med andre lignende Virksomheder, har arbejdet for sit Maal, men først og fremmest fordi der er saa stor og inderlig Trang til Arbejde for Frelse af de vanrøgtede, vanartede og forbryderske Børn. Den første af disse Grupper er næsten den, som mest bringer Hjertet til at bløde, fordi

det er saa ubeskrivelig sørgeligt at se Børnene gaa alle Ulykker imøde paa Grund af Forældrenes Vanrøgt af de Børn, som er givne dem, og hvad der i denne Henseende finder Sted, kan den, som ikke selv har set det, næppe tænke sig. Men for alle tre Grupper af Børn maa der arbejdes med stedse større Energi, fordi Opgavens Omfang tiltager fra Aar til Aar.

Justitsministeren har i denne Samling forelagt Rigsdagen et Lovforslag om Foranstaltninger til Frelse af disse ulykkelige Børn. Forslaget er for en væsentlig Del bygget paa Kommissionsforslaget af 1895, men medens dette foreslog, at der af vedkommende Myndigheder kunde anordnes Tvangsopdragelse, og Udgifterne dertil eventuelt skulde bæres af det Offentlige, foreskriver Lovforslaget vel en Række Foranstaltninger, som kunne træffes, men i Henseende til Omkostningerne bygger det alene paa Frivilligheden, og for de ældre Børn har det ingen betryggende Forholdsregler at foreslaa. Hvis der nu alene var Tale om de forbryderske Børn, kunde Opgaven maaske nogenlunde løses ad Frivillighedens Vej, men det maa befrygtes, at den bliver for tung, naar ogsaa de vanrøgtede og vanartede, endnu ikke forbryderske Børn skulle medtages alene ad denne Vej.

Men selv om Forslaget skulde blive til Lov, blot som det foreligger, maatte vi hilse det med Glæde, thi det vilde betegne et stort Fremskridt, Sagen var nu optagen fra Statens Side, og en videre Udvikling kunde haabes. — Skulde en saadan Lov udkomme, maa den først og fremmest bygges paa en Forening som denne og lignende Foreninger, paa Børnehjem, Plejhjemsforeninger o. s. v., sandsynligvis med Statstilskud. De vilde faa Vind i Sejlene og kunde med forøget Kraft styre frem mod deres Maal.

Og udkommer Loven ikke — ja saa er Maalet der alligevel, og Arbejderne maa ikke trættes eller Bidragstrømmen, som ikke maa være for karrig, udtørres. Er det en Opgave for det Almene ikke at lade Børnene vokse op til Fordærvelse og Forbrydelse, saa er det tillige en Glæde for den Enkelte at tage sig af det ulykkelige Barn

og se det forandres fra en forsømt Stakkel, fuld af onde Lyster og med Øjnene inde i Hovedet, til et godt og kærligt Barn med et klart Blik, paa hvis Fremtid man kan stole. Saadant oplever man.

Men har Arbejdet saaledes en rig Løn i sig selv, er det tilvisse ikke uden Skuffelser og Vanskeligheder. Der kræves megen Omtanke og ofte ikke ringe Erfaring til paa rette Maade at anbringe og behandle et Barn, som har ondt ved at vænne sig til ordnede Forhold, og hvem Løgneren ligger nærmere end Sandheden. Saavidt jeg kan skønne, er Foreningen gaaet frem i disse Henseender, og særligt er Optagelsehjemmet paa Ourø et særdeles glædeligt Skridt fremad, selv om ogsaa dette maa være belavet paa Skuffelser.

Jeg ønsker Foreningen Held og Fremgang i dens Ger-
ning.

V. Oldenburg,
Overpræsident.

Pastor Nissen skriver i Beretningen for 1900:

Det lysner for Børnesagen i Danmark. — Jeg tror, at alle danske Børnevenner ser det og glæder sig over, at der er Foraarstegn i Luften. — Trods hele det store velsignelsesrige Arbejde, der i det forløbne Aarhundrede har været udført af Børnehjemmene, Opdragelsesanstalterne, Asylselskaberne, Plejehjemsforeningerne, Foreningen af 1837 og flere, saa det dog nu henimod Aarhundredets Slutning saa underlig mørkt, koldt og trist ud for Børnesagen herhjemme. Staten forholdt sig efter Nedsættelsen af »Kommissionen af 1893« rolig, Kommunerne gjorde forholdsvis lidt, og den private Godgørelse søgte i altfor høj Grad andre Omraader for sin Virksomhed. Nøden steg, og Antallet paa de vanrøgtede, vanartede og vildfarende Børn blev til en uoverskuelig stor Skare.

Nu ser det ud til, at baade Stat og Private har faaet Øjnene op. Vinterkulden er bleven afløst af milde Foraarsluftninger.

Mange har maaske set paa vor Forenings Fremkomst og store Tilslutning som et glædeligt Foraarstegn blandt

fiere andre, der sikkert maatte være mere end flygtige Foraarsbebudere.

Jeg tror derfor, at vi, som elske Børnenes og de Unges Sag, har begyndt at faa Foraarsfornemmelser, og at vi med et ganske anderledes frejdigt Blik ser Fremtiden i Møde, saa sandt vi tør stole paa, at Staten og Kommunerne vil gøre sit, og at den store private Godgørelse, der er begyndt paa dette Omraade, ikke vil svigte Børnenes Sag. Vel staar vi endnu aandeligt talt som i Marts Maaned, der kan komme store Vanskeligheder, vi kan faa baade Sne og Frost eller store Regntider og stærke Foraarsstorme, men Solen har begyndt at faa Magt, og vi ved, at Børnenes og de Unges Sag er saa stor og god, at vi maa sejre, at vi nærmer os Maj med Sollys, Solvarme og Foraarsgrønt.

Det forløbne Aarhundrede har faaet mange Navne efter de forskellige store Bevægelser; det kommende vil sikkert ikke staa tilbage for sin Forgænger. Det var prægtigt, om vi kunde erobre det for Børnenes og de Unges Sag, saa det kunde faa Navnet: »Børnesagens Aarhundrede«. —

Sikkert er det, at Tankerne samler sig mere og mere om Børnenes Ret, og Spørgsmaalet: en sund og forstandig Børneopdragelse træder stærkt frem i Forgrunden. Men skal dette lykkes os, saa maa alle vi, der kæmper for Børnenes Sag, række hinanden Haanden til at løse den store Opgave: at opdrage, lede, værne og redde vort Lands Børn og Unge.

Foreningen vil søge ved Antagelsen af Børn at iagttage følgende:

1) *Intet vanartet eller vildfarende Barn afvises*, naar Værgeretten afstaaes til Foreningen.

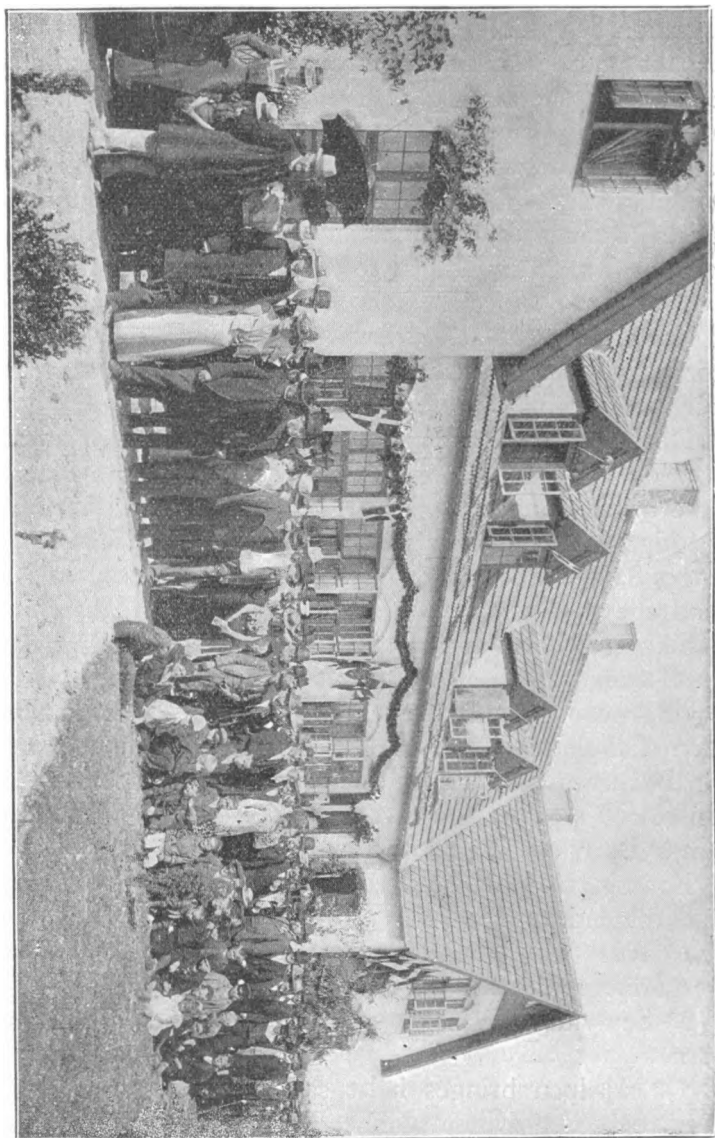
2) Saa vidt muligt *opsøges* de vanartede og vildfarende Børn.

3) Hjælpen bringes helst saa tidligt som muligt.

4) Selv det dybest sunkne Barn eller unge Menneske under 18 Aar afvises ikke.

Den 10. Juli 1901 samledes Foreningens Repræsentanter til sit 2. Delegeretmøde. Foruden Foreningens Be-

styrelse var af nye Repræsentanter mødte: Kaptajn Dahlerup, Odense, Pastor Simon Hansen, Ribe, Amtsvejsinspek-

OCERØ OPTAGELSESDEN. FRA INDVIKLESDAGEN.

tør Holm, Nykøbing F., Pastor Kjørboe, Ærøskøbing, Étatsraad Lemvigh, Algistrup, Pastor Levinsen, Hel-

singør, Købmand Mads Lind, Holstebro, Højskoleforstander Lind, Udby, Pastor Møllgaard, Vissenbjerg, Købmand Nielsen, Nakskov, Købmand Pedersen, Hillerød, Pastor Tomasson, Horsens, og Lærer Trolle, Pilehave. Der forhandlede om Foreningens Virksomhed, Samarbejde med de bestaaende Foreninger, hvad kan der gøres for Børnene i Byerne, og hvad kan der gøres for de konfirmerede Børn. Spørgsmaal, som har optaget Foreningen fra dens første Begyndelse og stadig maa optage den.

Overretssagfører Møldrups havde desværre allerede nu set sig nødsaget til paa Grund af Travlhed at udtræde af Bestyrelsen.

Dagen efter Delegeretmødet i København, Torsdag 11. Juli 1901, fandt Indvielsen af Ourø Optagelsehjem Sted. Paa Grund af den uheldige Aarstid, Hjemmet blev færdigt og taget i Brug paa, November 1900, havde man udsat den egentlige Indvielse til den følgende Sommer.

Dagen blev ogsaa til en virkelig Festdag, som Foreningens Repræsentanter og Venner sikkert var glade ved at deltage i. Desværre maatte flere udeblive paa Grund af Sommerferie og Bortrejse. Justitsminister Goos havde gjort Foreningen den Ære og Glæde at deltage i Festen, og desuden havde en Mængde af Udvalgenes Delegerede, forskellige Venner af Børnesagen samt mange af Øens Befolkning givet Møde. Festseltagerne samledes Kl. 11 til en Frokost paa Hotel Isefjord i Holbæk, hvorpaa de af Ourø's lille Damper førtes over til Øen. Vejret, Vandet, Kysterne, alt straaledede i den danske Højsommers fulde Pragt, og man forstod straks af dette ægte danske Landskab, at det maatte kunne hjælpe til at bryde Broen af mellem en forvildet Drengs ulykkelige Fortid og hans Fremtid. Ved Dampskibsbroen paa Ourø var mødt en Mængde Vogne, som Øens Befolkning havde været saa elskværdig at stille til Raadighed, og i rask Kørsel førtes Festseltagerne op til Børnehjemmet paa Nordspidsen af Øen.

Hjemmet tog sig glimrende ud med sine hvide Bygninger, røde Tage med det dybe blaa Vand samt Skovene i Baggrunden. Laa Stedet end noget afsides, følte enhver

dog, at der maatte være godt at være og navnlig for en lille, bleg, afmagret københavnsk Vagabond. Hjemmet

OURØ OPTAGELSESHJEM. VED STRANDEN INDVIELSESDAGEN.

var nydelig pyntet, og allerede var der rundt om Bygningerne paa den magre Sandjord fremtryllet et smukt

Haveanlæg med store Græsplæner, Træer, Buske og Blomster; Medhjælperen, Gartner *Bonnevie*, har Ære deraf, og dobbelt fordi det alt er anlagt ved Børnenes Arbejdskraft under hans Ledelse. Til Hjemmet har han paa en anden Parcel paabegyndt et Gartneri, som ligeledes skal drives udelukkende ved Børnenes Kræfter, og dette vil sikkert være til stor Hjælp i Husholdningen, foruden at man vil kunne sælge en Del derfra. Det er forbavsende at se, hvad man har naaet i dette første Aar, og hvor nydeligt Børnene holder det. Noget af det mest imponerende, af hvad Børnene har udført, er et højt Stendige, hvortil Børnene har rullet mægtige Sten op ad en meget høj Skraaning nede fra Strandkanten. Det er et baade sundt, muntert og opdragende Liv; man kan ogsaa se, hvorledes Børnenes Øjne straalere, og hvorledes de gaar paa med Iver og Lyst, de er ikke til at kende igen.

Ved Ankomsten til Hjemmet blev Deltagerne modtagne af Forstanderen, cand. theol. *Ludvig Beck og Hustru*, hvorpaa man, efter at have beset Hjemmet, begav sig til en Talerstol, som var rejst neden for Hjemmet, ned mod Stranden. Efter at Pastor *Nissen* havde lyst den apostoliske Velsignelse og budt Velkommen, sang man: »Vor Herre, han er en Konge stor«, hvorpaa Pastor *Nissen* tog Ordet og efter en Bøn for Hjemmet og den Gerning, der skulde øves der, udtalte omtrent følgende: »Blandt alle de store Opgaver, som i vor Tid er lagt paa den danske Menighed, er det sikkert en af de vigtigste at gaa ud at lede efter de vildfarende Børn, saa sandt som Herren har givet Befaling til at gaa ud at lede efter dem, der var farne vild, og saa sandt han i særlig Grad er Børnenes Ven, og blandt de store Opgaver, der paahviler Samfundet, er der næppe nogen større end den at tage sig af Børnenes Sag. Den Sag, vi kæmper for, er saaledes paa en Gang en Menigheds- og en Samfunds-Sag. Derfor er der Fest blandt alle Menighedens og Samfundets Børnvenner, hver Gang der er bleven rejst en ny Redningsstation, og derfor har vi indbudt den ærede Forsamling

til Fest, for at den sammen med os kan glæde sig over, hvad her er sket.

Vi føler denne Glæde dobbelt, fordi vi ikke blot kan samle den om det Arbejde, vi har faaet Velsignelse til at udføre, men ogsaa fordi vi kan indbyde til vort eget Hjem. Vi har sat Foden under eget Bord og glæder os som den nye Familie over sit nye Hjem. Maatte dette rigtig blive til et Familiehjem, hvor Børnene kan føle sig hjemme, og hvortil de, naar de bliver voksne, gerne tyr hen. Og naar vi da vil tale med hverandre om, hvad her er sket og skal ske, ligger det nær først at spørge om, hvad vil »Kristelig Forening til vildfarende Børns Redning?« Vi vil udføre et Redningsarbejde blandt Børn og Unge indtil 18 Aars Alderen. Vi vil aandeligt talt bygge Fyrtaarne ved det oprørte Hav, derude, hvor Børnene færdes iblandt Fristelser og daarlige Kammerater og under daarlige Forældres Indflydelse, og derfor hilser vi ethvert forebyggende Arbejde for de mindre Børn med inderlig Glæde og vil gerne støtte det og slaa til Lyd derfor, thi der trænges til meget mere deraf i vort Land. Vi ser, at vor Forening har en Mission i Retning af at vække Kærlighed til og Forstaaelse af denne Sag. Men det er ikke nok med Fyrtaarne, vi maa ogsaa have Redningsstationerne i Orden, vi maa have flere og flere langs det oprørte Hav, thi der er mangan Jammerbugt, hvori Børnene strander og lider Skibbrud. Vi vil netop dette, at redde de skibbrudne Børn, at være som et sidste stort Værn, inden Børnene bliver opslugte af Fængslet og bliver Forbrydere for hele deres Liv. Det skal blive saaledes, at i vort Land ingen Forbryder, der begyndte som Barn, skal kunne undskylde sig med: »Jeg blev saaledes, fordi ingen forsøgte at redde mig,« men at der kan blive givet hvert vildfarende Barn et Tilbud om Hjælp og gjort et Forsøg paa at redde det.

Vi vil ogsaa være lydhøre for Raabet fra Børnene paa det oprørte Hav, at ikke et Barneskrig skal som i tidligere Tider i mange Tilfælde gaa upaaagtet hen, men at selv det spædeste Raab kan blive hørt.

Vi vil være den bløde Haand, der tager Børnene mildt

og blødt, ikke med Fængslets straffende Haand, som man fra Statens Side selv indser, at den vilde lægge paa Børnene, om den alene skulde bære denne store Sag, men vi vil tage med en kærlig og forstandig Faders og Moders bløde Haand paa dem.

Vi vil være den reddende Haand, der griber Barnet i diets Nød, vi vil opsøge dem i de mørkeste Kroge, og vi vil gaa rundt og banke paa, at mange kan faa Kærlighed til Barnet og Lyst til at hjælpe, være et Menighedsarbejde, vil have Menigheden til at være med i det store Arbejde til Børnenes Redning. Vi er traadte frem, tvungne af den store Nød, der var og er den Dag i Dag i Børneverdenen, vi kom for at tilbyde vor Hjælp, og vi har erfaret, at der har været Velsignelse derved baade for Børnesagens gamle, prøvede Venner, for os selv og først og fremmest for Børnene selv. Vi vil holde Idealets Fane højt, og dette kan vi bedst ved at hejse Kristi Korsbanner over vor Gerning.

Hvad vil da dette Hjem? Et Optagelseshjem er vel ikke i og for sig noget nyt, Fængselselskaberne har haft et saadant for voksne løsladte Fanger, og de danske Plejehjemsforeninger ligesom vor Forening benytter smaa private Hjem som midlertidige Optagelseshjem for deres Børn. Og dog er dette noget ganske nyt, fordi vi har set, at denne Tanke skulde anderledes udformes, og at disse Børn skulde staa under en pædagogisk dannet Mands Ledelse, om man virkelig skulde naa det, man tilsigtede.

Hjemmet skal være *et Opbevaringshjem*, hvor man straks kan tage imod Børnene og opbevare dem, at de ikke skal falde i Hænderne paa daarlige Forældre, Kammerater eller Politiet.

Og Hjemmet skal være *et Optagelseshjem*, et Sted, hvor man kan optage dem, som den barmhjertige Samaritan tog den udplyndrede Mand paa Vejen mellem Jerusalem og Jeriko op paa Æslet for at føre ham til Herberget for at læges og plejes. Et saadant Herberge skal Hjemmet være. Det skal være *et Iagttagelseshjem*, hvor Børnene skal nøje iagttages under de daglige Forhold og bedømmes, hvad de indeholder, og hvor de bedst

lører hjemme, enten i Børnehjem eller i Plejehjem. Det skal være *et frelsende Hjem*, hvor man ikke blot optager og iagttager Barnet, men ogsaa lægger en ny Grundvold, saa at Barnet kan gaa ud med nye Tanker, nyt Sind og nyt Mod. Men hvorfor er Hjemmet bleven lagt paa denne Ø? Fordi denne Ø paa en udmærket Maade er afsondret, uden at det dog føles som den haarde Tvang, og fordi den paa den ene Side er tilstrækkelig langt borte, saa at ikke let daarlige Forældres Paavirkning kan naa derhen, og Børnene ikke selv let finde paa at flygte hjem, og paa den anden Side saa nær, at Hjemmet forholdsvis hurtigt kan naas, naar Børnene skal sendes dertil. Børnene har indviet Hjemmet, nu gælder det om, at Hjemmet kan indvi Børnene til et nyt og velsignet Liv.

Herren velsigne Hjemmets Gerning.

Derefter blev afsungen en Sang af Vaisenhusets Forstander, Gandrup, hvorpaa Forstanderen, Cand. Beck tog Ordet:

Naar jeg staar i denne Kreds, skal mit første Ord være: Tak — Tak til alle de mange, som i Dag har vist Hjemmet Venlighed og Interesse ved at komme her til Stede, til Deres Ekscellence, til Børnesagens gamle, prøvede Venner, i hvis Kreds jeg ønsker at blive værdig til at optages, til Øens og Omegnens Befolkning, som ogsaa i Dag — som før — yder os venlig Støtte — en Tak til Foreningens Bestyrelse, som betroede mig at føre Gerningen frem her, hvor der er skabt saa gode Muligheder, men først og sidst en Tak til ham, som igennem de mange Læreraar viste mig, at der har Læreren sin dybeste og største Gerning — der hvor Modstanden og Vanskelighederne er størst, der vindes de største Sejre og den rigeste Velsignelse. —

Der er et Ord af Paulus, som først herovre ret er traadt mig klart i Møde med sin Sandhed. Det er dette: »*I er alle Lysets Børn og Dagens, I er ikke Mørkets og ikke Nattens*« (1 Thess. 5, 5). Der er en stor Berigelse i det at kunne sidde deroppe i Skolestuen eller ved Andagten og kunne sige det til disse Børn, som vel aldrig før ret har faaet det at vide, — som efter Menneskers tru-

ende og skræmmende Færd over for dem er vante til at regne sig hjemmehørende i det skjulte, i det forløjede, i Mørket. »Til Lys er I skabte, til Lys genløste, Mørket er — ikke alene: bør være, men er — eders Natur fremmed; — gaar I alligevel ud deri, hvor er det forkert, forvrænget, unaturligt!« — Ad disse Stier skabes paa Forhaand Tillid, Samliv i personlig Forstand. Hvor Tillid er, der er Liv. Kun ad disse Veje dannes Hjem, som ikke af Børnene altid føles som Opdragelseshjem, men som altid er det. Kun ad disse Veje, paa denne Tros Grundvold kan der skabes Familieliv et Sted som her, saa at Nøglerne ikke altid skal være drejede om, Mistanken ikke altid høende, Skellet ikke fremtrædende, Skellet mellem det lille og det store Hjem. Saa strømmer Sjælekræfterne frit fra Sjæl til Sjæl, saa falder alt det bort, som øves i Kroge, saa leves der til Guds Ære og ikke Øjetjeneste, saa fremelskes Æresfølelse.

Dette er Betingelsen for, at Gerningen kan lykkes fuldt ud, i denne Retning maa vi daglig — alle Børnehjemsarbejdere — stille Kravet klart til os selv. Vor Tid stiller — lykkeligvis, om end ikke altid til Selvprøvelse — store Krav i alle Retninger, ogsaa paa vort Omraade, og naar det vel — trods det velsignede Arbejde, som gøres af Plejehjemsforeningerne og andre — i al Almindelighed kan siges, at Plejebørns Stilling ikke er misundelsesværdig, fordi Nyttespørgsmaal og Standsforskel gør Barnets Stilling vanskelig i det nye Hjem, *saa gælder det selvfølgelig i endnu højere Grad* de ikke alene hjemløse, men ogsaa *wildfarende*. Rent bortset fra de mulige Vanskeligheder, som disse Børn med de slette Vaner kan volde, vil Plejehjemmets Mistillid paa Forhaand være større, og Sandsynligheden for et gunstigt Resultat i samme Grad forringes. Udmal for Dem selv Forskellen mellem før og efter Anbringelsen for et saadant Barn: Gadeliv, Politi, Opøvelse i Rapseri og det, som værre er: Uærlighed, — Urenlighed, daarlig Luft paa den ene Side og saa paa den anden Side Livet paa Landet — frisk Luft, Dyrene. Havearbejdet osv., osv. — hvilken vældig og hvor velsigned en Forskel. Det gamle er forbigangent, alt er ble-

vet nyt — udenom, men ikke indeni Barnet; trods de gode nye Betingelser kan det ikke være andet, end at netop det store Spring fører et Tilbageslag med sig, naar den første Glæde over det nye har sat sig. Og tænk saa, hvor let det tidligere saa vagabonderende Barn kan gribe tilbage til det gamle, unddrage sig Forpligtelserne ved at løbe, og hvilken Ulykke er det ikke? Lad gaa, at de usle Forhold derhjemme har drevet Barnet ud fra Hjemmet, det er slemt, men værre er det, naar den gamle Uro driver Barnet ud fra det gode Plejehjem. Da føres Barnet paa en Tid, da det er absolut umyndigt til at vælge, ind i Valget og modnes før Tiden til Selvdømme og Egenraadighed.

Her træder Optagelseshjemmet da til for at forhindre denne Ulykke. Barnet modtages her paa et Sted, i et Hjem, som netop er bygget paa at møde de første Vanskeligheder. Her lærer Barnet, under hyggelige, for den friske, muntre Barnenatur tilrettelagte Forhold, at rette sig efter givne Regler, at opdage andre Livsmuligheder end dem, det hidtil kendte. Optagelseshjemmet er *et Herberg*, som lukker sig op for den, som ikke kan blive derhjemme uden at komme i Fare, det er tillige *et Asyl*, et Tilflugtssted, som de kristne Kirker var det i gamle Dage, hvor den af Samfundet jagede kan søge Ly mod Statens haarde Haand; om Sammenligningen end halter, er den ikke uden Realitet.

Men Optagelseshjemmet er eller bør være meget mere. Det er *Udgangspunktet for Barnets fremtidige Liv*. Hidtil forjaget, forskræmt, ikke forstaaet, nu bragt ind under Forhold, hvor dets gode Vilje *kan* udfolde sig, og det selv vise sig, som det er. — vil det, her — maaske for første Gang — føle Tryghed, om Optagelseshjemmet er, som det skal være; det vil blive det Sted, hvortil det ser tilbage paa senere Stadier. Og paa den anden Side vil Optagelseshjemmet, som har set Barnet, efter at dets første Forskræmthed og dermed følgende Uærlighed er forduftet — have et Indblik i Barnets Væsen, som ofte ellers vil mangle. Vi — og, hvis Optagelseshjemmet ikke var til — eller ikke benyttes, Plejehjemmene — faar jo Barnet udleveret med den konstante Recept: skulker, va-

gabonderer, rapser, er uærlig osv., osv., et Skudsmaal, som sandelig ikke skal opmuntre til Kærlighed og Omhu, hvis det ikke er givet som Kald og Opgave. Ganske vist kan denne Opgave siges at være given enhver ved Jesus Kristus; men naar der faktisk endnu er saa meget at gøre, inden Plejehjemssagen i Almindelighed endnu kan siges at være ført igennem, saa gælder det endnu mere her. Efter et Ophold her i Ro og under forstaaende Vejledning er Sagen en anden. Barnet er kommet til Ro, der er kommet Ligevægt i Sindet mellem de forskellige Muligheder; med et Skudsmaal herfra, indrangeret i Børnenes Rækker uden særligt Mærke, kan det gaa ud, ledsaget af vor Opmærksomhed, bestemt herfra saa vidt muligt til, hvor det skal være efter dets Anlæg, — alt, hvad der møder det, føres tilbage til vort tidligere Kendskab, forklares, undskyldes, bedømmes herudfra.

Som et saadant Iagttagelses- og Anbringelseshjem tænker jeg mig dette Hjem, som i Dag er smykket til Fest, og som — saa symbolsk — ligger her overgydt med Sollys og omviftet af den friske Vind lige ind fra Søen.

At disse Tanker ikke er Fantasier, haaber vi at have gjort nogle Erfaringer om allerede her paa Øen. Det kunde ikke være anderledes, end at Hjemmets Virksomhed maatte blive betragtet med sky Blikke — Ulemperne ved at have saadan en Flok Dreng i Nabolaget — det var ikke svært at udmale det sort i sort Mand og Mand imellem. Begyndelsen bekræftede Frygten, Baadene laa saa fristende ved Stranden. Men det er blevet sagt af kompetente Dommere, at Forholdet er blevet ganske ændret, at Dommen er bleven en anden end Fordommen, og det er kommet saaledes særlig gennem dem af vore Dreng, som er bleven antagne paa Øens Gaarde som Plejebørn. Det har vist sig, at de i de nye Hjem har kunnet yde deres nye Plejefader den velsignede Glæde, som det er at føre en saadan Sag igennem. Har der været smaa Vanskeligheder, de har ikke været større, end at Glæden er bevaret; ogsaa Plejehjemmene trænger, som vi selv, til at lære paa dette Punkt; al Opdragelse er

svær, men det skal nok vise sig, at den ikke er sværest over for disse Drengene. —

Og her vil jeg da gøre et Par Bemærkninger til dem, som har taget eller kunde tænke paa at tage Børn herfra i deres Hjem. Det vil kun lykkes under en Betingelse: den, at *Barnet antages som Barn*, spiser med Dem, lever med Dem, deler Sorg og Glæde med Dem, om muligt optages af Interesse for Deres Familie *som De for hans; ingen Sætten Skel mellem Deres egne og ham, ingen Sætten Skel mellem ham og hans Familie* — som Regel da. Kun paa denne Betingelse, som jeg selv gennemfører i mit daglige Liv — ved Bøn, ved Bord, ved mine Smaa-børn osv., — kan Gerningen lykkes i Deres Hjem; uden den beder jeg Dem om ikke at melde Dem, og jeg beder Dem ikke at svigte den, naar Barnet er modtaget, selv om der kunde komme Anledning dertil — det gør der nok. Barnet er ikke Tyende, det er et Barn, tilmed et Barn, som i særlig Grad trænger til Kærlighed, som det hidtil har savnet. — Men opfyldes Betingelsen, vil Glæden og Lønningen blive stor i Deres Hjem og Hjerte.

Hvorledes Gerningen yderligere vil udfolde sig, kan jeg — dels paa Grund af Tidens Knaphed, dels paa Grund af Erfaringens Usikkerhed — kun antyde. Det staar for mig, som om dette Iagttagelseshjem — stort anlagt, som det er — tillige maa være noget af et Opdragelseshjem — ikke alene i den Forstand, at de opdrages, mens de er her, det følger af sig selv — men i den Forstand, at en Del — c. en Fjerdedel — bliver vore egne Børn, d. v. s. bliver hos os til Konfirmationen eller længere. Det vil give Ro oer dem at ide, at de skal blive her, det vil give Ro over de andre, som ikke ved, om de kommer til at høre til dem, det vil give os, som arbejder, Inderlighedsforholdet til Barnet i højere Grad, end det nu er muligt.

Paa den anden Side antager jeg saa, at Hjemmet her vil egne sig til at afgive Hjemsted for dem, som skal paa Prøve eller under Observation. Jeg tænker paa det nye Lovforslags Bestemmelse om de seks Maaneder. Det er min Overbevisning, at denne Bestemmelse, om den gen-

BECK OG BONNEVIE MED DET FØRSTE HOLD DRENGE.

nemføres, vil faa en Del at sige. For mange Hjem vil denne Lussing være tilstrækkelig, *hvis Staten faar Magt til at gribe ind i Tide*, eller det vil i hvert Fald være et gavnligt Trin i Udviklingen; thi Hjemmet har den største Magt over Barnet, hvad vi saa end gør.

Af ovennævnte Grunde tror jeg, at Ourø Børnehjem repræsenterer en Idé, har en ny og stor Opgave: *den at yde det Barn, som Samfundsförhold vil knuse, den Retfærdighed, som Barnet kræver*, kan kræve og skal kræve — af sin Fader og Moder, men om disse ikke kan eller ikke vil, da af sine Medmennesker, af Staten, men først og fremmest af Kristi Menighed; det vil udfolde *den Hensyntagen, som Barnets Individualitet kræver*, om Samfundet skal siges at have gjort sin Pligt. Det er *en Institution, baaren af Tidens kristelige Humanitet*, som her skal føres frem, og det er min Overbevisning, at det mere og mere vil blive Vejen, ad hvilken man vil gaa, den Port, hvorigennem Barnet skal føres ud i den nye Jordbund, for at undgaa den ulykkebringende Omplantning fra Plejehjem til Plejehjem — Gud give Plejehjemssagens Forkæmpere Landet over Kraft til at føre det frem til Klarhed i vort Folk, at et Plejebarn skal elskes som Barn, skal omfattes med desto større Kærlighed, fordi det har faaet saa lidt.

Optagelseshjemmets Opgave er stor og svær, urolig og omfattende, efter som nye Skarer drager igennem disse Stuer; mange Gange vil Arbejdet synes at stige os over Hovedet, Umuligheden af at faa skrevet alle de Breve, som her skal skrives, gjort alle de Iagttagelser, som her skal gøres — det er en Gerning, som vil kræve mange Kræfter og mange Midler, hvis den skal udvikle sig, som det ligger i Opgaven; men vor Tid, som baade ad Statens og ad privat Vej har løst saa mange Opgaver, som den kristelige Humanitet har stillet, vil vel ogsaa føre denne Sag frem efter dens Idé. Gud give Kræfter dertil og Kærlighed til dem, som trænger, i stedse videre Kredse!

Forsamlingen afsang dernæst en af Cand. Beck forfattet Sang. Til Slut indtog man nogle Forfriskninger i Gymnastiksalen og saa sig lidt mere omkring, hvorpaa det lange Vogntog igen satte sig i Bevægelse for at naa Damp-

skibsbroen, og under Afsyngelsen af Sangen: »Altid frejdig, naar du gaar Veje, Gud tør kende«, forlod vi Øen glade og tilfredse med den velsignelsesrige Gerning, som var begyndt ovre paa den tidligere saa ukendte Ø.

Samtidig hermed havde Udvalgene for Svendborg og Odense Amter sammen med Menighedsforeningen i Ærøskøbing efter Opfordring og Anvisning af denne købt paa Ærø et lille Hus med 4 Skp. Land, c. 1000 Alen fra Ærøskøbing, for 4000 Kr., for at indrette det til et Optagelseshjem, og 25. September 1901 fandt Indvielsen Sted.

Om Indvielsesfesten skriver Foreningens Blad følgende:

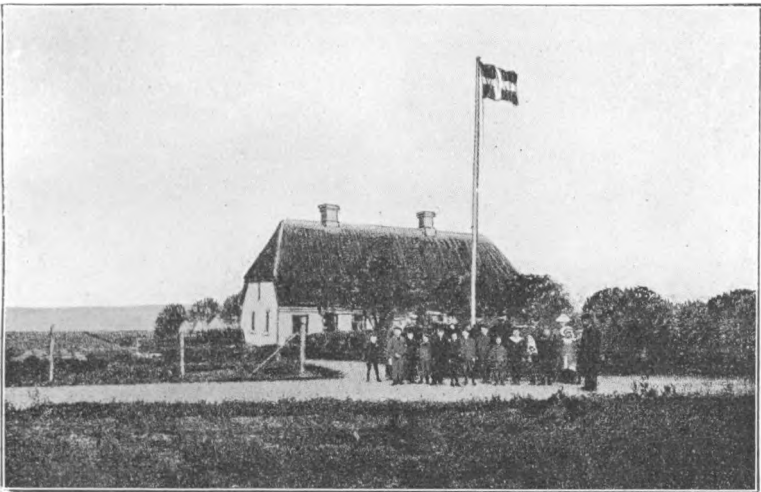
Atter har vor Forening haft den Glæde at kunne indvi et Optagelseshjem. Det er gaaet her, som det gik paa Ourø, Herren beredte os Vejen. Paa Ærø, »den lykkelige Ø«, var der af den usynlige, men heldigvis ikke ukendte Haand banket paa, og Kærligheden til de ulykkelige, vildfarende Børns Sag var bleven vakt paa Øen omtrent samtidig med, at Foreningen blev stiftet. Rundt om paa Øen har der vist sig en levende Kærlighed til og Forstaaelse af denne Sag, og vi har allerede tidligere haft Lejlighed til at omtale en smuk Fest, som blev afholdt paa Øen for vor Forening. Sidste Vinter brød det frem for Alvor. I knagende Frost, tyk Is lige op til Skibets Sider, arbejdede vi os frem til vor lille venlige Grænseø; man vilde have os i Tale, man havde et godt Tilbud at gøre os. Vi tilbragte et Par lykkelige Dage derovre, og Varmen for Børnenes Sag tiltog. Det var Ærøskøbing Menighedsforening med Pastor Kørboe i Spidsen, der paa en smuk Maade havde taget fat og kunde nu tilbyde Foreningen en god aarlig Støtte, hvis den vilde lægge et af sine Hjem derovre. Hvor gør det godt at se Sagen taget op paa denne Maade. Disse ulykkelige Børn, som ellers er skyede, som ellers møder uvillige, ja dømmende Mennesker — hvor ofte hører man ikke udbryde: »den afskyelige Knægt, han skal rigtignok blive meldt til Politiet« — her bad man om, at faa dem over til sig, her tilbød man en aarlig Pengesum for at faa den Glæde: at se den Forvandling, der kan ske med saadanne stakkels Børn. Det

er saa meget glædeligere, som Ærø's Befolkning, blandt hvilken der næppe opstaar et eneste vildfarende Barn, er en i høj Grad sparsommelig Befolkning, som nøje vogter sig for at give Penge ud; den forstaar, at det at ofre Penge paa Børnenes Redning er den største Sparsommelighed af Samfundet. Saa blev da i hin Vintermaaned Grundstenen lagt til et Hjem paa Ærø, Grundstenen til et Hjem, — som allerede laa fuldt færdigt paa Øen, man vidste blot ikke den Gang hvor. Men det blev funden, Bygningen købt, og et lykkeligt Køb, thi Hjemmet ligger prægtigt paa en Skraaning ned mod Vandet med en dejlig Udsigt over den lille venlige By, Ærøskøbing, over den dejlige friske Strand og over de forskellige Øer, som ligger spredte derude. Til Hjemmet hører en lille venlig Blomsterhave foran Huset og en Køkkenhave, Børnenes Arbejdsmark, hvor deres Kræfter skal prøves ved Gravning, Hypning, Lugning, og hvad det nu hedder; Hjemmet blev saa indrettet til foreløbig at rumme 10 Drengene, og det bestaar af en venlig Spisestue, en Skole- og Sløjdstue og en rummelig Sovesal, desuden et stort Køkken — ogsaa der har Drengene et Arbejde at gøre — og endelig Værelser til Forstanderen og Husbestyrerinden.

Hr. Blomberg blev valgt til Forstander, og allerede i Juni Maaned stod han dernede med aabne Arme for at tage imod alle de Drengene, som vi vilde sende ham, saa da vi kom derned den 25. September for at indvi Hjemmet, var det ikke alene indviet af Drengene, men fyldt til sidste Plads, og det ikke af en Flok mere eller mindre forbrydersk udseende Drengene, om de end alle havde det gamle, kendte Skudsmaal: »lyver, skulker, vagabonderer og stjæler,« men en Samling glade, frejdige Barneansigter, som nu byggede op paa en lys og forhaabningsfuld Fremtid. Der saa man en kraftig Jydedreng stikke en lille forsoren Københavner en lige i Næsen, »naada du, du slog mig lige midt paa T.....,« lød det, og saa gik det nok saa fornøjeligt videre. Dèr stod nogle og fodrede »Bech-Olsen« og »Jomfru Tidsfordriv« — ja undskyld, det er Kaninernes Navne, og dèr brugte nogle Forstander Blomberg som Klatrestang for paa denne Maade at bevidne ham sin Kærlighed. Et lyst og fornøjet Solskinsbillede

frembød dette Efteraarsparti, mens Solen skinnede paa Landskab og Dreng og varslede Foraar for Hjemmet og Børnene.

Indvielsen fandt Sted den 25. September Kl. 10 i Ærøskøbing Kirke, hvor Pastor *Nissen* talte. Han gik ud fra Matth. 18, 1—14 og talte omtrent saaledes: »Der føres paa forskellig Vis en Kamp imellem Mennesker for at blive den største, og dog gælder det jo om for at blive stor at have funden det største. Og hvad er da det største? Ja, lad os gaa ud at søge. Vi møder der et lille Barn lig-

INDVIELSE AF ÆRØ OPTAGELSESHJEM 25. SEPTEMBER 1901.

gende i sin Vugge, medens en Moder sidder med beundrende Øjne og betragter den lille, det er nu hendes Skat, Hjemmets Skat, det, de nødigst vil miste derhjemme, og hvorom alt drejer sig, og saaledes vil vi faa at se rundt om i mange Hjem. Barnet er paa sin Vis »det største i Verden«.

Vi gaar videre og ser en dybt falden Forbryder og mindes da et østerlandsk Sagn om en falden Aand, der var udstødt af Himlen og kun kunde komme tilbage paa den Betingelse, at han bragte det største i Verden. Han saa da en Dag en Forbryder hvilende ved Siden af et lille Barn, medens denne iagttog dets uskyldige Leg. Det gjorde et dybt Indtryk paa Forbryderen, og en Taare

listede sig ned ad hans Kinder; det saa den faldne Aand, han tog den faldne Mands Taare og bragte den til Himlen og blev saa igen optagen deri. Den faldnes Angerstaare er paa sin Vis »det største i Verden«. Men mest standser vi ved ham, der blev det lille Barn paa Jord, han, som vel ikke havde Angerstaarer at græde, men som dog græd og bar alle Menneskers Graad paa sig, og som paa Golgatas Kors græd Blodtaarer for Menneskers Skyld. Han, som havde den største Kærlighed, den fuldkomne Kærlighed. Der er *det* største, der er *den* største i Ver-

DET NYE ÆRØHJEM.

den. Derfor maa alt, hvad der skal være til Velsignelse og bære gode Frugter, tages op og bæres frem i Jesu Navn. I det Navn har vi villet arbejde for at hjælpe det paa sin Vis største paa Jorden: Barnet, vi har villet finde og fremkalde det vildfarne Barns og den unges Angerstaare, og vi har villet møde dem med det største i Verden, med Jesu Kærlighed.

Til denne Gerning indivis da saa i Dag dette lille Hjem paa Ærø, idet vi lyser Herrens Velsignelse over det, ja »Herren velsigne og bevare det, saa det kan hvile under vor kære himmelske Faders Beskyttelse, i hans Faderhaand, Herren lade sit Ansigt lyse over det og være det naadigt, saa at Frelserens store Frelserkærlighed maa naa ind til Hjemmets smaa vildfarende Børn, han, som

tog det vildfarende Lam paa sine Skuldre og bar det hjem, Herren løfte sit Aasyn paa det og give det Fred, idet Herrens Aand maa bo og bygge derinde og indvi Hjemmet og Barnehjerterne til Guds Templer. Vi indvir Hjemmet til en Troens, Haabets og Kærlighedens Gerning. Amen.«

Derefter talte Sekretær Mads Lind ud fra Salme 118, 24—25, først om de gode Dage, Herren havde beredt sin Menighed gennem Tiderne og om, hvorledes de, der havde deres Plads i de takkendes Rækker, fik Del i Glæden og Lykken, og dernæst om de onde Dage, som Djævelen bereder, Syndens og Sorgens Dage. Han viste gennem Virkelighedsskildringer, hentede fra Foreningens store Arbejdsmark, hvor tidligt og hvor let mange Børn kommer til at kende de onde Dage, Fristelsens og Faldets Dage, men hvorledes der ogsaa for dem kunde komme en Oprejsnings Dag, som Indgang til et Liv i Tak og Glæde. Han bad de tilstedeværende, der selv havde haft »en Lykkens Dag«, om at være med til at hjælpe »Kristelig Forening« i Arbejdet for at bringe Lys og Lykke id i mange Hjem og Hjerter. Og særlig bad han Foreningens Venner om at slaa Kærlighedens Kreds om Optagelseshjemmet, saa det maatte være omringet af inderlige Bønner for de smaa, der færdes der, og for dem, der skal virke iblandt dem, at der ogsaa derfra maatte vokse en Skare op, der kunde tælles blandt de Millioner, der takker Gud for Vederkvælgelse og af egen Erjaring kan sige: »Kristne har kronede Dage.«

Senere hen paa Dagen samledes en talrig Forsamling ude ved Hjemmet, hvor Pastor Kørboe fra Ærøskøbing indledede og bød Velkommen, hvorpaa Pastor Møller, Langaa, Formand for Foreningens Udvalg i Svendborg Amt, talte over Luk. Kap. 19, 41 flg.

Til Slut talte Forstander Blomberg ganske kort om Hjemmets daglige Forhold og dets Opgave.

Ligeledes i 1901 fik Foreningen et lille Optagelseshjem for Piger, idet Lærer, nu Folketingsmand Kammersgaard indrettede i Mesballe Skole ved Ryomgaard et Optagelseshjem for c. 10 ukonfirmerede Piger.

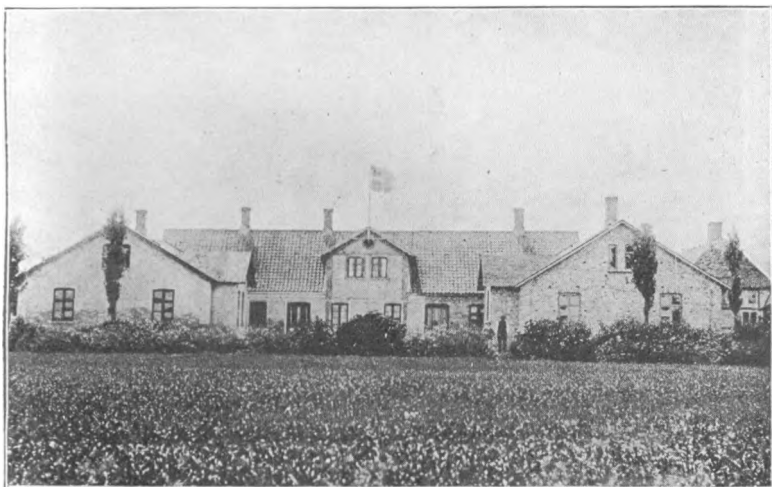
Der var rivende Fart i Arbejdet, og det var dejligt at se, hvorledes Herren lagde sin Velsignelse deri og lod det lykkes.

I November 1901 udsendte Foreningen et indtrængende Opraab om Hjælp til Oprettelse og Drift af Optagelseshjem rundt om i vort Land. Opraabet var ikke alene undertegnet af Bestyrelsens 5 Medlemmer og Formændene for de forskellige Amtsudvalg, men ogsaa varmt anbefalet af alle Amtmændene i vort Land.

I Foraaret 1901 blev Pastor Nissen forflyttet til Næsby ved Sorø og dermed Hovedledelsen. Man havde søgt at formaa Pastor Nissen til at blive i København og ofre sig helt for Børnesagsarbejdet, men det lod sig ikke gøre. Arbejdet blev desværre besværliggjort herved, og Sekretær Lind maatte hver 14. Dag tage til Næsby, ligesom omvendt Pastor Nissen til København. Sekretær Lind havde travlt, og paa en af Rejserne til Næsby sammen med Pastor Munck var de begge efter endt Dagsgergering gaaet op i Præstegaardens Gæsteværelse. Forbavelsen var stor, da man om Morgenen fandt Værelset tomt med et efterladt Digt. I den lyse Sommernat var den store Lind og Munck klatret ud ad Køkkenvinduet og rejst afsted — Arbejdet havde Hast! Foreningens Virksomhed og hele Arbejde var bleven stort, og dog var man endnu saa lykkelig, at man kunde forhandle om alle Enkeltheder. Foreningen modtog som Gave et lille Hus i *Skaarupøre*, men Bygningen viste sig for lille, saa Foreningen maatte senere sælge den.

Trangen til at faa unge Piger anbragt var meget stor, saa Foreningen maatte stadig søge nye Veje til at faa dem anbragt. Det lykkedes Foreningen at komme i Forbindelse med Højskoleforstander Lind og Hustru, Udby, som igennem mange Aar havde dels paa Bornholm dels i Udby øvet en meget velsignelsesrig Gerning for uheldigstiliede Børn og unge. Pastor Nissen kom og talte ved et Efteraarsmøde paa Udby Højskole, og dels derved og dels paa anden Maade knyttedes et Baand mellem Kristelig Forening og Hr. og Fru Lind, hvilket førte til, at de efter Opfordring fra Kristelig Forening og Foreningen af 1837 bestemte sig til at oprette et Hjem for vanskelige unge

Piger, og i Foraaret 1901 blev Udby Pige-hjem oprettet. Foreningen fik her igennem en mægtig Hjælp i sit Arbejde igennem mange Aar. Efterhaanden voksede Udby Pige-hjem gennem den dygtige og kyndige Ledelse sig stort og stærkt og gik over til at være et af vort Lands ansete Pige-hjem, som Kristelig Forening havde Ære og Glæde af at have været med til at sætte i Gang. Foreningen gav ogsaa Stødet til og traadte i Forbindelse med Hanbjerg Pige-hjem og fik ligeledes derigennem en god Haandsrækning til at anbringe de unge Piger. Naar der den Gang kunde

UDBY PIGEHIEM.

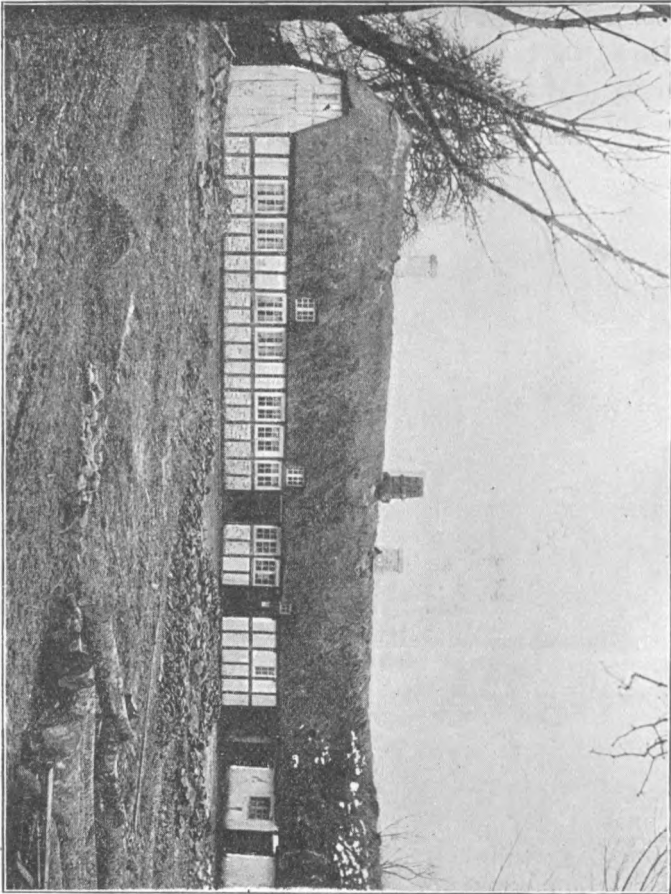
skrives, at hvert 9de Barn i Danmark, ja i København endog hvert 5te Barn, var født udenfor Ægteskab, vil enhver forstaa, hvor haardt der tiltrængtes et Arbejde for unge Piger og for deres Børn.

Endnu et Optagelseshjem kom i 1901 ind under Kristelig Forening, takket være Odense Amts Udvalg og et af dets meget virksomme Medlemmer, Pastor, nu Biskop, Rud i Kauslunde. Det var Vejlbjby Munkgaard ved Middelfart. Pastor Rud skriver om det prægtige, varmhjertede Ægtepar, Gaardejer Bertel Jørgen Kristensen og Hustru Bodil paa Vejlbjby Munkgaard følgende:

I det store Vejlbjby Sogn ved Middelfart har der i

mange Aar været megen kristelig Bevægelse og dermed følgende Ørenlyd for saadanne Opgaver, som den »Kristelig Forening til vildfarende Børns Redning« har sat sig dreven dertil af Tidens Trang.

Da Udvalget for Odense Amt søgte at organisere Ar-

MUNKGAARD. (DET GAMLE HEIM.)

bejdet i Vends Herred, henvendte jeg mig til Gaardejer og tidligere Sogneraadsformand Bertel Jørgen Kristensen og bad ham være Foreningens Tillidsmand for Vejlbj Sogn, hvad han ogsaa beredvillig gik ind paa. Da han var kommen med i Arbejdet, optog det ham mer og mer. Ved at læse i Foreningens Meddelelser om Trangen til et Op-

tagelseshjem for konfirmerede Drenge og ved at deltage i et Møde i Odense fik han Tilskyndelse til at overveje, om det ikke var en Opgave for ham og hans Hustru. Efterhaanden klarede det sig for dem, at det maatte være et Kald til dem fra oven, og det vilde de ikke overhøre, men meldte sig med det smukke Tilbud at ville skænke Husrum og eget Arbejde for et saadant Hjemms Oprettelse.

Begge Ægtefællerne har mange gode Forudsætninger

SOGNERAADSFORMAND BERTEL JØRGEN KRISTENSEN OG HUSTRU.

for at tage et saadant Arbejde op, og efter fornødne Forhandlinger og med Foreningens Støtte til Montering indrettedes saa Hjemmet i Oktober 1901 i en nedlagt Gaards Stuehus, som ligger lige ved Forstanderens Gaard. Lyst og venligt ligger det i en gammel Have med Udsigt over en Vig af Kattegat og over Marker, som skraaner ned mod store Engdrag — afsides og roligt og dog nær ved Vejlbj. Der kan foreløbig optages 7—10 Drenge.

Et Tilsynsraad blev dannet til Støtte for Hjemmet, og den højtidelige Indvielse fandt Sted i December Maaned. Godt blev der begyndt, og den blandt Egnens Befolkning vaagnende Kærlighed til Gerningen synes at varsle godt

for Fremtiden, der iøvrigt ligger i den Herres Haand, som velsigner og giver Kraft til ærlig Vilje.

Hjemmets Maal er under god aandelig Paavirkning og gode Omgivelser at vænne vildfarne Drengene til Arbejde i Mark og Have og ved Husflid, indtil de egner sig til at sendes ud i Tjeneste og indtil de rette Hjem eller Læresteder er fundne til dem. Det er et nyt lille Led i Arbejdet for dem af Samfundets ulykkelige, som der er god Udsigt til at redde mange af, naar de lærer Livets gode Magter at kende og hjælpes til at tjene dem til Sjælefred og Frelse.

Gud give nu Arbejdet Frugt, og at ogsaa derved mange andre maa forstaa, at ogsaa for deres Deltagelse er der haardt Brug i det store Redningsarbejde.

Ved Delegeretmødet i April 1902 blev der vedtaget ny Love for Foreningen, og det bestemtes, at Bestyrelsens Medlemmer skulde vælges af Udvalgene, et Medlem for hvert Udvalg, og desuden et Antal Medlemmer valgtes af Bestyrelsen, der ogsaa skulde vælge et Forretningsudvalg; dertil valgtes Ministeriets Konsulent i Skolesager, Professor Sophus Sørensen, Kriminalretsassessor Cold, Grosserer G. Gregersen og Bestyrelsens Formand, Pastor Nissen.

Blandt de mange, Foreningen kom i Berøring med, var Skoleinspektør Bagger ved Istedgades Friskole, som var stærkt interesseret i en Kamp mod den daarlige Udnyttelse af Børns Arbejde, blandt andet Mælkedrengene, og Hr. Bagger hjalp Foreningen meget med at kæmpe imod dette Misbrug.

Pastor Nissen havde mange Forhandlinger med Pastor Vilhelm Beck, som han besøgte flere Gange, om Arbejdet for vildfarende Børn. Pastor Beck interesserede sig stærkt for dette Arbejde, som han ogsaa selv tog Del i, og blev stedse ved at være en varm Ven af Foreningen.

Forstander L. Budde var stadig Foreningens gode Ven og Hjælper. Pastor Nissen besøgte ham paa Himmelbjerggaarden og forhandlede med ham, og i de mange Breve, Foreningen fik fra ham, tegnede han sig altid som »Deres taknemlige L. Budde«.

Ogsaa med Forstanderinde Frk. Thora Esche havde

BISKOP SØRENSEN.

KRIMINALRETSASSESSOR COLD.

GROSSERER GREGERSEN.

PASTOR S. H. NISSEN.

Pastor Nissen flere Forhandlinger ude paa Magdalenehjemmet. Særlig interesserede hun sig for Optagelsesljem-Spørgsmaalet, hvorledes det bedst burde løses.

Foreningen modtog stadig mange store Gaver, saaledes i 1902 af en anonym Giver 10,000 Kr., af en anden en testamentarisk Gave paa 3000 Kr. Ved Udgangen af 1902 havde Foreningen ialt anbragt 536 Børn.

En stor Hjælp i Arbejdet for de unge Piger var det, at Politiinspektør Stephensen, Sædelighedspolitiets Chef

og Medlem af Bestyrelsen for »Foreningen til forvildede unge Pigers Frelse«, blev valgt til Formand for det af Foreningen nylig dannede Udvalg for København. I dette københavnske Udvalg indtraadte Kriminalretsassessor Cold, Grosserer Gregersen, Professor Jensen ved Opfostringshuset og Pastor Steen ved Andreaskirken.

Ligeledes havde det meget stor Betydning, at Professor, senere Biskop Sørensen, Ministeriets Konsulent i Skolesager, traadte ind i Foreningens Arbejde og erklærede sig villig til at have Tilsynet med vore Optagelseshjem.

Foreningens Virksomhed krævede efterhaande langt mere Plads, end det lille Kontor paa Margretevej kunde give, og 26. April 1902 flyttedes derfor Kontoret til Badstuestræde 13, 2. Sal. Det var en stor Hjælp for Arbejdet, tilmed da Sekretær Lind fik sin Lejlighed ved Siden af, saaledes at han, naar han var hjemme, stadig kunde være ved Haanden. Her i Kontoret og i Linds Lejlighed i Badstuestræde udviklede sig efterhaanden et broget Liv. Man kom til Foreningen med Børn i alle Aldre fra næsten spæde til store halvvoksne Dreng og Piger, ofte maatte der skaffes Ly og Læ til dem for Natten, og der dannedes paa den Maade, takket være Familien Linds Virksomhed, næsten en Slags »Central i Storbyen«, den, som Pastor Nissen i de senere Aar har slaaet saa stærkt til Lyd for.

Pastor Nissen skriver i Beretningen for 1902:

Skulde jeg skrive Børnesagens Historie for 1902, vilde der være en Række glædelige Begivenheder at notere, en Række Glæder og Sejre, som vel i mange Menneskers Øjne er ganske smaa, ja forsvindende, men som følges med stor Opmærksomhed af en stadig voksende Skare af Børnevenner, som ivrigt lytter til hvert Glædesbudskab, vi har at bringe. Lad os alle, der arbejder i Børnesagens Tjeneste, trykke hverandres Hænder med et: Hjertelig til Lykke! og med Ønsket om al Herrens Velsignelse over Børnesagen i Danmark, idet vi betragter det alt som en stor fælles Gerning, saa vi gensidig deler hverandres Glæder og Sorger. Lad os bringe vor store Herre og Mester inderlig Tak og Lov for alt, hvad han har givet os.

Det glædeligste Budskab i 1902 kom vel nok fra Køben-

havn, da det meldtes: *Intet Barn under 15 Aar har i 1902 været straffet af Københavns Kriminalret*, idet der paa anden Maade har kunnet træffes Foranstaltninger til Barnets Forbedring. Hvilken forunderlig Sejr! I flere Aar har man stillet hen derimod, og endelig har man nu ved Foreningernes forenede Anstrengelser naaet Maalet. Ogsaa omkring i Provinserne er der sket store Fremskridt i denne Retning, og det er vort Haab, at Amtmænd og Dommere vil benytte Foreningerne, saa vi i 1903 eller 1904 kan sige: *Intet Barn under 15 Aar i Danmark bliver straffet af Øvrigheden.*

Børnesagens Fællesraad vedtog, paa Forslag af Pastor Nissen, at søge om og fik i 1903 Hans Majestæts Kongens Tilladelse til at foretage en Indsamling i alle Landets Kirker i Juledagene til Fordel for de 3 store Hovedorganisationer, en Tilladelse, som siden den Tid er givet hvert Aar og har givet Kristelig Forening en stor, aarligt stigende Hjælp til dens Arbejde.

Fællesraadets første Opraab lød saaledes:

Hjælp de ulykkelige Børn!

Kære Hr. Pastor!

Vi komme her til Dem og Deres Menighed med en Bøn, som vi gerne vilde gøre rigtig varm og indtrængende, thi vi foler os overbeviste om, at denne Sags Gennemførelse vil kunne bringe rig Velsignelse.

Vi! — — det er en lille mishandlet, forsulten Dreng, som Fa'r og Mo'r har sendt ud at tigge, et lille uægte Barn, hvem Forældrene har vendt Ryggen, og som trænger til en Fa's og Mo's Kærlighed, en lille, forsømt Dreng, der forfrossen staar i en Port og kigger op mod det oplyste Juletræ derovre paa 1ste Sal; det er en lang, opløben Dreng, som trods sine unge Aar kommer fra Dagarbejde og nu er bleven fristet til at stjæle. Det er — — nej, det er ikke blot en — og en — og en — men en stor Skare af ulykkelige Børn i vort Land, der er i Nød, og nu ved Juletid række deres smaa Hænder ud og beder indtrængende: Hjælp os!

Der er i vort Land, berettes der, 24000 hjemløse og nødlidende Børn, og der fødes jo hvert Aar 6000 Børn udenfor Ægteskab. I 1870—80 blev her i Landet straffet 1 Barn af hvert 300, 1880—90 1 af hvert 200, 1890—1900 1 af hvert 100, og denne Ulykke har ikke blot ramt København, men det oplyses, at af 2163 Domme over Børn (fra 10—15 Aar) i Tiden 1881—90, var de 32 pCt. fra København, 41 pCt. fra Byerne, 27 pCt. fra Landet. Her kræves et stort Arbejde og

mange Midler, hvorfor ogsaa de tre store Organisationer: »Danske Børnehjemsforening«, »De danske Plejehjemsforeninger« og »Kristelig Forening til vildfarne Børns Redning« i flere Aar have gjort en stor Gerning, og ca. 5000 Børn ere nu under disses Varetægt.

Til denne store Børneflokk og til de mange, der endnu staaar udenfor, trænges der stadig til større og større Hjælp, og om vi end med Glæde og Tak kan nævne, at Staten og Kommunerne i stigende Grad støtter disse Organisationer, trænger de i højeste Grad til Menighedens Forbøn, Gaver og Arbejde. Julen, som nu staaer for Døren, har med Rette af flere Grunde faaet Navnet Børnenes Fest, og blandt alle de mange Forberedelser, der træffes rundt om i vort Lands Hjem, sigter de allerfleste paa at glæde Børnene. De lykkelige Hjem med den glade Børneflokk! Men de ulykkelige Børn derude — skal de glemmes, var det ikke velsignet, om det herhjemme blev et uundværligt Led i vor Julefest rundt omkring i Menighederne og Hjemmene at samle ind til de ulykkelige Børn, ligesaa fast knyttet dertil som *Juletræet*. Lad *Juletræet* tale til de lykkelige Børn om de mange ulykkelige.

De tre ovennævnte Organisationer heivender sig derfor gennem det nydannede Fællesraad til alle Landets Menigheder, idet vi have ment det skønnest, at vi i Fællesskab bad om Hjælp til alle ulykkelige Børn i vort Land.

Vi beder derfor indtrængende Landets Præster om at foretage, hvor det er muligt, Indsamling i Kirken *Juleaften* til ulykkelige Børn, og forberede Indsamlingen ved Omtale fra Prædikestolen Søndagen forud. Skulde *Juleaften*, hvis Valg jo var det smukkeste, ikke passe, beder vi om at foretage Indsamling paa en af de følgende Juledage; vi minder om, at 4de Juledag fra gammel Tid bærer Navnet »Børnenes Dag«. Med Hensyn til de indkomne Penges Anvendelse, skal vi blot bemærke, at i de Menigheder, hvor man nærer særlige Ønsker i en eller anden Retning indenfor Børnesagen, overlader vi Dem og Menigheden selv at tage Bestemmelse om de indkomne Penges Anvendelse, og beder Dem da blot velvilligt sende os en Meddelelse herom, men i alle andre Tilfælde bedes Pengene velvilligst indsendt til Fællesraadets Kasserer, Kaptajn *Pødenphant*, Badstuestræde 13, København K., til Hjælp for de mange ulykkelige Børn i vort Land.

Herren velsigne dette Arbejde. En velsignet Julefest for Dem og Deres Menighed.

Venligst og ærbødigst

Carl Christensen-Ordrup,

Forstander for Børnehjemmet Christianshvil
og Formand for Dansk Børnehjemsforening

Alfred Kaae,

Sognepræst i Kværndrup,
f. T. Formand for Plejehjemst. for Svendborg Amt
og for Overbest. for de danske Plejehjemst.
og for Børnesagens Fællesraad.

S. H. Nissen,

Sognepræst, Næsby pr. Sorø,
Formand for »Kristelig Forening til vildfarende Børns Redning«.

Julen 1903 indbragte Julekollekten 4848 Kr. 7 Øre, og den er nu Julen 1922 naaet op til 73165 Kr. 53 Øre.

Fordelingen af Julekollekten kostede Fællesraadet en Del Overvejelser i Begyndelsen; skulde Pengene fordeles mellem de 3 Organisationer efter Børneantal eller efter, om det var de vanskelige og derfor de kostbareste Børn eller ej. Pastor Kaae og Pastor Nissen holdt endeløse Forhandlinger, og da Julen nærmede sig, blev Pastor Nissen med Familie vækket en Vinternat ved Banken paa Sovekammervinduet, det var Iltegram fra Pastor Kaae med Forslag om Kollektens Fordeling!

Pastor Kaae skriver til Pastor Nissen følgende: »Jeg synes i det hele godt om Deres Skitse til Juleopraabet. Lad den kun blive fuldt udarbejdet. Den bekræfter mit Indtryk fra tidligere Tid, at De med Deres Hjertevarme og Idérigdom egner Dem udmærket til Pennefører for Børnes Sag. Iøvrigt henviser jeg om Forhandlingen til mit Brev af 17. Oktbr. Det er mit Ultimatum, men herom mere mundtligt.«

Naa, Resultatet blev det naturlige, at man delte Pengene ligeligt mellem disse 3 Hovedorganisationer.

Kriminalretsassessor Cold skrev den Gang om Foreningens store Betydning til at afværge den stærke Stigning i Antallet af Bøller, han skriver blandt andet saaledes: »Det mærkeligste og ejendommeligste paa Strafferettens Omraade i vor Tid er da heller ikke Udfindelsen af nye Straffemidler, det er den Opdagelse, som Mænd, der dyrker Strafferetsvidenskaben, har gjort baade herhjemme og andetsteds, at man tit og ofte kan naa *langt større Resultater uden Straf end med Straf* — —« »De Børn, som Foreningen redder, det er ikke nogle faa, det er mange, langt flere end man turde haabe, vistnok hen-

ved de 4 Femtedele af dem, der betros den. Men hvis de ikke kommer bort fra deres sørgelige Tilholdssteder, enten det nu er deres eget Hjem eller deres Kammeraters, her er Tale om, kan vi da ikke med Sikkerhed vente at finde dem blandt Samfundsfjenderne, enten det nu er Tyve eller Voldsmænd? Derom tør vi desværre ikke tvivle. Hør, hvad Tallene siger: Voldshandlinger, forfulgte af det Offentlige, udgjorde i Aarene 1871—75: 668, i 1876—80: 943, i 1886—90: 1081, i 1891—95: 1249, i 1897—1901: 1730. Altsaa: Vil I »Bøllerne« til-livs, da sørg for, at »Bøllespirerne« opdrages til hæderlige, maadeholdne, flittige Arbejds-mennesker! Det er en Opgave, som er det oplyste danske Folk værdig; men alle maa være med i Arbejdet, ingen holde sig tilbage!«

Blandt de mange store Gaver, Foreningen stadig fik, modtog den fra en unævnt en Gave paa 20,000 Kr.

Ved Bestyrelsesmødet 1903 genvalgtes til Forretningsudvalget Kriminalretsassessor *Cold*, Grosserer *Gregersen* og Pastor *Nissen*, medens Biskop *Sørensen* saa sig nødsaget til at træde ud af Forretningsudvalget, men vilde vedvarende blive i Bestyrelsen. Professor *N. A. Larsen* indtraadte i hans Sted i Forretningsudvalget.

Skoleinspektør *Bagger* skriver om de Opgaver, Foreningen forhandlede om, følgende: »I disse Aar, der i flere Henseender var en Grødetid for Børnesagen, blev der af Pastor *Nissen* fremsat en Tanke, som vel var Overvejelse værd. Pastor *Nissen* foreslog nemlig, at der ved hver af de store Kommuneskoler i København, foruden den sædvanlige Skolekommission, til Støtte for denne og for Inspektørens Virksomhed skulde dannes et frivilligt Udvalg med det Hverv at sætte sig i Forbindelse med de Hjem, der i særlig Grad trængte til Forsorg og Hjælp ved Børnenes Opdragelse. Afset fra et Forsøg ved en enkelt Skole blev Tanken dog ikke bragt til Udførelse.«

I Marts 1904 udsendte Foreningen igen et stort Op-
raab:

Hjælp de vildfarende Børn!

Deri staar blandt andet:

Du harmes over den megen Raahed, du ser og hører —

skulde du ikke harmes over dig selv? over, at du gør saa forfærdelig lidt i Forhold til den rige Velsignelse, der kan vinde ved et Redningsarbejde blandt Børnene. Foreningen beder om Hjælp af:

Enhver, som ser økonomisk paa Forholdene, thi gennemsnitlig koster 1 Barn os ca. 90 Kr. aarlig, medens hver Fange i Straffeanstalterne koster vort Land 526 Kr., paa Kristianshavns Straffeanstalt endog 749 Kr. aarlig, foruden de mange Penge, som Sagernes Behandling og Arrestopholdene koster, og endnu mere de ofte meget store Summer, som en Forbryder i Frihed ødelægger.

Enhver god Fædrelandsven — thi det er vort Lands Børn, der er i Nød, og som vi er pligtige til at hjælpe.

Enhver god Menneskeven — thi Kærligheden tvinger til ikke at gaa dem forbi.

Enhver lykkelig Fader og Moder — thi Synet af deres egne lykkelige Børn maa vække Medlidenhed og Trang til at hjælpe de mange ulykkelige

Og *enhver alvorlig Kristen*, thi vor Frelser har paalagt os det. Saa beder vi om, at den Sag maa blive alvorligt overvejet, og vi beder Bladene om muligt at optage dette Opraab eller dog i alle Tilfælde at anbefale Sagen og være villige til at modtage Bidrag dertil.

Vi vilde gerne sende Opraab paa Opraab ud over Landet, men vi beder Foreningens mange Venner om at være levende Opraab, der varmt taler vore ulykkelige Børns Sag.

Men — vent ikke for længe; der staar en stakkels Dreng derude paa Kontoret og venter paa, hvad Budskab du bringer. Bidrag modtages hos Udvalgenes Kasserer eller paa Hovedkontoret: Badstuestræde 13, København K.

Forstander Beck skriver:

I et Sogn i Odsherred lever tre Brødre; Sognets Skam og Plage er de alle. Snart paa Arbejdsanstalten, snart fri; i sidste Fald driver de tiggende og fulde om fra Gaard til Gaard. Aar slider sig hen efter Aar for disse Menneskevrage, og rundt om paa Gaardene frygtes deres Besøg. Raahed og smudsige Ord og Sange fører de med sig overalt, men Sognet har ikke Raad til stadig at holde dem under Tvang. Deres Vugge stod i samme Sogn, og de ældre kan fortælle om, hvordan de som Børn sendtes ud af Forældrene paa Tiggeri, medens de hjemme blev opflaskede med Brændevin. I Nabosognet lever to Drengene under samme Kaar som hine tre. Til for nylig sendtes de

ud af Faderen paa Tiggeri og oplærtes rent ud af Moderen til at stjæle. Saa blev de grebne for en Række Tyverier, deriblandt flere Kirketyverier. Snart vendte den yngste tilbage til Hjemmet! Den ældste skal fjernes fra »Hjemmet«, kommer maaske ud i Pleje, »udlejes«, som det *den Dag i Dag* undertiden hedder i de officielle Skrivelser. *Udlejes!!*

Saa langt er vi naaet i Aaret 1904! Det kan ikke blive ved! Det urimelige, det rent ud taabelige i denne Ligeegyldighed maa dog en Gang blive klar; en Gang maa det blive klart for alle, af hvilken Stand, Køn eller Stilling Mennesket saa er — Landboer eller Byboer, Herremand saa godt som Arbejder — at saa lidt som Lægen har Lov til at lade sin Patient dø uden at forsøge alt for at helbrede ham, saa lidt har vi Lov til at lade et eneste Menneskebarn vokse op, uden at det lærer Livets gode og lyse Muligheder at kende. Kristendommens Sandhed om det enkelte Menneskes evige Værdi er faktisk — saa synes det mig — trods alt Fritænkeri og Nægtelse af det hinsides — i Færd med at blive Samfundseje. Samfundet skal ikke med sit tunge Hjul knuse den enkelte. Nej, Samfundet — det kristelige Samfund — skal værne om den enkelte, at ikke en af disse smaa gaar til Grunde.

Lad os da gribe Øjeblikket! Vor Forening har den Lykke at staa Ansigt til Ansigt med Opgaven i hele dens Storhed og Vanskelighed. De Bøller og Forbrydere, som nu sysselsætter Kriminalister og Lovgivere, det er jo dem, som vor sildig fødte Forening skulde have hjulpet; de Bøller og Forbrydere, som Samfundet staar Ansigt til Ansigt med om 10—20 Aar, det er dem, som vor Forening nu skulde hjælpe. Det er vor Opgave, vi, som har meldt os til Arbejdet hver paa sin Vis! De Dreng, som nu maa afvises, fordi Pengemidlerne ikke slaar til, selv om de staar paa Dørtærskelen ind til Straffelokalet, de Dreng, som Foreningen maa opgive, fordi den ikke har Mulighed for at opdrive de personlige og materielle Kræfter til at hjælpe dem, disse vor Forenings antagne eller af Nød ikke antagne, kan du ikke selv trække Linierne for deres Fremtid? Behøver den at anskueliggøres?

Opsøg Bøllerne i dit eget Sogn, din egen By og tal med dem, eller forhør dig om deres Barndom og ret saa Øje og Tanke mod de *nu* forsømte og forvildede!

Er Bølleverdenen de haabløses Verden og er Prygl i gunstigste Fald et Afskrækkelsens Middel, saa er der kun en eneste Vej at gaa; thi Afskrækkelsen virker og Dæmning holder kun en Tid, saa bliver ondt værre. — Den eneste Vej, der er at gaa, er denne: *hjælp Børnene!*

Og er Bølleverdenen en haabløs Verden, saa er Børnene en Verden, hvor *Haabet aldrig beskæmmes*. Ingen Erfaring fæstner sig mere i min Bevidsthed end denne: *Barnet kan altid reddes!* Ethvert normalt Barn, ja selv de ikke faa, hvis Udvikling eller Arv har ført dem ud paa Grænsen af det sjælesyge, har en Jordbund, hvor der *altid* er Plads til at plante. Bevidsthedslivet er endnu i høj Grad modtageligt for nye Indtryk, selv om de gammelvante Tankegange endnu stadig vil kræve sin store Andel i Barnets Bevidsthed; jeg har dog kun oplevet faa Tilfælde, hvor det ikke lykkedes at drive en Kile ind. Og da var Fejlen og Skylden min.

Jo bedre det lykkes os i vor Forening at faa denne Kendsgerning slaaet fast, saa at de gamle Udtryk: Gadedrenge, slemme Drenge eller hvorledes man nu udtrykker den Usandhed, at der lever en Pariakaste mellem os, som vi og vore Børn skal sky som Pesten, — saa at disse Udtryk taber deres Kraft, des mere vil de personlige Kræfter til at løse Plejeopgaven ogsaa komme til Stede.

Maatte vi, som her er kaldede til at føre an, med størst mulig Kraft faa det slaaet fast i Folkets, men da særlig i Menighedens Bevidsthed i Løbet af denne Vinter: *Børnene kan altid reddes! Saa hjælp da med!*

Lad os nu, medens den offentlige Opmærksomhed er henvendt paa Spørgsmaalet om Bøllernes Behandling, klart og resolut pege paa den eneste Vej, der er at gaa: *Lad intet Menneske i Danmark blive 18 Aar uden at kende til et Hjem eller et mildt hjælpende Samfund;* da er Bøllerspørgsmaalet løst fra Grunden af.

Fængselspræst Joh. Munck skriver:

Den Gang vi dannede vor Forening, havde jeg saadan nogle gode Tanker om den.

Jeg ligefrem byggede Luftkasteller!

Den skulde brede sig over det ganske Land, og den skulde faa fat i alle de ulykkelige Børn, og den skulde bringe dem alle i de bedst mulige Hænder, og den skulde gøre dem alle til gode og lykkelige Mennesker.

— — Og jeg byggede videre, i mine Tanker: Og naar saa vor Forening har virket i nogle Aar, faar saadan en Fængselspræst som jeg magelige Dage, for saa kommer der naturligvis ingen mere paa Vridløse! Tilgangen bliver ganske simpelt standset. Alle disse Børn og Unge, som Kristelig Forening tager sig af, og som *skulde* være vandret ind ad Porten herude paa Vridløse, men i Stedet for vandrer ind i lykkelige Hjem, — det maa da kunne mærkes, at de bliver borte? — —

Der drømmes saa mange kønne Drømme, og dette var en af dem.

Thi naar jeg nu fem Aar efter skal til at se Resultaterne, — ja, hvad faar jeg saa at se?

Saa ser jeg en — trods alle Anstrengelser — stedse stærkere voksende Flod af Mennesker, som strømmer ind ad Fængslets Port. Det er, som om alle Bestræbelser spottes, som om de virkelige Forhold vil tilraabe os et haanende: Hvad kan det nytte? Hvad hjælper det, at I vil prøve paa at dæmme op for Nøden og Elendigheden, — den bliver jo tværtimod større, den vokser jo som en Lavine!

Ja, det er en sørgelig Kendsgerning, at det ser saaledes ud i vore Dage.

Og dog maa jeg sige: Jeg har den Dag i Dag en grumme god Tro til vor Forening. Og jeg behøver ikke mere at bygge Luftkasteller, for jeg har nu noget haandgribeligt at støtte mig til. Det er ikke længere Drøm, — det er Virkelighed.

656 Børn antagne af Foreningen, 656 Børn revne ud af de gamle sørgelige Forhold, — *dette* er levende Virkelighed! 656 *er* seks Hundrede og seks og halvtreds! Og 656 er et stort Tal. Ja, vi kunde have ønsket, at Tallet

var meget større, at vi havde faaet fat paa mange flere, at vi havde kunnet overkomme alle de vildfarende Børn, for hvem man bankede paa. For *alle* de vildfarende Børn i vort Land maa hjælpes, det er Maalet!

Men jeg gaar her paa Vridløse og tænker paa, hvor mange af disse 656 der nu kunde have siddet herude, hvor megen Elendighed der er afvendt ved, at Kristelig Forening greb ind, hvilken Syndernes Mangfoldighed der herved er skjult.

Jeg tænker tilbage til den Tid, da det strømmede ind paa Vridløse med unge Mennesker, der allerede havde en lang Række Straffe bag sig. De begyndte deres Løbebane ved Elleveaarsalderen og kom — efter at have faaet deres Rygstykker garvet adskillige Gange og til ingen Verdens Nytte — herind i Fængslet. Et sørgeligt Syn! Lige-gyldige for alt, undtagen for Sjov og Kammeratskab, afstumpede, sløve i Følelsen, drivende for Vind og Vove, haabløst bundne til Hovedstadens Fristelser, kom de herind, og de gik som Regel ud herfra, som de kom.

Nu fem Aar efter, at Kristelig Forening har begyndt sin Virksomhed, er denne Type af Fanger saa godt som forsvundet fra Vridløse og dermed fra hele vort Land. Og havde Foreningen intet andet Resultat end dette at opvise — jeg vilde dog sige, at den herved havde godtgjort sin Ret til at eksistere.

Thi der var én Ting, som straks sprang i Øjnene, naar man havde med disse unge Forbrydere at gøre, ét stort Spørgsmaal, som ikke lod sig afvise, og det var dette: *Hvorfor* er disse Mennesker blevne saaledes? Og Svaret var i de fleste Tilfælde dette: Fordi der aldrig er blevet gjort noget for, at de skulde blive anderledes! Man har ladet dem skøtte sig selv, ladet dem blive i deres usle Hjem eller i deres elendige Omgivelser, og har aldrig rakt dem en hjælpende Haand.

Det var dette, som tidligere rejste den svære Anklage mod Samfundet og mod os alle, — men vi er nu paa Vej til at faa en Forandring i dette Forhold.

Jeg siger: *paa Vej til*. Thi vi er ingenlunde naaet til Maalet.

Maalet er dette, at intet vildfarende Barn her i vort Fædreland skal kunne undgaa at møde en kærlig Haand, som er udrakt for at frelse det.

Mon det skulde være en Drøm at haabe paa, at dette Maal skulde kunne naas?»

Pastor Nissen havde den Ære i Foreningens første Aaringer at overrække Foreningens Aarsberetning til Hans Majestæt Kong Christian den 9de og Hans kongelige Højhed Kronprinsen, som begge omfattede Foreningens Gerning med den største Forstaaelse og Interesse.

Blandt de mange forskellige Steder, hvor Foreningen slog til Lyd for sit Arbejde, fik Pastor Nissen ogsaa Lejlighed til at tale ved »De samvirkende Sogneraadforeningers« fælles Aarsmøde, man udtalte Glæde over Foreningens Arbejde, og Mødet havde sikkert blandt andet det glædelige Resultat, at flere og flere Sogneraad støttede Foreningens Virksomhed.

Et af de Spørgsmaal, som var stærkt oppe i Foreningens første Aar, var at købe et Skib, der skulde være et Slags Optagelseshjem for de Drengene, der ønskede at komme til Søs. De skulde der dels lære at fiske, dels at manøvrere paa et Skib. Et saadant Skib skulde sejle i vore hjemlige Farvande. Der førtes ogsaa en Del Forhandlinger om Fregatten »Jylland« som Optagelseshjem for Drengene. Det blev dog altsammen ikke til noget.

Der var 2 store Spørgsmaal, som i 1904 optog Sindene, og som blev til Virkelighed i 1905. Det ene var Lovforslaget om »Behandling af forbryderske og forsømte Børn og unge Personer,« og det andet var Indbydelse til det første nordiske Fællesmøde for Børnevenner. Paa Initiativ af Pastor Nissen vedtog en Kreds af Kvinder og Mænd sammen med Børnesagens Fællesraad at indbyde til »Nordisk Fællesmøde for Børnevenner«, som agtedes afholdt i København 4.—7. August 1905 i umiddelbar Tilslutning til det 9de nordiske Skolemøde. Programmet omfattede

1) Forebyggende og værnende Forholdsregler a) af opdragende Art: saasom Vuggestuer, Asyler, Folkebørnehaver, Arbejdsstuer, Fortsættelsesasyler, Friskolebørns-

asylter, Skolehaver, Fritidshjem, Støtte af faderløs Ungdom, Lærlingehjem o. s. v.; b) af sundhedsbevarende Art: Børnesanatorier, Feriekolonier o. s. v.

2) Forholdsregler overfor hjemløse, forladte og forsømte Børn: Optagelses- og lagttagelseshjem, Børnehjem, Landbrugskolonier og lign.

3) Forholdsregler overfor vanartede Børn: Internater, Dag-Arbejdsskoler, Redningshjem, Skolehjem, mildere og strengere Opdragelsesanstalter og lign.

4) Forholdsregler overfor forsømmelige Forældre og Værger, saavel som overfor andre, der mishandler og misbruger Børn eller paa anden Maade udsætter dem for unødige Lidelse eller bringer deres fysiske eller moralske Velfærd i Fare.

Organisationsudvalget kom til at bestaa af Pastor Dalhoff som Formand, Kommunalærer Biering, Sekretær M. Lind, Pastor Nissen og Kancelliraad Fr. Thomassen.

Det er interessant at se den store Mængde Institutioner, som allerede den Gang fandtes, og som kunde danne et udmærket Grundlag fra det private Initiativs Side overfor Staten, naar den nye Børnelov nu endelig snart skulde træde i Virksomhed.

Foreningen havde i 1904 udsendt et Opraab med Overskrift: »Hvor skal Slaget staa?« Denne Artikel blev optaget i Dagspressen rundt omkring i vort Land, og den har maaske blandt meget andet bidraget sit til, at Lovforslaget overalt fra alle politiske Retninger blev mødt med den Velvilje og Forstaaelse, som det fortjente.

Blandt de Mænd, der hele Tiden kom til at staa forstaaende og elskværdig overfor Foreningen, var Folketingsmand Peter Sabroe. Ved et stort Møde i Aarhus, som Pastor Nissen holdt sammen med Overlærer Müller, og hvor Salen var propfuld af Mennesker, kom ogsaa Sabroe tilstede og tog ivrig Del i den følgende Diskussion. Medens Pastor Nissen hele Tiden har været en ivrig Tilhænger af det private Initiativ, hævdede Sabroe stærkt Staten som den, der alene kunde gennemføre Sagen paa tilfredsstillende Maade, og hver Gang de to Talere havde Ordet, kunde Pastor Nissen slutte med: »det glæder mig.

at vi to stadig kan supplere hinanden,« og siden den Tid blev Folketingsmand Sabroe ved at have stor Sympati og Velvilje overfor Pastor Nissen.

Foreningen havde det glædelige Resultat 1904 at kunne slutte sit Regnskab med 22913 Kr. 70 Øre, fordelte rundt om i Amtsudvalgene, og Foreningen kunde derved skabe sig selv et Reservefond, ligesom den ogsaa var begyndt at samle sig en Legatkapital, da Foreningen, efterhaanden som den blev mere og mere kendt blandt Befolkningen, blev betænkt i forskellige Testamenter.

Den 13. April 1904 havde Foreningen den store Sorg, at den kære, gamle Bogtrykker Kr. Eriksen, en af Foreningens Stiftere, som navnlig i Foreningens grundlæggende Tider var en uvurderlig Støtte, afgik ved Døden: Foreningen skylder ham megen Tak for hans utrættelige Arbejde, hans Indsigt, praktiske Greb og hans store Kærlighed til Børnenes Sag.

Den 14. April 1905 blev Børneloven vedtaget, og 1. Oktober samme Aar skulde de nye Værgeraad begynde. I Juli udsendte Foreningen et indtrængende Op-
raab angaaende Valget af Værgeraad, om at det ikke blot maatte blive Raad ved Siden af de mange andre, men at det maatte blive i højeste Grad virksomme Raad, som rigtig kunde fortjene hele Børnesagens, ja hele det danske Folks Tillid.

Pastor Nissen skriver i September 1905:

»Jeg vil nu indtrængende bede alle Landets Kommunalbestyrelser alvorlig tage sig af dette Valg, saa at der rundt om maa blive valgt varmtfølende, nidkære Mennesker, og at saa meget som mulig de døde Pletter maa indskrænkes, man undgaar dem jo ikke; sløve Kommuner og sløve Mennesker findes jo ofte, men tag alvorlig fat med inderlig Kærlighed til Børnenes Sag, saa skal disse Pletter nok blive i Mindretal.

Jeg vil bede Lærerne i vort Land indtrængende om at være Værgeraadens gode Støtter, det er jo dog eder, der bedre end nogen anden i Kommunerne kan udtale sig om alle disse Børn, som I arbejder med fra 6te—7de Aar til det 14de. Uden eders Iver og Støtte vil Værgeraadene

ikke faa nogen rigtig Betydning. Vi henvender os sikkert ikke forgæves til langt de fleste af eder, naar vi indtrængende beder: vær nu velsignede Vejledere, Hjælpere og Værger for vort Lands mange ulykkeligstillede Børn og Unge.

Og saa eder, mine Embedsbrødre! der blev sagt under Forhandlingen om Loven, at I burde ikke være med i Værgeraadene, thi I gjorde saa lidt for de ulykkelige Børn. Det var en stor Misforstaaelse og et Tegn paa, at de Mennesker, der talte saaledes, kendte slet ikke til de virkelige Forhold. Baade Købehavns Magistrat, Plejehjemsforeningerne og Kristelig Forening har maaske endog sine allerfleste Hjælpere blandt Præsterne, det er en mægtig stor Skare.

Men der er desværre ogsaa en Del, som staar uendelig sløve, ligegyldige og uvirksomme over for denne for vort Land og Menigheden saa betydningsfulde Sag. Lad disse Angreb blive gjort til Skamme, og lad det mærkes, at den danske Præstestand varmt og inderligt omfatter de ulykkelige Børns Sag.

Vi beder Børnevenner og Pressen rundt om i vort Land tage sig af denne Sag. Der maa handles i Tide.

Og saa maa vi have de nye Anstalter for konfirmerede Drengene og Piger, eller rettere Opdragelseshjem, lad dem ikke faa noget strengt Navn, lad disse Hjem blive flere smaa, hellere end enkelte store Anstalter, lad dem gøre et kærligt, fast og dygtiggørende Arbejde, og lad dem komme Værgeraadene og Overværgeraadet *snarest* til Hjælp i Gerningen.

Saa ønskes nu da de nye Værgeraad og Overværgeraadet al Lykke og Velsignelse. Vi venter meget af eder, lad eders Gerning blive til mange ulykkelige Børns Lykke. *Vær en Velsignelse!*«

Om det store nordiske Møde 12.—16. August 1905 skriver Pastor Nissen følgende:

»Det var velsignede Dage, som Nordens Børnevenner tilbragte sammen i København 12.—16. August, og jeg tør rolig sige, at langt de fleste af os, som deltog i disse Møder, ser tilbage derpaa med den største Glæde og Tak-

nemlighed. Da jeg for flere Aar siden fik Lyst til at faa afholdt et nordisk Fællesmøde for Børnesagen, følte jeg mig overbevist om, at det ikke alene lod sig gennemføre, og at de Bemærkninger om, at det vilde knibe med at faa Penge dertil, og endvidere Emner nok at drøfte, intet havde paa sig, men ogsaa at et saadant Møde vilde bringe Velsignelse med sig. Den Gang mødte det imidlertid for megen Modstand, man mente, at det var for tidligt, og ligesaa, da det ved det første Møde i Børnesagens Fællesraad i Januar 1903 stilledes paa Fællesraadets Program, var der en Del Vanskeligheder at overvinde. Endelig i Begyndelsen af 1904 havde jeg den Glæde at møde større Sympathi for et saadant Mødes Afholdelse; nu skulde det igennem, og snart sluttede først Børnesagens Fællesraad og dernæst flere andre i Danmark sig med Glæde hertil. Desværre blev ved disse Forhandlinger Tiden for langt fremskreden til, at det nu var muligt for daværende Kultusminister Christensen, trods hans store Glæde over og Sympati for et saadant Mødes Afholdelse, at skaffe et Tilskud paa Finansloven 1903—04, og han foreslog derfor, at Mødet opsattes til 1905 i Tilslutning til Skolemødet. Man var ogsaa allerede den Gang klar paa, at et saadant Møde ikke vilde blive det eneste, men at det vilde blive det første nordiske Fællesmøde, som vilde blive efterfulgt af en forhaabentlig lang Række af velsignede Møder, og det viste sig ogsaa, at man baade i Norge og Sverrig, ja ogsaa i Finland, med Glæde sluttede sig til Tanken.

Næste Gang vi indbyder til et saadant stort Møde, og det maa vi i vore bevægede Tider, da Børnesagen gør sine raske Fremskridt, ikke vente for længe med, da maa vi se store Skarer, saavel høje som lave, rige som fattige, saadan som det er paa Børnehjælpsdagene, samles, fordi de ikke blot vil være med til at give en Gave til de stakkels Børn, men fordi deres Hjerter er vundne for Børnenes Sag og gerne vil høre meget om, hvorledes Arbejdet for disse gøres og bør gøres i langt højere Grad. Det har ofte undret mig at mærke, saavel her som i Udlandet, hvor lidet en stor Bys Befolkning ved, hvor Børnehjem-

mene, Asylterne m. m. findes, de skulde anderledes staa Befolkningens Hjerte nær, saa de ikke blot kendtes fra nogle Bemærkninger i Bladene, men fra deres Virken. Det var ikke af Indbildskhed, at man kaldte dette Møde et Møde for Børnevenner, men netop for at lukke Dørene vidt op, saa at alle kunde komme med. Saadanne Møder skal jo først og fremmest bringe Kærlighed til Børnesagen ud iblandt Befolkningen og i Menigheden.

Men nu er der talt, nu skal der handles. Her er nok af store, vigtige Opgaver at støtte og udforme, lige fra de spæde Børns Værn, en sikkert meget værdifuld Opgave, til Arbejdet for de Unge fra 14—18 Aar, ja, til et værnende Arbejde for dem, som vi efter det 18. Aar maatte slippe, og som dog, som stakkels Rekonvalescenter saa meget trænger til Raad og Hjælp. Ja, der er paa alle disse mange Omraader et stort forebyggende, reddende, dygtiggørende og værnende Arbejde at gøre. Det er et Arbejde baade med Børnene og Hjemmene og Samfundet. Der er Kampen mod Børnenes Tobaksrygning, Spiritusdrikken. Der er Plejehjem og Hjempleje, Børnemission og Mission blandt løsladte unge Fanger. Der trænges til stor Støtte og Udvidelse af Asylsagen, denne store betydningsfulde Opgave er altfor meget stødt til Side for de mange nye Opgaver. Der er Landbrugskolonier, Børnehavegerningen, Ferieanbringelse, Legepladser. Der er at støtte og fremhjælpe en saa fortrinlig Institution som »Frivilligt Drengeforbund«. Vi trænger til nogle af de engelske Dagarbejdsskoler o. lign. Der er en saa betydningsfuld Opgave som at forhindre de mange store Kæmpekaserne, hvor mange stakkels Børn ophobes til Skade baade for Sjæl og Legeme. Der kræves et stort Arbejde med yderligere at faa gode, kærlige og dygtige Opdragelseshjem og Optagelseshjem for de mange vildfarende unge Dreng og Piger fra 14—18 Aar, og vi trænger til i høj Grad at dygtiggøre dem til at staa imod i Kampen for Tilværelsen. Og saa maa vi atter og atter bede Samfundet tage varsomt paa de faldne, thi der maa tages med en fast, men ogsaa med en kærlig og nænsom Haand og med et tilgivende Sind.

Lad saa Institutionerne faa Lov til at arbejde under Opsigt, men ogsaa *værnede*, for at ikke alle mulige misfornøjede Mennesker skal kaste sig over dem, thi da bliver deres Gerning i højeste Grad vanskelig, ja maaske umulig.

Maatte Børnevennernes Møde nu blive fortsat rundt om i Norden i et kraftigt, energisk og velsignelsesrigt Arbejde.«

Den 16. August 1905 blev en stor Dag for Ourø Optagelseshjem. Herom skriver Forstander Beck følgende:

»Den 16. August 1905 blev for Ourø Optagelseshjem en af dets Mærkedage som Grundstensnedlæggelsen den 20. Juni 1900 og Indvielsen den 11. Juni 1901.

For Deltagerne i det nordiske Børnevæsen, som besøgte os den Dag, formede Indtrykket sig vel til et Helhedsbillede af et kønt bygget og smukt og godt udstyret Hjem for en Skare muntre og friske Dreng. Som ved Indvielsen i 1901 afgav Naturen den prægtigste Ramme om Hjemmet; solblank og frisk laa Stranden med den dejlige Udsigt til Lammefjord og Kongsøre, Nykøbing og Lynæs.

For os, som tog imod de mange glade Mennesker, var Dagen endnu rigere end Festdagen, da Hjemmet blev indviet. Det følte af os som et Vendepunkt for Hjemmets Tilværelse med Drift til at se baade frem og tilbage.

Tilbage mod de henrudne 4½ Aar fra den Dag, da vi gik og vaagede over den ene Dreng, den først ankomne, ængstelige hver Gang han ikke var lige for vore Øjne. Hvor har vi dog oplevet meget i disse Aar, hvor har Tiden vist os sin Evne baade til at rumme meget og til at løbe hastigt! Der har været meget at lære, meget at bøje sig for og tage imod af det, som var svært; men hvor er det dog herligt at leve i en Gerning, som i den Grad holder vaagen og fører ind til personligt Arbejde, til Selvarbejde og til Arbejde med Børn!

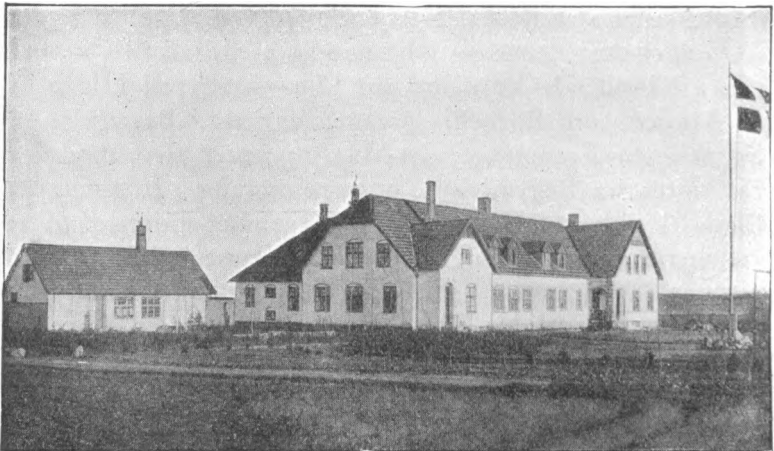
Og frem mod Aarene, som kommer. Det er, som var de Aar, der gik, kun Indledningen, Forskolen med Begyndelsesgrundene. Nu staar der Aar for Døren, i hvilke den Sandhed, som Forskolen gav os Realiteter for, den

Sandhed, som vi gerne vilde tro, da vi kom, og som Tiden nu har vist som en Kendsgerning: at de allerfleste af disse Børn kan blive sjælesunde og ægte af Væsen, om Mennesker for Alvor stole paa dem, Aar i hvilke den Sandhed med Guds Hjælp skal komme til Udfoldelse, — jeg tænker ikke saa meget paa Hjemmets Arbejde som paa Folkets og Menighedens Deltagelse deri.

At dette Tidspunkt føles som et Vendepunkt for vort Hjem, har jo, som mange af Læserne vil vide, sin Grund i, at Hjemmets Indre i Løbet af Forsommeren er undergaaet store Forandringer. Paa Grund af den stigende Trang til at vise Børnet Retfærdighed ved at anbringe det i Optagelsehjemmet — ikke mindst med den til Oktober i Kraft trædende Børnelov for Øje — og ved Hjælp af de Midler, som Børnehjælpssagen har sat i Bevægelse til Børnesagens Fremme, er det Maal nu naaet, hvorimod der var sigtet fra Begyndelsen, og som omtales i Foreningens Blads Artikler for 1900: at faa Hjemmet indrettet til at kunne rumme 40 Dreng, delte i to Klasser med to Medhjælpere, en Gartner og en Lærer. Blandt de mange Begyndervanskeligheder herude i de forløbne fem Aar har dette vel nok ikke været den mindste: at huse 30 Dreng i Rammer, som var bestemt til 20. Baa personligt og med Hensyn til Husets Former har det været følt som noget, Udviklingen *maatte* ændre, og der er med inderlig Taknemlighed overfor enhver, som paa den ene eller den anden Maade har ydet sit Bidrag til denne Forandring, som nu er naaet, at vi fra 1. September er gaaede ind i Former, som yder alle Betingelser for at Hjem, Skole, Husflidsarbejde og Fritidssysse kan udfolde sig paa bedste Maade. Denne Tak rettes til en Kreds af Mennesker, i hvis Spids staar Foreningens Bestyrelse og Forretningsudvalg, men som naar langt, langt videre, helt ud maaske til den Purk, som i Børnehjælpsdagens Festgæde ydede sin Femøre til egen Fremtidsforsørgelse.«

Der blev i de Aar holdt nogle fornøjelige Børnehjælpsdage, saaledes i flere Aar hos Provst Tholle i Store Rise paa Ærø, idet hele har Foreningen grumme meget at takke Ærø, dens Befolkning og Menighed for.

Ligesaa i Jyderup i Provst Schaumburgs Have holdt dennes Døtre en smuk Børnehjælpsdag, der indbragte det meget kønne Resultat: 2171 Kr. 50 Øre, tænk, hvor meget de Penge betød den Gang. For disse Penge blev der opført en Bygning ved Ourø Optagelseshjem, hvor en Marmortavle fortæller om den smukke Fest og om den Kærlighed, der dør blev vist til Børnenes Sag. Unge Hjælperes Forening arbejdede ogsaa fornøjeligt, og der fortælles om smukke Børnebazarer i København, Ribe, Næsbyholm med flere Steder.

OURØ: JYDERUPHUSET.

Den nye Børnelov gjorde det hurtigt absolut nødvendigt for Foreningen at faa et Optagelseshjem i København, hvorhen Politiet hurtigt kunde bringe de Børn, som skulde under Værgeraadet. Foreningen havde af afdøde Etatsraad Nicolaj Petersen faaet en stor Gave paa 30,000 Kr., der særlig var givet til at oprette et Børnehjem for, og for disse Midler købte den den 28. November 1905 afdøde Rigsarkivar A. D. Jørgensens Villa, Lindevej 10, og indrettede den til et Optagelseshjem for 20 Drengene. Den forstandige og nidkære Stabssergent Christensen og Hustru blev valgt til at lede dette Hjem, og de øvede gennem deres Arbejde og hele Færd en stor og velsignelsesrig Gerning.

I 1906 fejrede Foreningen sit første betydningsfulde Jubilæum, idet Foreningen paa sin 8-aarige Fødselsdag den 9. September havde faaet anbragt 1000 Børn, hvoraf man efter Børnenes Forholdsboøger — ethvert Barn har sin Forholdsbog, der fortæller alt om Barnets Liv fra dets

OPTAGELSESHJEMMET PAA LINDEVEJ 10.

Fortid, og hvorledes det efterhaanden udviklede sig, — kunde formode, at $\frac{3}{4}$ eller ca. 800 var reddede, og mange af de andre har gjort Erfaringer om Menneskers Kærlighed, som maaske vilde faa Betydning senere hen i Livet.

Foreningens Virksomhed var nu vokset saa meget, at den heller ikke kunde blive ved at have sit Kontor i

Badstuestræde, men maatte flytte i 1906 hen til det 3die Sted, Rosengaarden 12, 3. Sal, hvor der var gode, rummelige Lokaler, og hvor Sekretær Lind, Regnskabsføreren, Kaptajn Pødenphant og den ny antagne Hjælpe-sekretær, Cand. theol. A. Bøje, der et Aarstid hjalp Foreningen, varetog det store, daglige Arbejde.

Ved Bestyrelsesmødet 1906 udtraadte Kriminalrets-assessor Cold af Forretningsudvalget, der nu kom til at bestaa af Professor Larsen som Formand, Grosserer Gregersen, Provst Heiberg, Fængselspræst Munck og Pastor

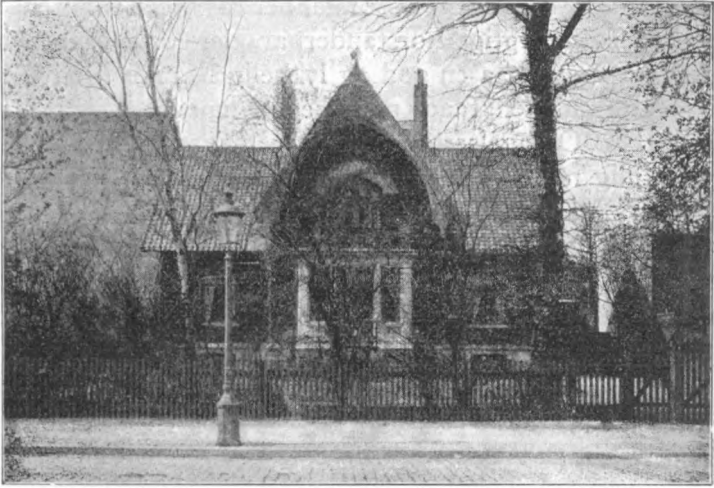
Nissen. I flere Aar havde Pastor Nissen kæmpet for at faa Foreningen til at oprette et Haandværkerhjem, idet han stadig gjorde gældende, at Foreningen maatte nøje overveje, hvorledes den anvendte Tiden for de Dreng, som var under Foreningens Forsorg; det gjaldt om at dygtiggøre disse Børn, saa at de ikke, naar de var naaet 18 Aar og fri fra Foreningen, skulde vende tilbage til København eller

FORSTANDER CHRISTENSEN.

de større Købstæder som ganske udygtige og med den Bebrejdelse mod os: I misbrugte vor Tid. Derfor slog Pastor Nissen saa stærkt til Lyd derfor ved det nordiske Møde i 1905, og derfor stiftede han, da det ikke i Øjeblikket lod sig realisere i Foreningen, men med dens anbefaling af Sagen, i 1906 »Ungdommens Vel«, for hvilken han i nogle Aar var Formand. Det er dog først i de allerseneste Aar, at denne Forening fik realiseret Tanken om et lille Haandværkerhjem.

Foreningens Trang til Optagelses- og Iagttagelses-hjem var stadig stor. Det lykkedes Foreningen at faa et nyt Optagelseshjem for Piger i København paa Kalkbrænderivej 27. Et stort Savn blev derved afhjulpen, saa

OPTAGELSESHJEMMET FOR PIGER PAA KALKBRÆNDERIVEJ.

FORSTANDER THYSSEN-HANSEN OG HUSTRU.

meget mere som den i Forstander Thyssen-Hansen og Hustru fik et dygtigt Forstanderpar, der løste denne vanskelige Opgave paa en god og lykkelig Maade. Endvidere havde Foreningen faaet paa meget gunstige Vilkaar udvidet Ærø Optagelseshjem med en meget smuk Bygning, og navnlig med en enestaaende smuk Sovesal, og 3. Oktober 1907 indviedes Bygningen ved en smuk Højtidelighed. Desværre ønskede Forstander Ludvig Beck at fra træde sin Gerning paa Ourø Optagelseshjem for at overtage Gerningen som Forstander paa Flakkebjerg Institut.

SKOLEGAARDEN PAA ÆRØ OPTAGELSESHJEM.

Foreningens første Forstander paa Foreningens — ja Danmarks — første Optagelses- og Iagttagelseshjem, havde dør afsluttet et betydningsfuldt grundlæggende Arbejde, og Foreningen skylder ham og hans Hustru en varm Tak for de 7 Aar. Hans flinke Medhjælper fra den allerførste Tid, Bonnevie, overtog nu med sin Hustru Ledelsen af Hjemmet.

Foreningen var i 1908 saa heldig at faa en dygtig ung Jurist til at overtage Ledelsen af Foreningens Kontor, Assistent i Justitsministeriet, cånd. jur., nu Landsdommer *Glarbo*, som siden den Tid, i over 15 Aar, har ved sin store Dygtighed og Elskværdighed været til stor Velsigelse for hele Foreningens Arbejde.

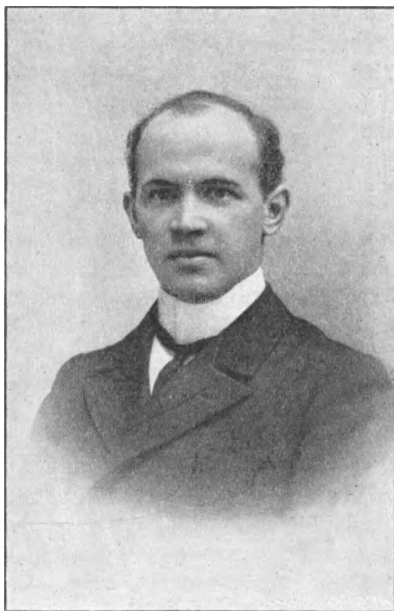
Da Foreningen det Aar holdt sit 10 Aars Jubilæum, var det en af de bedste Anbefalinger for Foreningens Virksomhed, at man fra Overværgeraadet udtalte, at uden Kristelig Forening vilde det have været umuligt at gennemføre Børneloven.

Igennem sine mange Optagelses- og Iagttagelsehjem og et Net af Tilidsmænd rundt om i Landets Sogne, hvorved ethvert Tilbud om Plejehjem, Tjeneste og Læreplads blev grundigt undersøgt, havde Foreningen da antaget 1293 vildfarende

Børn, som ikke saadan kunde anbringes i Bunkevis, men som maatte tælles i Enere, og hvoraf hver eneste var en Opgave, som maatte kræve Kærlighed, Forstaaelse, ja næsten Kald, men hvoraf dog de allerfleste i de rette Hænder er lette at redde. I de Aar, 1907 og 1909, ledede Pastor Nissen et Par Fællesrejser, henholdsvis til London og til Tyskland og Holland, hvilket ogsaa bidrog til baade i Foreningen og blandt andre Børnevenner at øge Kærligheden og Forstaaelsen af Arbejdet for Børnene.

Da Foreningen i 1908 havde tilendebragt de første 10 Aar, skrev Cand. theol. Boje følgende:

Paa given Foranledning har jeg gennemgaaet en Del af det Materiale, som Hovedkontoret har til Raadighed, for at forsøge, hvad Lys en statistisk Opgørelse mulig kunde kaste over Spørgsmaalet, hvad det er for Børn, Foreningen faar at gøre med. Undersøgelsen er samlet om følgende 3 Punkter: 1) Børnenes Alder, 2) Forseelsens Art, 3) De Forhold, hvorunder Børnene tidligere levede.

LANDSDOMMER GLARBO.

I. *Børnenes Alder.*

Herved forstaas den Alder, Børnene havde paa det Tids-
punkt, de blev antaget af Foreningen.

Nedenstaaende Tabel viser Forholdet for 100 Drengene og
100 Pigers Vedkommende.

	Drengene.	Piger.	Ialt.
8 Aar	3	1	4
9 —	6	1	7
10 —	9	7	16
11 —	13	8	21
12 —	16	9	25
13 —	18	15	33
14 —	17	12	29
15 —	10	34	44
16 —	6	10	16
17 —	2	3	5
Ialt	100	100	200

II. *Forseelsernes Art.*

Drengene.

Tyveri	31
Tyveri og Skulken	26
Tyveri og Vagabonderen	7
Tyveri, Skulken og Vagabonderen	12
Tyveri og Usædelighed	4
Tyveri, Usædelighed og Vagabonderen	1
Usædelighed	2
Skulken	6
Skulken og Vagabonderen	7
Fjernet fra Hjemmet p. G. af daarlige Forhold i dette	4

Ialt 100

Piger.

(Jeg har her fordelt Tallene paa de forskellige Aldersgrupper for at faa Klar-
hed over, hvilke Aarsager det er, som gør Tallene i Gruppen 15 Aar saa stort).

	8 Aar.	9 Aar.	10 Aar.	11 Aar.	12 Aar.	13 Aar.	14 Aar.	15 Aar.	16 Aar.	17 Aar.	Ialt.
Tyveri			3	4	4	7	4	8	3	3	36
Tyveri og Skulken	1		1		1						3
Tyveri og Vagabonderen		1	1	1		1	1	2			7
Tyveri, Skulken og Vagabond					1						1
Tyveri og Løsagtighed						1		5	2		8
Løsagtighed				1		2	1	8	3		15
Løsagtighed og Vagabonderen								2			2
Vagabonderen								1			1
Almindelig Uopdragenhed				1			4	4	1		10
Fjernet fra Hjemmet p. G. af daarlige Forhold i dette			2	1	3	4	2	4	1		17
Ialt	1	1	7	8	9	15	12	34	10	3	100

Af Drengene er 65 % kommet paa gale Veje før det fyldte 14. Aar, af Pigerne kun 41 %. Der synes ikke for Drengenes Vedkommende at være en saadan særlig kritisk Alder, som 15. Aars Alderen er for Pigerne.

Dette Forhold har vel nok delvis sin Grund i Forskelligheden af de Forseelser; som Drengene og Piger fortrinsvis gør sig skyldige i, idet Drengene særlig synder mod det 5., Pigerne mod det 6. Bud.

Med Hensyn til alle de mange baade Drengene og Piger, der har gjort sig skyldige i Tyveri, da maa man ikke tænke sig dem som fattige Børn, der stjæler, fordi de ikke faar Mad nok hjemme. I ganske enkelte Tilfælde kan det hænde, at et Barn forklarer at have stjaalet af Sult, men det er meget sjældne Undtagelser. Det almindelige er, at de stjæler for at faa Penge til Slikkerier og Fornøjelser; fra Pantelaaneren, hvor Tyvekosterne er blevet »sat«, gaar Vejen gerne til Biografteater, Automatkafé og lignende Steder.

Forsømmelse i Hjemmet er utvivlsomt en af Hovedaarsagene til disse Børns Forseelser; men det er rent undtagelsesvis, at der er Tale om ligefrem fysisk Forsømmelse. Børnene faar saa godt som alle Mad nok; men de faar ingen Opdragelse, Forældrene lærer dem ikke at skælné mellem sandt og usandt, mit og dit, Ret og Uret; og de lærer ikke Børnene at tage sig noget fornuftigt til, hvorimod de ofte lærer dem alskens Daarlighed.

Justitsraad Carl Petersen skriver ved samme Lejlighed følgende:

Da jeg i Aaret 1896 havde faaet stiftet »Herberg for Hjemløse« i Dr. Tværgade, hvor forskellige Præster holdt Gudstjeneste eller oplysende Foredrag for at højne den hjemløse Befolkning, var der blandt disse en særlig varmtfølende og nidkær Præst, det var den unge Pastor S. H. Nissen ved Matthæus Kirken, som tog levende Del i Arbejdet for at redde ulykkelige hjemløse Mænd. Pastor Nissen var tillige Fængselspræst, og en Dag udtalte Pastor Nissen, at hans tungeste Gerning var at tale til 10 à 14 Aars Børn, som afsonede deres Straf i Fængslet, som ikke tilkom dem, da Børn skulde opdrages, samt at Fængselsstraffen demoraliserede dem endnu mere og knuste de gode Følelser, som de havde, saa Straffen var baade aandelig og legemlig nedbrydende. Nu udbrød Pastor Nissen, maa De hjælpe mig.

Denne Forening slog det store Hovedslag for alle ulykkelige og hjemløse Børn ved dens energiske og ihærdige Arbejde for Sagen. Den fik straks Myndighederne med sig, og Lovgivningsmagten bevilgede det første Aar 25000 Kroner til Op-

førelsen af et Redningshjem paa Ourø for saadanne Børn, og man fik hurtig beskyttende Love for alle ulykkelige og hjemløse Børn.

Og Forstander Bonnevie skriver fra Ourø:

En Mærkedag er naaet. —

Foreningens 10-Aars Fødselsdag — og som altid, naar et Menneske staar ved sit Livs og sit Arbejdes Mærkepæle, søger Tanken tilbage gennem Aarene, der randt.

Hvad bragte de? Og Tanken iler frem gennem Tiderne, der kommer. Hvad vil de bringe?

Da Foreningen har lagt sin Hovedvirksomhed i sine Optagelseshjem, maa jeg faa Lov ganske kort at udtale dettes Tanker paa Festdagen; Hjemmet her er, som det vil mindes, kun to Aar yngre end Foreningen.

For det første dette, at Foreningen har brugt sine fleste Midler og Kræfter paa at skabe Optagelseshjem! Ja, hvad der herved er naaet, kan vel næppe bedømmes endnu, og Dommen maa komme fra andre Sider end fra den, der staar i Arbejdet; men vor Tro paa det maa vi udtale, og det er da den, at *ved Optagelseshjemmene er der givet vort Lands ulykkelige Børn en Ret og en Hjælp til at naa frem i Livet, som de ikke havde før.* — Hermed mener jeg, at det er en Uret mod Barnet at sende det til et Børnehjem eller en Opdragelsesanstalt, naar det kan undgaas, fordi Plejehjemmene — trods alle Mangler — giver Barnet den lyseste og lykkeligste Tilværelse, og har størst Mulighed for at forberede det til Livets Kamp; og var Plejehjemsanbringelsen end tidligere anvendt i stor Udstrækning, det bliver dog først med Optagelseshjemmene som Centrum, at Børnene kan rustes til denne Udsendelse, og at der kan skaffes personlige Værdier og Garantier for denne Form af Børneanbringelse.

Nok herom; at Aarene, der gik, bragte uendelig rig Velsignelse til al vor Skrøbelighed i Optagelseshjemmets Arbejde, derom har vi Vidnesbyrd nok baade udefra og fra Børneskaren, og fra dem, der saa til.

Aldrig saa snart gaar Tanken fremad, før den nødvendigvis standser ved Børneloven. Tidligere havde vi kun eet Hoved og eet Arbejde — Foreningens —, nu er der ogsaa noget, der hedder Staten; heldigvis —, vi har jo i alt Fald allesammen efter bedste Evne arbejdet paa, at det blev saaledes. — Staten søgte for kortere Tid siden en Forstander til en af sine største Opdragelsesanstalter. Manden skulde være Pædagog og — have Penge. Under Forhandlingerne desangaaende i Rigsdagen blev Vanskelighederne ved at finde en saadan Mand hævdet af nuværende Konsejlspræsident J. C. Christensen,

der mente, at enten var en Mand Pædagog, og saa havde han saare sjældent Penge, eller ogsaa havde han Penge, og var da sjældent Pædagog. — Staten er kommen med de højst nødvendige Penge til vort Arbejde, bare den nu vilde lade være med at være Pædagog, saa gik det vist udmærket, nu da vi er blevne to om Arbejdet.

Og hvad er det saa at være Pædagog i *dette* Arbejde?

Der findes næppe den Uddannelse, som der ikke er Brug for her. Manden skal helst være Lærer, Haandværker, Psykolog, Sportsmand, Psykiatriker og Arbejdsmand og meget mere, og hvad hjalp det saa altsammen — havde han ikke Kærlighed? Er det Kærlighedens Arbejde, vi vil gøre, er det det, vi vil bede om Naade og Kræfter til, at bringe vore ulykkeligt stillede Børn, at der maa lyse Kærlighed ind i deres Liv og komme Varme og grønne Blade inde i deres Sjæl, saa behøver vi ikke at være bange for, at vi er blevne for mange om Arbejdet, og at vi burde trække os beskedent tilbage og takke naadigst for den Tid, vi fik Lov at eksistere.

Børnene, der kommer her, er de samme som før, enten de hedder A, B eller C Dreng. A = Foreningens Børn, B = Børn til midlertidig Iagttagelse, C = rent foreløbig anbragte). Vort Arbejde paa at bringe dem frem i Livet og frem til Livet er det samme som før, og deres Arbejde, der ud over Landet tager mod Børnene, søger at hjælpe dem til Rette og skærme dem mod Uret og Ondt, deres Gerning er den samme som før. — Og vi trænger til Hjælp — al den Kærlighedens frivillige Hjælp vi kan faa, og uden hvilken Børnearbejdets Ager snart vilde blive en gold Ørken — med et Statssanatorium midt i.

I 1910 skriver Pastor Nissen om Foreningens Arbejde:

»Det er endnu i mange Maader urolige Tider for Børnesagen i Danmark, det er noget af Aprilvejret, hvor det gamle brydes med det nye; Kulden og det haarde er tildels overstaaet, og vi har Tider i Børnesagen af og til med høj, blaa Himmel og friske Luftniger og noget af det varmende Solskin; men vi har ogsaa mange trange Tider med Storm, Uro, Regn og Kulde, og sikkert vil Børnesagen i Danmark endnu i nogle Aar staa under dette Mærke. Vi er langt fra kommen til Ro, trods Børnelov, Overværgeraad og meget mere. Der er Uro og Gæring. Et maa staa fast under alt dette, og det er det private Initiativs Arbejde; det tror jeg, at næsten alle vi,

der arbejder i Børnesagen, er enige om. Det er det, der har drevet Staten, Regering og Rigsdag og de forskellige politiske Partier frem til Arbejde, og det er det, der skal bære Sagen fremdeles; vakler det, tages dets Frihed og Bestemmelsesret fra det, vil hele Børnesagen vakle, thi det er den bærende Kraft deri. Binder man for stærkt, saa kan vi være vis paa, at inden mange Aar vil en ny kraftig Bevægelse som den, der brød frem ved Kristelig Forenings Dannelse, atter bane sig frem, thi der maa Albuenum og frisk Luft til for et Arbejde, hvor den personlige Kærlighed og Selvhengivelse i Arbejdet er den stærkeste Drivfjeder. Men er der end megen Kamp og Uro, og meget vi kunde ønske anderledes for Børnesagen, saa er det dog sikkert, at der er Kraft endnu i det private Initiativ rundt om i vort Land, og dette gælder ikke mindst om Kristelig Forening.

Vi vil gerne kæmpe en Kamp og vove en Dyst for de ulykkeligstillede Børns Sag og for de mange vildfarende Børn, som vi er blevne kaldede til at være Far og Mor for. Herren har underlig velsignet ovr Forenings Gerning, der begyndte med nogle smaa Artikler i det lille Blad »Samaritanen«, og nu, 12 Aar efter, staar med et Budget, der balancerer med over 160,000 Kr. Sandelig, Herren har været god mod os i denne Gerning og givet os Smaafolk Kræfter til at arbejde deri; det har været Sennepskornets Kraft og Vækst, hvor mange Brydninger, Kampe, og svære Tider, der end af og til brød frem. Og der har hvilet Velsignelse over den store Børneflokk, som har været under Foreningens Arbejde, og hvoraf langt den største Skare gaar omkring nu som samfundsnyttige Mennesker, nogle som Lærere, andre som Haandværkere og atter andre som Arbejdere eller i forskellige tjenende Stillinger, ja ikke faa af dem fandt deres Frelser og kom til at leve i Samfundet med ham. Vor Forening maa derfor først og fremmest sige Herren Tak for alt dette, hans er alene Æren.

Er der saaledes endnu en Del Brydning og Gæring i Børnesagen, Brydninger, som kan sende sine Dønninger ind ogsaa over vor Forening, saa har Foreningen dog i

det store og hele ført en rolig og stille Tilværelse uden større Begivenheder.

Vort Hovedarbejde er Anbringelsen af Børnene i Plejehjem eller Tjeneste- og Lærepladser. Her kræves et grundigt og samvittighedsfuldt Arbejde igennem Foreningens forskellige Grene, fra Hovedkontoret til de forskellige Amtsudvalg og ud til Tillidsmændene og Tilsynsværgerne. Vi gaar den eneste Vej, som man overhovedet kan gaa, naar man vil bruge Plejhjemsanbringelse. Vi søger paa forskellig Maade gennem personligt Bekendtskab gennem Avertering og lignende at skaffe os stadige Tilbud om Plejehjem. Disse Tilbud bliver alle grundig undersøgt af nogle af de Mænd eller Kvinder, som anses for de mest skikkede dertil i Sognet, og disse udarbejder saa et Skema, hvor alle de mange forskellige nødvendige Spørgsmaal maa grundig besvares, dernæst maa Amtsudvalget afgive sin Erklæring derom, hvorpaa det hele afsendes til Kontoret, hvor Kontorlederen, Overretsassessor Glarbo, tager den endelige Bestemmelse, og Barnet kan anbringes. Naturligvis kan der begaaes Fejl, det ved enhver, der har med et saadant Arbejde at gøre, men vi arbejder og kæmper for, at vore Tilsynsværger fører et saa omhyggeligt Tilsyn, saa at begaaede Fejl hurtigst mulig kan blive rettede. Da vi for et Par Aar siden foretog en ekstraordinær kritisk Revision af vore Plejehjem og Pladser, var det ganske forbavsende saa overmaade faa, der var noget at udsætte paa, og de faa Fejl kunde hurtigst rettes. Det er af stor Betydning, at der efterhaanden dannes rundt om i vort Land Kredse af gamle prøvede Plejehjem eller Pladser, som vi kender og kan stole paa, og hvortil vi, naar et af vore Børn er færdige derfra, straks kan sende et nyt, og vi har ikke faaet faa af den Slags gode Hjem og Pladser i Tidens Løb.

Det er en stor og ofte besværlig Opgave, der bliver lagt paa Plejhjemmene og Tjeneste- og Lærepladserne; maaske den allersværeste indenfor Børnesagen.

Det er ogsaa de egentlig bærende Kræfter i den danske Børnesag, og *det er for denne Anbringelse i Plejehjem eller Pladser ligesom for vore smaa Børnehjem, at den*

danske Børnesag beundres og berømmes i andre Lande. Og den, som derfor volder den danske Plejehjemsanbringelse større Vanskeligheder, han maatte ønske, at han aldrig havde haft med Børnesagen at gøre, thi han kunde ikke skade Børnesagen i Danmark paa en noget føleligere Maade.

Professor Klumker ved »die Centrale für private Fürsorge« i Frankfurt a. M. har i »Frankfurter Zeitung« en interessant og lærerig Artikel om Ourø Optagelseshjem:

Ourø Optagelseshjem.

En stor Robaad med tolv Drengene paa 10—15 Aar i flot Sportsdragt, en frisk Vind hen over Fjorden, glitrende Solskin paa Bølgerne og saa en frejdig Sang til Ære for »Gamle Danmark« — det kunde nok faa en til at drømme derude paa Isefjorden. Og vi drømte da ogsaa. Det forkom os, at vi var paa en ny Slags *Statsopdragelseshjem*, hvor Børn fra Folkets øverste Kredse var Genstand for en planmæssig Opdragelse efter nye Grundsætninger. Kort i Forvejen havde Drengene haft en for begge Klasser fælles Skoletime, hvor de havde talt om deres Færden ved Sommertid og om deres Planer for den kommende Vinter. Og de havde hentet alle deres Mærkværdigheder frem for at vise os dem, alt muligt imellem hinanden. Adskillige iblandt dem havde smaa Samlinger af Stene og Forsteninger, Tordenkiler, Søpindsvin, svenske Ildsten og den Slags Ting, som de kunde finde ved Strandbredden udenfor Anstalten. De var meget ivrige for at forklare mig, hvad det alt sammen var, og højlig forbavsede over, at jeg ikke kunde forstaa deres Dansk. De fleste af dem havde nydelige Herbarier, andre snittede, flettede Kurve eller lignende, som skulde være Julegaver til Slægt og Venner. Vi var ankommet dertil sammen med Forstanderen, som havde været bortrejst et Par Dage; aldrig saa snart fik nogle af Drengene Øje paa Vognen med os, førend de med højlydt Jubel skyndte sig at udbrede Nyheden. Ved Indgangsdøren omringedes vi af alle 40 Drengene, som vilde trykke baade Forstanderen og de fremmede i Haanden. Der udviklede sig mellem Drengene, Lærere og Gæster en stor, fornøjelig Sigen-Goddag, som gav et Indtryk af en rigtig stor Familie. Efter det fælles Middagsmaaltid havde Drengene og Lærerne drøftet, hvad man yderligere skulde vise de fremmede, og enhver af Drengene var i al Ro og Orden kommet frem med sine Planer. Tilslidst blev Mandskabet til Roturen udvalgt; under Kom-

mando af en af deres egne marscherede de af Sted med Piber og Trompeter, gjorde ganske alene den store Robaad klar og sang nu med straalende Øjne for os, medens vi laa derude og saa ind til Anstaltens røde og hvide Bygninger med det store Dannebrog vajende over sig og med alle Børnenes smaa Flag. Enhver Antydning af det, som vi kalder »sneidig« — paa Dansk har man ikke en Gang noget Ord derfor — manglede i Komando og Udførelse, men der var over det altsammen en Friskhed og Munterhed, som det var en Fornøjelse at se.

Vi maatte virkelig med et kraftigt Ryk rive os ud af vore Drømme for ikke at glemme, at dette var Drengene, som i Tyskland vilde være undergivet *Tvangs- eller Forsorgs-Opdragelse*,

OURØHJEMMETS DRENGE I DERES ROBAAD.

»Værgeraadsbørn«, som var sendt her hen af Myndighederne for et halvt Aars Tid, for at Anstalten skulde *iagttage* dem og derefter saa vidt muligt anbringe dem i Familiepleje, Tjeneste eller Lære. For de flestes Vedkommende skulde Overværgeraadets endelige Afgørelse først træffes ud fra det Resultat, som denne Iagttagelse vilde give.

Anstalten blev bygget 1900 af en Forening som Iagttagelseshjem for dens Drengene; men efter den nye Børnelovs Ikrafttræden 1905 blev den i stadig større Udstrækning benyttet af Overværgeraadet til dets Myndlinge. Skønt Bygningerne var blevet til lidt efter lidt, gjorde det hele et meget samlet og smukt Indtryk. Bygningerne havde med Undtagelse af Forstanderboligen kun een Etage; men paa Hovedbygningen var Taget løftet saa meget, at der var fremkommet en stor, luftig Sovesal. De brede, lyse Vinduer i Op-

holds- og Dagligstuerne stod alle fulde af Blomster; og hele den indre Udstyrelse var, skønt meget enkel, baade hyggelig og overordentlig smagfuld. I Skolestuen fandtes nogle smaa, men fortrinlige Samlinger af Undervisnings-Apparater, Anskuelses-Materiale fra Dyre- og Plante-Riget, som Lærere og Elever til Dels havde tilvejebragt i Fællesskab. Naar Drengene sammen med Forstanderen gaar de ti Minutters Vej langs Stranden hen til Baadehuset, hænder det manges Gang, at de ingen Vegne kommer, fordi Drengene finder saa mange Stene og andre Ting, som først maa undersøges og forklares. Fra Skolestuen kom vi ind i Sløjdsalen, hvor der fandtes 2 Rækker Høvlbænkpladser og langs Væggene ulasteligt Værktøj og Anskuelsesbilleder, der viste, hvorledes det skulde bruges. Sløjdundervisningen udmærker sig ved sin Planmæssighed. Medens det ved Husfliden kun kommer an paa, at Børnene laver et eller andet, som de har Fornøjelse af, og som er praktisk anvendeligt — Koste, Børster, Maatter, Kurve, Husgeraad — saa skrider Sløjdundervisningen planmæssig fremad for derved at give en grundig Uddannelse med Nøjagtighed og Sikkerhed. De forskellige Slags Værktøj indøves efterhaanden; Resultaterne ser til en Begyndelse ikke saa godt ud som ved Husfliden, men Haandteringen af Værktøjet læres grundigere, og frem for alt muliggøres en omhyggelig Prøven af hvert enkelt Barns Anlæg og Dygtighed. Og saa var der Drengenes Dagligstue med et Rum til deres private Samlinger og Legetøj og Spisesalen. Den store Sløjdsal maatte indtil videre ogsaa benyttes til at gøre Gymnastik i, da den nye Gymnastiksal først var under Opførelse.

Til den egentlige Skoleundervisning anvendtes for begge Klassers Vedkommende kun 3 Timer daglig, hvorimod man i stor Udstrækning benyttede Leg og praktisk Beskæftigelse som Midler til at prøve og opdrage Drengene. Undervisning, Sløjd, Husflidsarbejde og Gaaen-til-Haande ved Husgerningen, Leg og Fritid afvekslede regelmæssig i begge Klasser. For nogen Tid siden havde man selv bygget et særligt Vaskehus, og Drengene havde da hjulpet til med at støbe Murene, lægge Taget og sætte det hele i Stand indvendig. Ogsaa den 100 Meter lange Baadebro havde de selv bygget. Kun ved Opførelsen af Gymnastiksalen havde Forstanderen undladt at tage dem til Hjælp. Et saadant Arbejde lægger for en lang Tid Beslag paa alle Kræfter, saa at, omend ikke Undervisningen, saa dog alle andre Sysler og Arbejder kommer til at staa tilbage derfor; og da udnyttes Tiden ikke i tilstrækkelig Grad til det, som er Hovedformaålet, at iagttage Drengene og forberede dem til Anbringelse i Familiepleje. Men overfor dette Hovedformaal maatte alle andre Hensyn vige.

En Time om Lørdagen benyttedes til en Slags ugentlig Afregning. Hver Dreng, som havde et eller andet husligt Arbejde at udføre, fik som Vederlag derfor 10 Øre om Ugen, eller naar det drejede sig om noget særlig besværligt, lidt mere. Og for disse Penge kunde han saa købe sig alle mulige Smaating til at more sig med i Fritiden. Paa den Maade faar Drengene, hvad de har Brug for til at lave Foræringer af, særlig Julegaver til deres Forældre. Hver af Drengene har en Bog,

OURØ-DRENGE.

hvori hans Fortjeneste godskrives ved Ugens Slutning, og hvori samtidig det afskrives, som han har købt. Ved den Lejlighed bliver der saa talt om de forskellige Slags Materiale og deres Værdi, saa at Drengene faar et vist Begreb om Pengenes Købeevne samtidig med, at de hver især kommer til at lægge deres ejendommelige Smag og Tilbøjelighed for Dagen. Paa lignende Maade gaar det til med deres smaa Haver, som de faar Lov at dyrke to og to sammen, og som de trods det korte Ophold til Dels havde indrettet meget nydeligt, omend nogle af dem allerede tidligt paa Efteraaret havde lavet deres Stykke Jord til en dejlig Sandørken.

Hele Livet var præget af et venskabeligt Forhold mellem Lærere og Elever i smaat som i stort. Det viste sig særlig ved den overordentlige Tillid til Drengenes Selvstændighed. Ligesom de havde været alene om at hente Baaden, saaledes lagde ogsaa tre af dem den paa egen Haand igen for Anker og roede i Land med Jollen, uden at nogen havde Opsyn med dem. Samtidig med, at der herskede den nødvendige Orden, som nu engang er uløselig forbundet med en Anstalts hele Væsen, var der rig Lejlighed for Drengene til at tumle sig frit. Baaden og et stort Telt blev fra Tid til anden benyttet til Udflugter paa nogle Dage, hvor man førte et rent Nomadeliv. En frejdig Tillid til Børnene gik igennem det altsammen. »Mister vi Tilliden, er det ude med vort Arbejde.«

Drengene skal under deres Ophold paa Anstalten lære at vælge deres fremtidige Vej. Herpaa lægger Forstanderen Hovedvægten. Det er for at hjælpe Drengene ved dette Valg, sagde han, at Foreningen har indrettet vort Hjem saa smukt, at der næppe noget andet Sted haves bedre Betingelser for at kunne leve et rigt og alsidigt Drengeliv. Kun en lille Del af Drengene maa overføres til en Opdragelsesanstalt for at blive der for længere Tid, og naar det sker, er det undertiden af Hensyn til deres Sundhedstilstand. Sidste Aar var det kun 17 af 53. For deres Vedkommende søger Iagttagelseshjemmet hurtigt at fastslaa Nødvendigheden af deres Anbringelse paa en saadan Anstalt, for at de saa snart som muligt kan finde deres blivende Sted. De andre derimod anbringes efter endt Ophold paa Hjemmet, som ogsaa senere i Livet søger at være et Rygstød for dem, af Forstanderen i Forbindelse med Foreningens Bestyrelse hos private Familier eller i Lærepladser. De kommer her forhutlede og syge paa Legeme og Sjæl. Men Sygdommen er ikke trængt til Hjertet. Ved den solaabne Strand skal de komme sig igen, for saa paany at gaa ud i Livet.

Karakteristisk var den Maade, hvorpaa Forskellen mellem Anstalt og Familie blev gjort Drengene klar, betegnende navnlig for hele den Maade, hvorpaa Iagttagelsen og Opdragelsen bliver anlagt. »Den Tid, I er her, Dreng« — hed det — »er paa en Maade noget af en Sommerferie. Sommerferien skal give Kræfter til Skoleaaret, der kommer bagefter; — jeres Sommerferie her skal give Kræfter til Livet, der kommer, derfor er der megen Alvor ved Siden af Legen og Glæden, og derfor skal ikke en eneste Dag spildes; hver af dem skal hjælpe os til at faa samlet vor Vilje om at blive gode og trofaste, og hver Dag skal der kæmpes mod det, der vil gøre Fortræd. Naar I herfra kommer ud til en Familie eller i Tjeneste eller i Lære, saa vil der møde jer meget, der ikke

er saa godt, som det skulde være; der er meget, som det er svært at holde ud til. Det er meget lettere og meget behageligere at være paa en Opdragelsesanstalt, hvor alt er ensartet ordnet, og I ikke behøver i et og alt at staa paa egne Ben. Men en Dreng, der er noget ved, han vælger det ikke; han rejser Hovedet, bruger Kræfterne og holder ud, selv om det gør lidt ondt en Gang imellem.« — I Overensstemmelse hermed var Forstanderen slet ikke tilfreds med, at hans Hjem laa saa afsides paa en lille Ø. Man havde valgt denne Plads for at hindre Drengene i at løbe bort. Men han mente, at denne Afsondredhed for mange netop indeholdt en Fristelse til at prøve paa det alligevel og vise, at de kunde gøre det. Undertiden stak nogle af med hans Baad. Baaden og Drengene kom igen tilbage, og Straf fik de ikke. Han viste dem, at Baaden igen laa paa sin gamle Plads ligesom før, og søgte at faa dem til at forstaa, hvor urigtigt det havde været af dem at løbe deres Vej, og at det var noget, som en flink Dreng ikke indlod sig paa. De, for hvem det ikke var tilstrækkeligt, kunde i Reglen ikke anbringes i Familiepleje. Iøvrigt saa han særdeles fornuftigt paa Drengenes Løbeture som noget, der ganske vist var ubehageligt for Hjemmet, men ellers ikke nogen Dødsynd.

Da Solen gik ned, sejlede vi med vor Matros tilbage til Jernbanen, medens vore Tanker vedblev at dvæle ved dette Hjems sjeldne Opgave: at give vildfarende Børn den Kraft, som lyse Erindringer ejer, og et Støttepunkt for Livet.

Hvad var nu det betydeligste ved denne Anstalt, der førte en saa fornøjeligt Tilværelse derude paa sin lille Ø? Hvad var det, der gjorde et saa uudsletteligt Indtryk paa mig? Det var dette, at det her drejede sig om et helt nyt System, en helt ny Maade at opdrage forsømte og vildfarende Børn paa, et System, der i det store og hele langt overgaar, hvad vi hidtil har kunnet naa til her i Tyskland. — Den kristelige Forening, hvem den omtalte Anstalt tilhører, har Æren af først at have skabt saadanne Optagelses- og Iagttagelses-Hjem; og Overværgeraadets Formand har indlagt sig Fortjeneste ved ikke blot at benytte disse Hjem, men ved at have overført dette System paa hele Opdragelsesmetoden indenfor det ham underlagte Omraade og ved videre at udforme det.

De enkelte Optageshjem var ganske vist indbyrdes meget forskellige. Der var dem, hvor Iagttagelsen af Børnene kun spillede en underordnet Rolle. Men i flere var den blevet Hovedformaålet og Forstanderens Livsopgave, en Opgave, der stiller sine ganske særlige Krav og væsentlig forskellig fra den, som foreligger paa en egentlig Opdragelsesanstalt. Undervisning, Beskæftigelse, Leg, alt maatte underordnes Hensynet

til Iagttagelsen. Der blev paalagt enhver smaa huslige Pligter, saasom at holde et Værelse rent eller passe et af Husdyrene, for at man derigennem kunde prøve hans Evner og Paalidelighed.

Først med Iagttagelseshjemmenes Arbejde som Forudsætning bliver der Mulighed for en *planmæssig Anbringelse* af de paagældende Børn. Og Danskerne kan med Rette være stolte over, at de virkelig har magtet at anbringe allerstørste Delen af de Børn, som efter den nye Lov af 1905 fjernedes fra deres Hjem, hos private Familier. Sidste Aar behøvede Overværgeraadet kun at anbringe 210 Børn af de ca. 1200 paa Anstalter, medens f. Eks. visse preussiske Provinser har sendt 80, ja 90 pCt. af sine Myndlinge til Anstalter. Og hvor ofte hænder det ikke, at vedkommende Embedsmand, som anordner Anbringelsen, slet ikke har set den paagældende Anstalt eller i hvert Fald ikke fornylig; men fremfor alt kender han kun det Barn, hvis Sag han skal afgøre, efter hvad han har læst om det, maaske i Forbindelse med det Indtryk han har faaet ved en enkelt Gang at se det. Hvilken Kræftskade, der her foreligger, har jeg netop saa levende indset efter i Danmark at have set *det* lykkes og udvikle sig, som indsigtfulde Mænd for længe siden har krævet ogsaa hos os: Iagttagelsesanstalterne.

Men de kræver ganske vist som deres Forudsætning det fornødne Antal gode private Plejehjem. Og naar disse i Danmark findes i saa forholdsvis stort Antal, da hænger det sammen med, at *Børnesagen* der er *en Folkesag*, hvad der aabenbart ogsaa er Grunden til, at de danske Børnehjælpsdage lykkes saa godt, medens Efterligningen af dem ingen Steder i Tyskland rigtig er lykkedes. I saa Henseende har vi sikkert i det gode tyske Rige endnu meget at lære.

Arbejdet paa Hjemmene gik nu stadig sin rolige, vante Gang, kun enkelte Udvidelser, Forbedringer og Forstanderskifte. Paa Pigeheimmet paa Kalkbrænderivej blev Forstander Thyssen-Hansen forflyttet, og Foreningen antog Værgeraadets medlem i København, Mejeriejer Thuner og Hustru til at overtage Ledelsen deraf. Hjemmet paa Kalkbrænderivej var imidlertid ikke længere brugbart, og Foreningen lejede Borgmester Stephensens prægtige Villa »Gyvelholm« ved Holte for 5 Aar til Pigeheim. Det var et herligt Sted. Bygningen var stor og rummelig, og en stor, prægtig gammel Have med nogen Eng skraanede

FORSTANDER THUNER OG HUSTRUC.

ned til Fursøen. Den eneste Vanskelighed var at skaffe tilstrækkeligt Vand, men det har været og er en Vanskelighed, som Foreningen maa kæmpe med paa flere af dens Hjem.

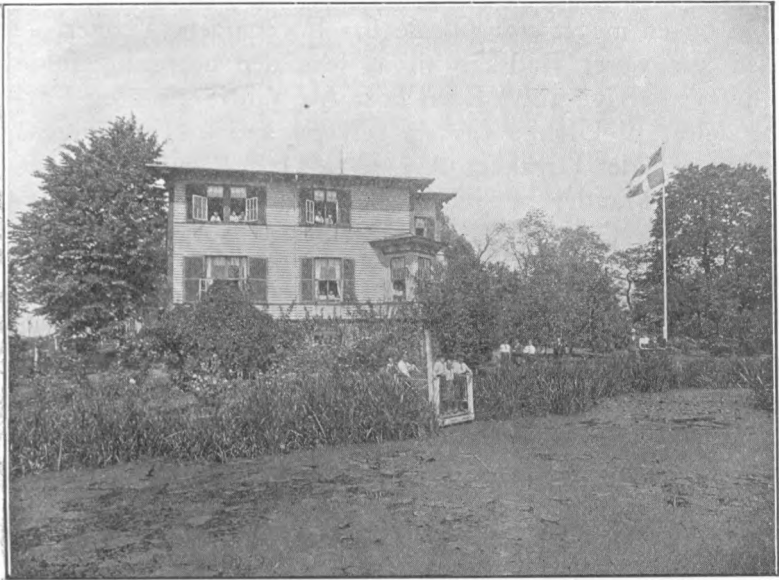
PIGEHJEMMET »GYVELHOLM« VED HOLTE.

Pastor Nissen blev stadig ved at arbejde paa at faa oprettet et Haandværkerhjem, hvortil han mente, at Foreningen i allerhøjeste Grad trængte, og i 1910 blev der nedsat et Udvalg, bestaaende af Pastor Simon Hansen, Ribe, Pastor Tomasson, Horsens og Overlærer Müller, Aarhus, til at fremkomme med et udførligt Forslag til et saadant.

Børneloven af 1905 havde nu 1910 arbejdet i 5 Aar, Værgeraadene og det private Initiativ havde arbejdet sammen saa godt som muligt, men alligevel trængte Børneloven i høj Grad til Revision, saaledes som det ogsaa var fastsat i Loven. En Kommission var ogsaa bleven nedsat, og et stort, meget omfattende Arbejde udført, men der kom ingen Lov, Aarene gik, nye Kommissioner nedsattes, og først 11. April 1922 blev det endelig til Virkelighed.

Om virkelig Børneloven af 1922 bragte det, som man kunde vente efter saa lang en Udsættelse fra 1910 til 1922, kan ikke let siges saa kort efter, men et er sikkert, at man rundt om blandt danske Børnvenner havde ventet en Del mere. Flere heldige Fremskridt blev dog naaet, saaledes først og fremmest, at Værgeraadene fik Ret til direkte at anbringe Børnene uden først at gaa til Overværgeraadet, hvorved den hurtige Anbringelse af Børnene meget er bleven fremmet, og at Overværgeraadet væsentlig er bleven en Appelinstant. Ligesaa vil sikkert ogsaa dette, at alle Værgeraadets Medlemmer vælges, have sin store Betydning, hvis man ikke ogsaa her paa dette Omraade som paa alle andre begaar det store Fejlgreb at stemme efter politiske Linier.

I 1913 ombyttede Foreningen sit Drengehjem paa Lindevej, hvor Lokaliteterne altid havde været noget indskrænkede i Forhold til den stærke Tilgang, der var til Hjemmet, med et større og rummeligere paa Ole Nielsens Vej Nr. 9, hvor der blandt andet ogsaa var mere Tumbleplads for Drengene; Hjemmet kom til at hedde »Drengbo«. Til Foreningens store Sorg maatte Forstander Christensen paa Grund af Sygdom trække sig

IAGTTAGELSESHJEMMET »DRENGESKOLE«, OLE NIELSENS VEJ 9.

tilbage som Forstander. Han og hans Hustru havde med megen Opofrelse og megen Dygtighed ledet Optagelseshjemmet, saa det havde vundet almindelig Anerkendelse. I hans Sted valgtes nu tidligere Lærer paa Ourø Kragh-Müller. Ogsaa paa Ourø mistede Foreningen sin flinke Forstander, idet Forstander Bonnevie blev udnævnt til Forstander paa Godhavn. Til Ourø Iagttagelseshjem valgtes Foreningen i Stedet tidligere Lærer paa Landerupgaard og Holsteinsminde, Østergaard.

I 1914 naaede Foreningen igen en Mærkepæl i dens Virksomhed, idet den da naaede Tallet 2000 Børn. Det er et meget stort

FORSTANDER KRAGH-MÜLLER.

Tal og en meget stor Glæde for Foreningens Venner, at den har været Redskab til at løse den betydningsfulde Opgave at rive 2000 Børn bort fra Vildfarelser og Forbrydelser til Ulykke for sig selv og andre. Foreningens Gerning i det Ulykkens Aar 1914 og følgende Aar blev i mange Maader præget af det stille, indadvendte Arbejde. Paa Grund af Krigen blev den paatænkte Landsindsamling 15. September 1914, hvortil Foreningen havde faaet Ministeriets Tilladelse, foreløbig opgivet, selv om

FORSTANDER ØSTERGAARD OG HUSTRU.

det maaske netop havde været en Tid, hvor alle Hjerter og Punge var aabne for ulykkeligstillede Mennesker.

I Sommeren 1914 lykkedes det for Børnesagens Fællesraad at gennemføre det første Møde for Børnesagen ved Nyborg Strand. Opraabet lyder saaledes:

»Børnesagens Fællesraad, som repræsenterer de 4 Hovedorganisationer i dansk Børneforsorg: De danske Plejehjemsforeninger, Dansk Børnehjemsforening, Kristelig Forening til vildfarende Børns Redning og Foreningen for Opdragelsesanstalter, indbyder herved til Afholdelse af et

Almindeligt dansk Møde for Børnesagens Venner

paa Missionskurstedet »Nyborg Strand« Mandag den 22. og Tirsdag den 23. Juni 1914. Det er vor Tanke, at det skal lykkes ved et saadant Fællesmøde for alle, hvem Forsorgen for hjemløse og forvildede Børn og unge ligger paa Hjerte, at fremme Samfølelsen og den gensidige Forstaaelse af Arbejdet mellem Børnesagens Venner, at bidrage til at fremkalde nye Impulser i Forsorgsarbejdet og derved vække vort Samfunds Opmærksomhed for, at Fortidens Arbejde trænger til ny Udvikling.«

Indbydelsen var undertegnet af Forstander Beck, Overretsassessor Brun, Børnehjemsforstander Carl Christensen, Ordrup, og Pastor Nissen.

Nyborg-Møderne har i Aarenes Løb vist sig at være af meget stor Betydning for hele Arbejdet for ulykkeligtstillede Børn, ogsaa for Kristelig Forenings og Værgeraadenes Arbejde rundt om i vort Land, og et større og større Antal Børnvenner har med Glæde søgt disse Møder Aar efter Aar, saa at man har kaldt disse Forhandlinger for »Børnesagens Rigsdag«.

Fra *Vejlby Munkgaard* aflagde Forstander Bertel Jørgen Christensen sin sidste Aarsberetning 8. Juni 1915. Der var i Aarets Løb ankommen 45 store konfirmerede Drengene og udgaaet 44, Antallet paa Hjemmet var 31. Marts 1915 16 Drengene. Han slutter med de Ord: »Vi slutter Aaret med Tak til Gud — og beder, at han vil give os Visdom og Evne til at lede de Drengene, som bliver os betroede, paa den rette Maade.« Det var hans sidste Hiilen! Samme Dag døde hans Hustru, og en Maaned efter, Natten mellem 26de og 27de Juli døde han selv.

Om disse to prægtige Mennesker skrives i Foreningens Aarsberetning for 1915:

I Forhandlingsprotokollen for Vejlbys Munkgaards Optagelseshjem staar blandt andet i Beretningen om Oprettelse af Optagelseshjemmet følgende: »Ved at læse Aarsberetningen for 1900, udgivet af K. F. f. v. B. R., i hvilken det beklagedes, at Foreningen savnede et Optagelseshjem for konfirmerede Drengene, hvor de foreløbig kunde anbringes, slog den Tanke ned i B. J. Christensen, Munkgaard, at han muligvis kunde til-

byde Foreningen et saadant Hjem, og, efter alvorlig Overvejelse mellem ham og hans Hustru enedes de om at give Foreningen Tilbud om at oprette et Hjem for de omtalte Dreng i et af dem tilhørende og umiddelbart ved Gaarden liggende Hus, som var Resten af en nedlagt Bondegaard. Denne Tanke betragtede de som kommen ovenfra, forvissede om, at, om Tilbudet blev modtaget, Gud vilde give Lykke og Velsignelse til at gøre en god Gerning for de forvildede Børn.«

Disse Bemærkninger er træffende for Stifterne af »Munkgaards Optagelseshjem«, og hvem, der har haft Lejlighed til at komme ofte paa Munkgaard og iagttage disse to Menneskers Færd og Gerning blandt de forvildede Børn, som var anbragte der, kan ikke undgaa at have lagt Mærke til den karakteristiske Maade, hvorpaa de ligesom udfyldte og supplerede hinandens Virksomhed i de ca. 14 Aar, de begge i Forening fik Lykke til at virke sammen for de Børn, som blev anbragte i Hjemmet.

I dette Foraar blev de begge syge og laa i længere Tid til Sengs. Men medens B. J. Chr. snart kom oven Senge igen, og, om end med nogen Forsigtighed, kunde færdes lidt omkring, maatte Boline blive liggende. Da Sygdommen ikke vilde tage nogen gunstig Vending, bestemte hun sig til, efter Lægens Raad, at tage til Skodsborg Sanatorium for om mulig at genvinde sit Helbred, men døde her pludselig 8. Juni 1915. Hendes jordiske Rester førtes til Munkgaard, hvorfra hun begravdes under stor Deltagelse paa Vejlbj Kirkegaard d. 14. Juni samme Aar. I Hjemmet talte D'hr. Sekretær M. Lind, Oberstløjtnant Langhoff samt et Par Indremissionærer. Jordpaaka-stelsen forrettedes af Sognepræsten, der ogsaa, da Følget samledes i Kirken, holdt Talen over hende.

Hendes efterladte Mand, B. J. Christensen, som saaledes maatte savne sin Hustru, havde ikke kunnet glæde sig ved et godt Helbred i de senere Aar. Tiltagende astmatiske Lidelser generede ham meget, og Lægen havde allerede betydet ham, at hans Tilstand kunde give Anledning til Ængstelse, og at han kunde blive taget bort brat og hurtigt. Det viste sig, at Lægens Udsagn var rigtige; thi Natten mellem 26. og 27. Juli blev B. J. Christensen pludselig angrebet af et heftigt astmatisk Anfald, der i faa Minutter slukkede hans Livslys, saa han godt 1 Maaned efter maatte følge sin forudgangne Hustru i Døden. Begravelsen foregik fra Hjemmet d. 31. Juli og formede sig væsentlig paa samme Maade som Hustruens med de samme Talere i Hjemmet, ved Graven og i Kirken.

Skulde man nu ganske kort ligesom i en Sum samle noget af det, der var karakteristisk for disse to Mennesker, nærmest i deres Gerning i og for Optagelseshjemmet, da er der næppe noget Navn, der er mere betegnende og ligesom rummer hele deres Virksomhed i sig end dette: de var som *et Par Forældre*

med en stor Børneflokk, der var sammensat af saare forskellige Elementer. De lærte i den Gerning at anvende og kende: Forældres Sorg, Forældres Tugt, Forældres Glæde og Forældres Bøn for de stakkels forhutlede og forvildede Børn, som blev overgivet til deres Varetægt, og som havde saa saare forkvaklede Begreber om ondt og godt, tilladt eller ikke tilladt, og i hvem det onde havde faaet et saa forfærdeligt Tag. Det krævede en stor Sum af Taalmodighed og Kærlighed at tage sig af saadanne, men den havde B. J. Christensen og Hustru i stort Maal. Der blev rettet det Spørgsmaal til en af dem, der for mange Aar siden havde opholdt sig paa Munkgaard, men som nu er et bravt og hæderligt Menneske: »Hvad siger du om Boline?« »Aa,« svarede han, »hun var som en Moder!« Han kunde gerne have føjet til for Bertel Jørgens Vedkommende: »Han var som en Fader!« Disse Udtryk rummer noget af det ædleste og bedste paa denne Jord: »Hun var som en Moder, og han var som en Fader.« Nu er de kærlige Forældrehænder ikke mere, de milde Øjne ser ikke mere paa »Børneflokken«, som er samlet paa Munkgaard, og de vil savnes, savnes højlig i den hjemlige private Kreds, hvor de for os andre at skønne saa daarlig kunde undværes, men savnes vil begge i det Arbejde, de for mange Aar siden tog op til forvildede Børns Redning og fortsatte, til deres Hænder sank kraftesløse ned. Ære være deres Minde!

I Vinteren 1915—16 fik Foreningen begyndt i det ganske smaa at realisere Planen om et Haandværkerhjem, idet man da begyndte med 3 Drengene paa Faarevejle Højskole.

Herom skriver Forstander Julin:

I længere Tid har Bestyrelsen for Kristelig Forening til vildfarne Børns Redning syslet med Tanken om at oprette et Haandværkerlærningehjem for Foreningens Unge. Krigen og den dermed følgende Dyrtdid har imidlertid for en Tid vanskeliggjort Tankens Realisation.

Jeg, der har haft Tanker i samme Retning som Foreningens ledende Mænd, kom paa en Rejse i Forbindelse med Foreningens Sekretær og senere med dens Bestyrelse. Ved disse Lejligheder blev Tanken drøftet, og Resultatet blev, at det blev besluttet, at der skulde gøres en Begyndelse i Vinteren 1915—16 paa Faarevejle Højskole.

Vi havde da den Glæde, at tre af Foreningens store Drengene gæstede os her de 5 Vintermaaneder.

Vi tager ikke i Betænkning at sige, at det var en god Begyndelse. Drengene var flinke, lagde Øre til og tog fat paa de praktiske Opgaver med Liv og Lyst.

De af Drengene forfærdigede Havebænke staar nu paa tre af Foreningens Hjem som et synligt Bevis for, at Begyndelsen er gjort.

Vi tror, at det daglige Samliv med en Skare af Danmarks bedste Unge havde sin store Betydning for de tre, ligesom vi ogsaa føler os forvissede om, at den Sæd, der blev saaet i de unge Hjerter ved Andagter og Møder paa Skolen skal spire og bære gylden Frugt.

Vi kan kun opmuntre Foreningens Ledelse til Fortsættelsen og til Gennemførelse af den store og betydningsfulde Plan.

HERLØV PIGEHEJEM.

Ligeledes begyndte Foreningen i 1916 et nyt Pigeheim ude i Herløv i Stedet for Gyvelholm ved Holte. Der blev købt dertil 6 Tdr. Land, saa at der kunde blive god Plads til Pignernes Beskæftigelse ved Havebrug. Pigeheimmet blev opført af Arkitekt Kofoed, og der indrettedes deri 25 Enkeltværelser, saa at hver Pige kunde faa sit eget Soveværelse, medens de paa Gyvelholm havde maattet sove paa mindre Sovesale. Hjemmet indviedes Efteraaret 1916.

Fra det af Foreningen nedsatte Udvalgs Arbejde om Oprettelse af et Haandværkerheim skriver Pastor Simon Hansen, Ribe, følgende:

»I selve Foreningens Navn ligger Programmet for vor Virksomhed. Vi vil paa kristelig Grund arbejde for at redde, hvad reddes kan, af vildfarne Børn. Dette Arbejde har vi hidtil søgt løst gennem vore Optagelses- og Iagttageshjem samt de mange private Hjem rundt om i Landet, der i Aarens Løb har aabnet sig for vore Børn, og dette Arbejde har hidtil baaret rig Velsignelse, og megen god dansk Ungdom er bleven reddet for Samfundet. Men skal vort Arbejde ikke stagnere, maa vi følge med Tiden, og Tiden vil i dette Tilfælde sige vore Pædagoger og Skoleautoriteter, som i stedse stigende Grad har haft Opmærksomheden henvendt paa, hvad der bør gøres for at skaffe større Oplysning blandt den konfirmerede Ungdom for derved at dygtiggøre den til at tage Livskampen op. Men naar man mere og mere bliver klar over, at der bør gøres noget for den konfirmerede Ungdom i al Almindelighed, hvor meget mere tiltrænges der da ikke et lignende Arbejde for vore Børn, som gennemgaaende staar ca. 2 Aar tilbage i aandelig Udvikling i Sammenligning med andre Børn. Derved opstod ganske naturligt den Tanke at føje et nyt Hjem til vore andre Hjem, en Slags Efterskole eller Haandværkerskolehjem, hvor de unge skal føres frem til Klarhed over, hvad de vil være, og naar de har truffet Valget, være rustet moralsk til at modstaa de Fristelser, der altid lurer paa Ungdommen.«

Paa et af Foreningens Bestyrelse den 17. Oktober afholdt Møde blev der nedsat et Udvalg, som skulde fremskaffe Planer og Overslag for et saadant Hjem, og paa Udvalgets Opfordring har Arkitekt *Strøm Tejsen* udarbejdet Tegning og Plan.

Efter foretagen kalkulatorisk Beregning vil Omkostningerne, inkl. Hegn, fast Inventar, Arkitekt m. m. beløbe sig til ca. 45,000 Kr.

Hjemmet er, fuldt optaget, beregnet paa 30 Elever. Der skal undervises Formiddag og Eftermiddag efter en i dette Øjemed udarbejdet Skoleplan. Onsdag og Lørdag Eftermiddag er fri. Der ansættes en Forstander og en Lærer fast. Den faglige Undervisning tænkes meddelt af Haandværkere, som staar i faglig Virksomhed. Maalet for Undervisningen skal være: 1) at gøre Eleverne duelige og snilde til Haandværksarbejde, øve Øjet i Opfattelse og Haanden i Fremstilling af de simpleste Former i de to Haandværksgrupper, Træ og Metal, 2) ved Forarbejdelse af disse to Grupperes Hovedmateriale (Træ og Jern) at gøre Eleverne fortrolige med dettes Egenskaber, 3) at indøve dem i Brug af de vigtigste Værktøjer, 4) saa vidt muligt at lade dem anvende de indøvede Former til Brugsgenstande til Hjemmet, 5) at opdrage Eleverne til at udføre deres Arbejder med Omhu, Samvittighedsfuldhed og Nøjagtighed.

Medens paa den ene Side Undervisningen i Haandarbejde ikke skal foregribe Valget af et bestemt Fag, saa vil paa den

anden Side den tilstræbte og opnaaede manuelle Færdighed og Kendskab til Materiale og Værktøj og øvrige Indsigt komme Eleverne tilgode i ethvert Fag, de maatte vælge.

Til den faglige Undervisning knytter sig Skolearbejde i: Dansk, Regning (Bogføring), Skrivning, Frihaandstegning, Gymnastik, Sang og Naturkundskab.

I Hjemmet optages Drengene, som er under Foreningens Forsorg, er udskrevne af Skolen, og som Foreningen ikke straks efter Udskrivning af Skolen vil sende i Lære eller Tjeneste. Ordinært varer Opholdet paa Hjemmet et Aar. Ved Slutningen af dette Aar søges Drengen paa sædvanlig Maade anbragt i Lære eller Tjeneste. Undtagelsesvis kan Opholdet forlænges et halvt eller helt Aar.

— — Det var Meningen, at der den 15. Septbr. 1914 skulde have været iværksat en Landsindsamling til Starten af Haandværkerskolehjemmet — og Foreningen havde faaet Justitsministeriets Tilladelse hertil — men saa kom Krigen og satte en Stopper herfor som for saa meget andet. Nu ser man Tiden an, men saa snart det igen lysner, vil der blive sat Kraft ind paa Løsningen af den smukke og samfundsnyttige Opgave, som »Kristelig Forening til vildfarende Børns Redning« her har sat sig.

Pastor Nissen skriver:

Vi staar i vor Forening overfor en af de skønneste og rigeste Muligheder, som vor Forening længe har staaet overfor, nemlig Oprettelsen af et *Haandværkerskolehjem*.

Som Foreningens mange Venner ved, har vi atter og atter peget paa den store Mangel, som hele vort Arbejde her hjemme for ulykkeligstilte Børn lider under, Mangelen af flere Haandværkerskolehjem. Det er vist næsten vanskeligt at finde et eneste civiliseret Land, hvor der mangler saadanne, hvor meget forunderligere er det saa ikke, at Danmark, som dog paa flere Punkter staar højt i Arbejdet for Børnesagen, til Dels mangler saadanne.

Der er flere Gange gjort Tilløb dertil, det var ogsaa min Tanke, da jeg oprettede »Ungdommens Vel«, men stadig for-gæves.

Særlig »Kristelig Forening« føler i sit Arbejde for de konfirmerede unge i højeste Grad Savnet af et saadant Hjem. Vi har vore Optagelseshjem og vore Iagttagelseshjem, som skal gore de ukonfirmerede Børn skikkede til at gaa ud i Plejehjem, men vi mangler et Hjem, hvor ikke alene de konfirmerede unge kan optages, men langt mere, hvor de kan uddannes og dygtig-gøres til at gaa ud i et Haandværk. Der er ganske vist en Del af de unge, som bedst egner sig til og ogsaa mest har Lyst til

at gaa ud til Landbruget, men der er en stor Skare, navnlig af de unge fra Byerne, som aldrig vi egne sig dertil eller passe ind under disse Forhold.

De vokser op hos os, de er betroede til os til deres 18. Aar, de gik og kedede sig derude bag ved Ploven og længtes efter den Dag, de fyldte deres 18. Aar, da de kunde løfte deres Vinger og igen vende tilbage til Storstaden. Der er deres Tanker Evner og deres Fremtidsforhaabninger. Saa vender de tilbage, men de kan intet, duer til intet, og de slutter sig til Proletariatets stadig voksende Skare. De gamle Forbrydelser vender tilbage, og det, man standsede hos dem i nogle Aar, kommer igen med fornyet Kraft; de gaar i Stykker, det kan ikke være andet.

Ved vort Bestyrelsesmøde i Efteraaret lød der fra næsten alle Kanter under Forhandlingen, at det var den Vej, vi maatte frem ad; maatte det være saaledes, at denne Tanke kunde vinde almindelig Tilslutning i hele vor store Organisation Landet over og hos Foreningens mange Venner.

Der maa selvfølgelig ofres meget, hvis det skal lykkes at gennemføre den, men Sagen er ogsaa saa stor og god, at den i høj Grad fortjener, at der ofres meget derpaa. Hvis vor store Forening med sine mange Tillidsmænd og Venner nu virkelig for Alvor vil tage Sagen op i Bøn og Arbejde, vil det være let at gennemføre Planen.

Vor Forening har nu arbejdet trofast i over 15 Aar og gjort en stor og velsignelsesrig Gerning for vort Lands mange vildfarende Børn og unge; *den kan nok fortjene en saadan god Gave, som et Haandværkerskolehjem vil være.*

Det vil være af største Betydning for vor Forenings Arbejde med de konfirmerede unge, og det vil kunne redde mange af dem, som dog trods den Haandsrækning, vi gav dem, efter 18 Aars Alderen vil gaa til Grunde i Proletariatet, i Leddiggang og i Forbrydelser. Jeg vil gerne lægge denne Sag varmt ind til Foreningens mange Venners Hjerte, kæmp for den og bed for den.

Herren velsigne denne Sag!

Foreningen kunde i Oktober 1916 trods Krigen tænke paa at foretage sin Landsindsamling, særlig til Fordel for et Haandværkerhjem og iøvrigt til Foreningens hele Virksomhed.

Det udsendte Opraab lød saaledes:

Fra Justitsministeriet har K. F. B. R. modtaget følgende Skrivelse:

Paa Justitsministeriets derom allerunderdanigst nedlagte Forestilling har det behaget Hans Majestæt Kongen under

19. August 1916 allernaadigst at meddele Kristelig Forening for vildfarende Børns Redning Tilladelse til Onsdag den 25. Oktober d. A. at lade iværksætte en Indsamling over hele Landet til Indtægt for Foreningen.

Hvilket man her skal meddele til Efterretning med Tilføjende af, at man ved Skrivelse af D. D. har sat Politidirektøren i København og samtlige Amtmænd i Kundskab om foranstaaende.«

Som Navnet antyder arbejder Kristelig Forening til vildfarende Børns Redning paa Kristendommens Grund for at hjælpe alle vildfarende Børn, saa disse kan blive til Gavn for Land og Folk i Stedet for at fylde vore Fattiggaarde og Arrester.

Foreningen er stiftet 1898. Midlerne til Foreningens Arbejde er dels kommen ind ved frivillige Gaver og dels ved Støtte fra Stat og Kommune. Foreningen virker dels gennem sine Optagelseshjem og dels ved at skaffe gode Plejehjem, Lære- og Tjenestepladser.

Foreningen ejer 4 Iagttagelseshjem, nemlig: Ourø pr. Holbæk, Ærøskøbing, Drengbo, Ole Niensensvej 9, København. Disse 3 Hjem er for ukonfirmerede Dreng. Paa Vejlbj Munkgaard pr. Røjle optages konfirmerede Dreng, Gyvelholm pr. Holte er Iagttagelseshjem for konfirmerede Piger i en Alder af indtil 17 Aar.

Vi mangler i høj Grad et Haandværkerskolehjem til konfirmerede Dreng, og Landsindsamlingen er særlig sat i Gang for at skaffe Midler til et saadant Hjem, men ogsaa til Udvidelse af Arbejdet i al Almindelighed.

Foreningen har indtil Dato antaget sig 2200 Børn. Foreningen benyttes i stor Udstrækning af Værgeraadene rundt om i Landet.

Lærere, Værgeraad og Menighedsraad samt andre, der har Interesse for vildfaren Ungdoms Redning, anmodes om at støtte denne Indsamling. De indkomne Beløb bedes sendt til Foreningens Hovedkasserer, Hr. Kaptajn *Pødenphant*, Rosengaarden 12, København K.

Udvalget for Landsindsamlingen til Kristelig Forening til vildfarende Børns Redning:

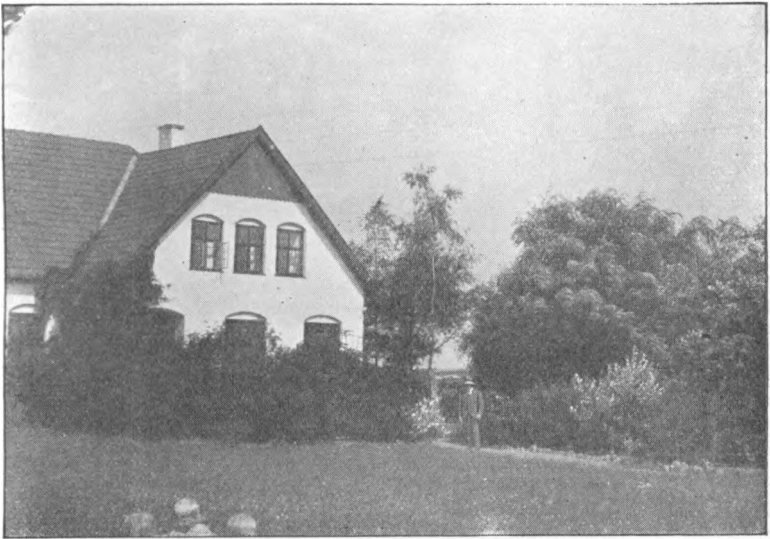
<i>Delbanco,</i>	<i>Simon Hansen,</i>	<i>Langhoff,</i>
Overretsagfører, København.	Sognepræst, Helsingør.	Oberstløjtnant. Kbhvn.

Nissen,
Sognepræst, Vordingborg.

Møller,
Overlærer, Aarhus.

Landsindsamlingen i Oktober 1916 indbragte det smukke Resultat af c. 133,000 Kr., hvoraf en Del anvend-

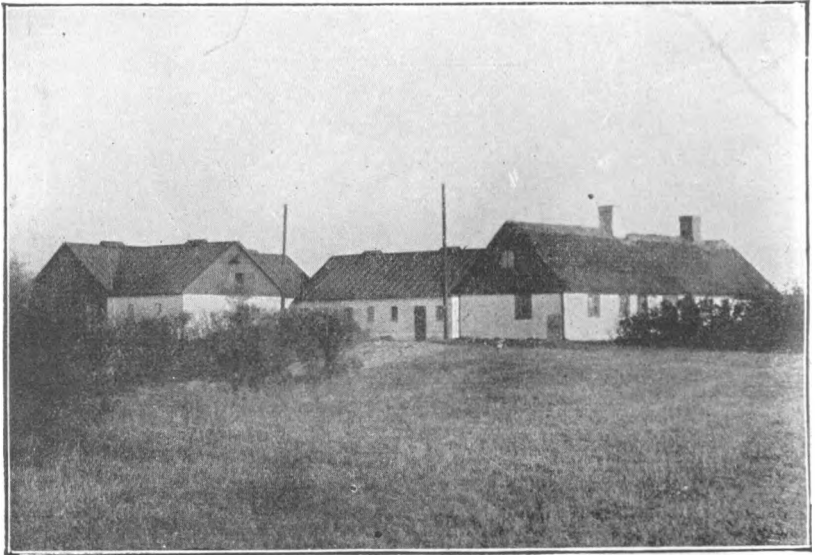
tes til det nye Herløv Pige hjem og Foreningens Virksomhed i de trange Aar under Krigen, medens Hovedsummen, 100,000 Kr., stadig henstaar til Oprettelsen af et Haandværkerhjem. Efter Forsøget paa Faarevejle Højskole har Foreningen haft knyttet et lille Snedkerværksted til Ourø Jagttagelseshjem, og det er ikke alene fornøjeligt at se de smukke Møbler, Drengene har lavet der, men ogsaa den Glæde og Interesse, hvormed Drengene har udført deres Arbejde og derved dygtiggøres til en Gang i Frem-

OURØ JAGTTAGELSESHJEM.

tiden at blive flinke Haandværkere. Paa Ourø Jagttagelseshjem har man ogsaa i senere Aar uddannet Kokke, og flere unge Mennesker har derfra faaet Plads som Kokke ude i Landet. Trods de vanskelige Aar skete der forskellige Udvidelser ved Foreningens Hjem, og nye Hjem kom til. Paa Ourø, hvor Foreningen begyndte med en lille Mark paa 4 Tdr. Land, hvoraf det meste var daarlig Jord, har den ved Køb kædet Mark til Mark, saa der efterhaanden er bleven et helt pænt lille Landbrug paa c. 20 Tdr. Land knyttet til Hjemmet. Hvor forandret fra den bare Strand til nu! Omkring Hjemmet er der vokset op en prægtig Have med store høje Træer af for-

skellig Slags paa de Steder, hvor man troede, at det var umuligt at noget kunde gro, og længere borte fra »Slottet«, hvor egentlig »Haven« laa, knejser store prægtige Frugttræer, og Morbærtræerne! Ja, det gik saaledes til, at Forstander Beck vilde have Silkeormeavl derovre paa den lille kønne, danske Ø. Det var rigtigt noget for Drengene at pille med — blandt andet, thi det gjaldt jo om at skabe forskelligartet Beskæftigelse. Rundt om Haven blev plantet Morbærbuske, og Drengene fik travlt

OURØ LANDBRUGSBYGNINGER.

med ligesom i Syden at plukke Morbærblade til at fodre Dyrene med. Der blev ikke spunden Silke ved den Forretning, men Drengene fik en fornøjelig Underholdning, og Morbærbuskene, de smaa »underjordiske« Buske, de staa nu som prægtige Morbærtræer til Fryd og Syltetøj for kommende Slægter. Et lille Husmandssted blev købt til, »Gaarden« kaldet, og nu staa Kørerne dør i en pæn lille Række paa Marken, dør staa Hjemmets 2 Heste, og hist svinger Drengene muntert Leen, medens et andet Sted raske Drengene under glad Sang kører den indhøstede Sæd til »Gaarden«, for at den lille Tærskemaskine kan tage fat.

Men »Gaarden« blev for lille og for faldefærdig, og Drengene maatte igen tage frejdig fat. Under Forstander Østergaards Ledelse blev i 1922 taget fat paa at bygge ny Stald og Ladebygning, og ved Sparsommelighed og Drengenes Flid lykkedes det at opføre nogle rigtig pæne Avlsbygninger for kun 14,000 Kr.

Paa det nye Iagttagelseshjem i Herløv for konfirmerede Piger var der ogsaa nok at tage fat paa. Den store Bygning i Herløv, der havde afløst det prægtige, smukt beliggende Pige-hjem ved Holte med dets dejlige Have

FORSTANDER NIELSEN KVÆRNDROP OG HUSTRU.

og Sø, laa ganske bart paa den aabne Mark med sine 6 Tdr. Land til Have og Eng, og Pigerne har ved Siden af Uddannelse i kvindelig Syssel i Køkken og Stuer, ved Haandgerning m. m., kunnet faa en styrkende og god Beskæftigelse i den store Have, hvor det hurtigere kan gro til end ved Ourøs aabne Strand.

I Foraaret 1918 fik Foreningen et helt nyt Hjem, Solhjem ved Haslev, til 25 ukonfirmerede Dreng. Det var en af de lykkelige Følger af Krigen, et Drankerhjem, som paa Grund af Vanskelighederne for mange til at faa berusende Drikke, var kommen til at staa tomt, og som nu kunde omdannes til et Hjem for vildfarende Børn, Børn, som maaske havde lidt under en af de største Ulykker

for et Barns Hjem: en Fars Drikfældighed. Hjemmet med 19 Tdr. Land, deraf 3 Tdr. Land udmærket Have, samt Inventar blev overdraget til Foreningen for den forbløffende billige Pris: 35,000Kr., og da der med denne filantropiske Institution, der skulde sælges til et beslægtet Formaal, fulgte et Legat paa 25,000 Kr., kom Solhjem som en Gave til Foreningen, og en prægtig Gave, saa meget mere som Foreningen fik et Forstanderpar, der var som skabt dertil, Forstander Nielsen Kværndrup og

»SOLHJEM«.

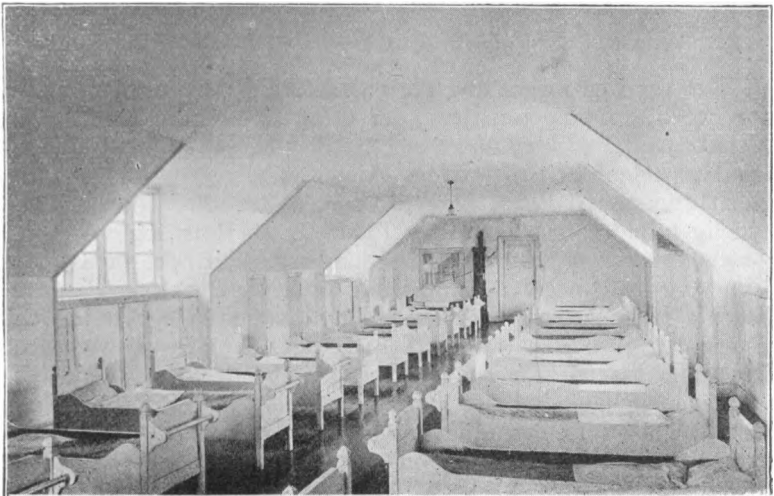
Hustru, der havde levet og virket i Haslev i en halv Snes Aar, idet han som Lærer ved Haslev Højskole var kendt og afholdt af Egnens Befolkning. Selvfølgelig maatte der foretages forskellige Udvidelser, og en hel ny Bygning med en prægtig Sovesal, Skolelokale .m. m. blev føjet til, og der maatte saaledes kostes en Del derpaa, foruden at man maatte efter en Ildebrand, foraarsaget af en stakkels defekt Dreng, opføre en ny Stald og Ladebygning, men derved har Foreningen ogsaa faaet et Hjem, som baade efter sit Ydre og Indre og hele aandelige Indhold møder almindelig Anerkendelse rundt om, og ikke mindst af Vær-

DAGLIGSTUE PAA »SOLHJEM«.

geraadene. Atter her blev Foreningen Jordbruger, og det viste sig i de vanskelige Aar at være af største Betydning til at dække de store Udgifter paa saa mange Omraader.

Paa Ærø lagttageshjem havde Foreningen den store Sorg at miste Forstander Magnus Blomberg, idet han 31. Juli 1918 i Løbet af nogle faa Dage, midt i sin

SOVESAL PAA »SOLHJEM«.

Sommerferie, brat blev revet bort af »den spanske Syge« kun en Maaned efter, at han ved det aarlige Børnesagsmøde ved Nyborg Strand varmt havde talt om Iagttagelsehjemmenes store Betydning.

Sekretær Lind skriver om Blomberg følgende:

Kristelig Forening har lidt et stort Tab ved Forstander *Blombergs* uventede Død den 31. Juli. Blomberg var saa noje knyttet til denne Forenings Arbejde og udfyldte sin Plads saa udmærket, at han længe vil blive savnet.

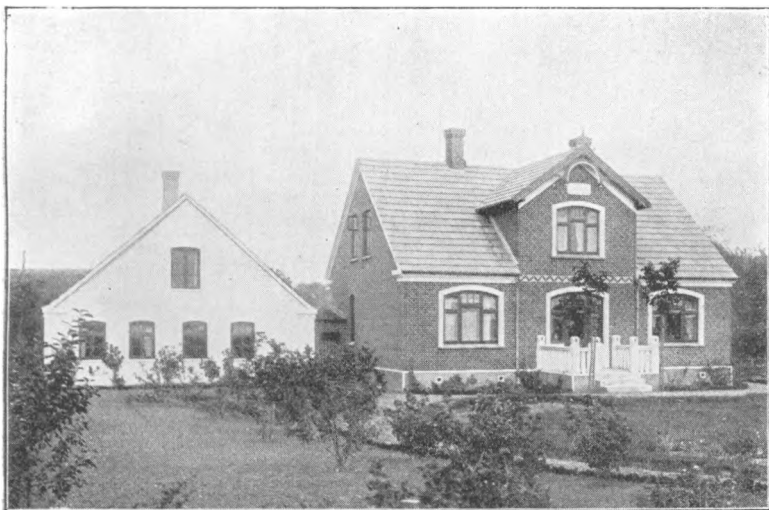

FORSTANDER BLOMBERG OG HUSTRU.

Det var i en meget ung Alder, Blomberg blev sat i Spidsen for det lille Optagelsehjem, der efter Anmodning af Sagens Venner paa Ærø blev oprettet i Aaret 1901 i et lille straatækket Hus udenfor Ærøskøbing. Hjemmet, der kun var bestemt til at rumme 10 Børn, blev i Aarenes Løb ombygget og betydelig udvidet, saa det afgav Plads til 25 Børn, og som Opgaven voksede, voksede ogsaa Blomberg. Udrustet med gode Evner og med mere end almindelig praktisk Greb paa Tingene kastede Blomberg sig med hele Ungdommens Begejstring og Energi og med den sjeldne Pligtfølelse, der var en Arv fra hans gode Barndomshjem i Hillerød, ind i det ofte vanskelige Arbejde, og Gud lod det i saa rigt Maal lykkes for ham og hans Brud, Lavra Svinding, saa de fik megen Anerkendelse for deres smukke, harmoniske Virksomhed og sølv følte sig helt hjemme i den.

Blomberg var en frisk, barnlig og arbejdsom Mand med

et sundt Syn paa Barnenaturen. Forrest var han i Legen med Plejebørnene og tumlede med dem til Lands og til Vands, men hans medfødte disciplinære Evne gjorde det saa let for ham at holde Orden i den meget urolige Skare af Smaafolk, uden at han behøvede at bruge skrappe Midler. Hans gennemførte Ordenssans og Evne til at bringe meget ud af Smaating gjorde Hjemmet saa hyggeligt, og han og Hustru forstod at lede det økonomisk. Han havde det ømmeste Hjerter, der kunde føle med Bornene, naar Hjemveen blev stærk, og den Kærlighed, de omfattedes med, bragte dem til uopfordret at kalde ham »Far«. Og »Far paa Ærø« glemte ikke sine Born, naar de var

STAURBY IAGTTAGELSESHJEM.

færdige med Opholdet i Optagelseshjemmet; han blev ved at følge deres Færd, og de vidste ogsaa altid, hvem der skulde være blandt de første til at vide Besked om deres Sorger og Glæder. —

Foruden Gerningen paa Optagelseshjemmet fik Blomberg tidlig en rig Virksomhed udadtil. At Søndagsskolearbejdet havde hans Hjerter, fulgte af sig selv; men han var desuden et virksomt Medlem af »Blaa Kors« og Formand for de samvirkende Afholdsforeninger paa Ærø. Saa var han Medlem af Menighedsraadet og Værgeraadet og mangeaarig Byraadsmedlem, ligesom han var den virksomme Formand for Foreningen for Optagelses- og Iagttagelseshjem.

Men gennem det hele bevarede han det fromme, retsindige Tjenersind, der gav sin Gud Æren for det altsammen.

Ved hans Baare mindede hans Fader om, at ligesom der paa Jord er lagttagelseshjem, hvorfra Born sendes ud, naar de synes færdige, saaledes er der et lagttagelseshjem i Himlen, hvorfra der sendes Bud efter de Born, der er færdige til at komme hjem.

Nu fik Magnus Blomberg Hjemlov. »Fuldendt i kort Tid, udfyldte han dog en lang Tid.« Var hans Livsdag kun kort — vi synes alt for kort — saa var den indholdsrig og hans Livsgerning vel udført.

Kristelig Forening vil mindes sin trofaste Arbejder med Tak, vi vil erindre det gode og lette Samarbejde med ham.

ÆRØ-HJEMMETS STRANDHUS, BYGGET AF ELEVERNE 1921.

og sent vil han blive glemt af den store Borneskare, for hvem det bedste Menneske, de mødte, var »Far paa Ærø«.

Efter Forstander Blomberg blev Forstander Knudsen (tidligere Lærer paa Ourø Iagttagelseshjem og i Fredensborg) og Hustru kaldet til at lede Ærø-Hjemmet. Forstander Blombergs Enke blev det overdraget at lede et nyt lille Hjem: »Staurby Iagttagelseshjem« ved Middelfart for 10 ukonfirmerede Piger. Foreningen købte den pæne lille Villa med en god Have for 14,000 Kr., og 17de September 1919 modtoges den første lille Pige paa Hjemmet. Foreningen havde siden den havde Mesballe

Pigehjem ofte trængt til et saadant lille Hjem for ukonfirmerede Piger, men Ulykken ved et saadant Hjem er altid, at det let bliver for dyrt. Foreningen maatte i 1919 sælge sit Hjem paa Ole Nielsens Vej, »Drengbo«, hvor Bygningen var bleven meget utilfredsstillende, og Foreningen lejede derefter i April 1920 af Københavns Magistrat en Bygning i Thorslunde ved Taastrup. I dette nye »Drengbo« til 15 Dreng flyttede Forstander Ribér og Hustru, der havde afløst Forstander Kragh-Müller, ind, og dette Hjem afgiver foreløbig baade med Byg-

FORSTANDER KNUDSEN OG HUSTRU.

ning, Have m. m. en god Plads for ukonfirmerede Dreng. Foreningen kom derved til at undvære i København et Hjem, hvorhen Politi og Værgeraad hurtig kunde bringe de Dreng, som de fik med at gøre.

Hjemmene led meget i nogle Aar under den spanske Syge, og en Mængde Børn var angrebne. Foreningens mangeaarige Kasserer, Kaptajn Pødenphant, maatte i Aaret 1916 trække sig tilbage af Helbredshensyn efter en lang, samvittighedsfuld og meget interesseret Virksomhed i Foreningens Tjeneste, særlig havde det store Arbejde med Landsindsamlingen taget meget paa hans Kræfter, og i 1919 afgik han ved Døden. Overretsassessor Glarbo, der i de mange Aar havde været Kontorleder,

»DRENGBØG« VED TAASTRUP.

overtog derefter med den fornødne Assistance tillige Kasserergerningen, medens Kaptajn Pødenphants Gerning som Kasserer for »Børnesagens Fællesraad« blev overtaget af Fru Pastorinde Nissen, Vordingborg.

FORSTANDER RIBER OG HUSTRUC.

Børnesagens Fællesraad havde i stigende Grad Aar efter Aar kunnet støtte Foreningen gennem Indsamlingen i alle Landets Kirker i Juledagene. Denne Indsamling, som i Julen 1903 indbragte 4848 Kr. 7 Øre, har i 1922 indbragt 77,554 Kr. 28 Øre til Fordeling mellem de 4 Hovedorganisationer og en passende Andel til Foreningen for Opdragel-

seshjem. Pastor Nissen havde i mange Aar foreslaaet Fællesraadet at supplere disse Indtægter ved Juletiden, saaledes at det fik ikke alene Menigheden, men hele det danske Folk med i denne for hele Landet saa vigtige Sag, Børnesagen, der burde være baade en Menighedssag og en Folkesag. Han havde peget derpaa allerede flere Aar før, man overhovedet solgte nogen Slags »Blomst« i vort Land i filantropisk Øjemed, men først til Julen 1917 lykkedes det ham at gennemføre det, idet det blev bestemt og af Ministeriet tilladt, at der maatte sælges 4de Juledag, »de ulykkelige Børns Dag«, en lille Julestjerne overalt i vort Land, og Indtægten deraf vilde Fællesraadet anvende ikke alene til de 4 Hovedorganisationer, men til alt Arbejde for Børnenes Sag og især til forebyggende Virksomheder indenfor Børnesagen og ikke mindst til saadanne, der havde Vanskeligheder med at komme i Gang eller stod i Fare for at ophøre. En meget smuk lille hvid Stjerne blev tegnet af Professor Rosen, og et lille smukt Agitationshefte med et prægtigt 3-farvet Billede, malet af Kunstmaler Olrik, udsendes aarligt til hvert Sogn i vort Land. Selve Billedet af Engelen, der modtager i sin Favn den stakkels, ulykkeligtstillede Dreng, maa være som en indtrængende Prædiken og Opfordring til alle om af Hjertet at være med. Pastor Nissen lovede at organisere og forestaa Salget af Julestjernen, og da han i 1916 var bleven forflyttet til Vordingborg, er Julestjernens Hovedkontor der. En stor Gave tilfalder dermed yderligere Kristelig Forening ligesom de 3 andre Hovedorganisationer, medens Fællesraadet i disse Aar desuden har kunnet uddele 25,000 Kr. eller derover til forskellige andre Virksomheder for Børn og unge. Julestjernen, som i 1917 indbragte 46,745 Kr. 51 Øre, har i 1922 indbragt 76,554 Kr. 28 Øre. Det er 2 meget vigtige Indtægtsposter for Børnesagen i Danmark, men den danske Menighed og det danske Folk maa ogsaa forstaa deres Ansvar overfor disse to og deres Pligt til at støtte dem af alle Kræfter.

Kristelig Forening har igennem disse Aar herved haft

en aarlig Indtægt af over 30,000 Kr., der har været en meget betydningsfuld Hjælp til Foreningens Virksomhed.

Blandt de mange, som paa forskellig Maade har været en meget betydningsfuld Kraft i Børnesagen i vort Land og ikke mindst i Kristelig Forening, er Pastor *Tomasson*, Horsens, som ikke alene har været i en lang Aarrække en meget virksom Formand for Foreningens Udvalg i Skanderborg Amt, i Udvalget for et Haandværkerhjem og i Foreningens Bestyrelse, men som ogsaa har været virksom ved Fællesraadets aarlige Møder paa Nyborg Strand ved Foredrag og lign.

PASTOR TOMASSON.

og ved Arbejdet for Julestjernen, ligesom han i de senere Aar har været Børnesagens Digter og har skrevet mange smukke Digte om ulykkeligestillede Børn.

I Krigsaarene har der været Tider, hvor Foreningen har siddet meget daarligt i det i økonomisk Heenseende, særlig var 1919 et meget svært Aar at komme igennem, det økonomiske Tryk lagde sig tungt paa hele Virksomheden, og det var

meget vanskeligt at holde det gaende, som var i Gang.

Foreningen har i de senere Aar af Julekollekten og Julestjernen faaet, ligesom de tre andre Organisationer, en lille Sum aarlig til unge over 18 Aar, der er udgaaede af Foreningens Forsorg. En saadan Hjælp til mangan én af Foreningens ældre Børn viser sig at være af stor Betydning, ja i mange Tilfælde absolut nødvendigt. Spørgsmaalet om »Efterværn« for udgaaede Elever træder mere og mere frem i dansk Børneforsorg og viser sig at være en Opgave, der maa løses bedre og bedre. Blandt de mange Spørgsmaal, som var oppe ved Foreningens Stiftelse, var ogsaa det om Efterværn, idet de

to Fængselspræster Munck og Nissen, lagde Planer om et Eftervæsenarbejde for de unge, der gik ud af Fængslerne, saaledes at man havde Folk, der stille og ubemærket besøgte udgaaede Fanger og var aandelige Vejledere og Raadgivere for dem. Desværre lykkedes det ikke at faa denne smukke Tanke realiseret. Nu træder Spørgsmaalet stærkt frem, og Efterværns-Arbejdet er af største Betydning, ikke mindst for en Virksomhed som kristelig Forening.

Var der i nogle af Krigsaarene Vanskeligheder af økonomisk Art, har de seneste Aar lidt under en anden Vanskelighed, Mangel paa vildfarende Børn. Man skulde jo synes, at det var meget glædeligt, intet kunde jo være mere ønskeligt, end at en Forening som denne gjorde sig selv overflødig, men en Vanskelighed er det, saalænge man maa holde alle Hjemmene i Gang og omtrent under de samme Former. Spørgsmaalet er imidlertid, om der virkelig i Realiteten i disse Nedgangstider i moralsk Henseende er Aftagen af vildfarende Børn, af Piger er der i alle Tilfælde en sørgelig stærk Tilvækst, og hvor meget det betyder for Drengene er vanskeligt at sige. Man har ment, at det stammede fra de bedre økonomiske Forhold i mange Hjem, saa Mødrene ikke gik saa meget paa Arbejde, men blev ved Hjemmene, og det betyder meget, eller at Børnene og de unge ogsaa paa Grund af de bedre økonomiske Forhold ikke saa let lod sig friste til Tyveri og lignende, eller at det stammede fra den vanskeligere Adgang til Spiritus, saa at ikke saa mange Fædre og dermed ikke saa mange Hjem blev ødelagte. Andre mener, at Forholdene er langt fra bedre, men at de ulykkelige Forhold gemmer sig mere, og at der blandt andet i de mange sørgelige Barakker ofte skjuler sig saa megen Elendighed, at det er umuligt at røre derved. Hvorom alt er, ogsaa paa dette Omraade er saadanne Forhold i Bølgegang, en skønne Dag viser de sig maaske igen i al deres Elendighed, Børnesagen og Foreningerne maa være rede, Synden er ikke ude af Verden. Det forebyggende Arbejde kan gøre meget, og heldigvis har det store forebyggende Arbejde, som nu er i

Gang i Danmark, gjort i de senere Aar en meget stor og betydningsfuld Gerning, men stadig vil der strande ulykkelige Børn og unge midt i Synd og Fristelser, saa alle Redningsinstitutioner med Mandskab maa staa rede og paa Vagt.

I Retning af det forebyggende Arbejde er der sket store Fremskridt i de senere Aar. Ved et af Børnesagens Fællesraad afholdt Møde i København i 1918 blev der forhandlet herom, et Udvalg nedsattes, og i Foraaret 1919 lykkedes det den varmhjertede og altid for Børnesagen stærkt interesserede Folketingsmand K. M. Klausen at gennemføre et Lovforslag, hvorefter der til at begynde med bevilligedes af Statskassen $\frac{1}{4}$ Mill. Kr. til forebyggende Institutioner som Asyler, Børnehaver, Vuggestuer, Fritidshjem m. m. Ved Nyborg-Mødet 1919 indledede Pastor Nissen en Forhandling om det samme Spørgsmaal, som han saa ofte havde slaaet til Lyd for: »Hvad kan der gøres for de 14—18-aarige?« Denne Forhandling førte til, at der nedsattes et Udvalg: »Udvalget af 1919 for Ungdomsværn«. I Udvalget sad en Række kendte Mænd og Kvinder, der arbejder med Børne- og Ungdomssagen, og som med Pastor Nissen som Formand i et Par Aar ved talrige Møder behandlede forskellige vigtige Spørgsmaal angaaende de unge, saaledes »Vejledende Ungdomsværn«, et Arbejde, der skulde udføres fra Skolerne for de Børn, der var udgaaede derfra, »Ungdomsskolen«, »Biografteatrene«, og især udarbejdedes et Udkast til Lovforslag om Tilskud til Fremme af forebyggende Ungdomsforsorg gennem Lærlingehjem, andre Ungdomshjem m. m. De første to Paragraffer lyder saaledes:

§ 1. Til Fremme af Arbejdet til Værn for Ungdommen over 14 Aars Alderen stilles der i 5 Aar aarlig af Statskassen et Beløb af indtil en Million Kroner til Raadighed som Statstilskud til Kommuner eller private Institutioner eller Personer til Tilvejebringelse eller Udvidelse af a) Lærlingehjem og b) andre Hjem for unge Piger eller unge Mænd, som under deres Uddannelse eller erhvervsmæssige Arbejde ikke kan bo hjemme eller ikke har Bolig under betryggende Forhold, saaledes at Tilskud kan ydes baade til Hjem, der udelukkende er beregnet for længere Ophold, og saadanne, som

helt eller delvis har Karakter af Herberg, c) Fritidshjem og d) Idrætspladser. Statstilskud ydes med indtil 3 Gange det samlede Beløb, hvormed vedkommende Kommune, Institution eller Person vil bidrage til Tilvejebringelsen af det paagældende Foretagende.

Ejendomme, der opføres eller erhverves med Tilskud af Statskassen efter denne Lov, kan ikke uden Indenrigsministerens Samtykke anvendes til andre Formaal end de ovenfor nævnte.

§ 2. Paa de aarlige Finanslove bevilges et Beløb til Driften af Institutioner af ovennævnte Art. Dette Beløb anvendes til Statstilskud til Kommuner eller private Institutioner eller Personer, der allerede har oprettet eller opretter og driver saadanne Institutioner, med Beløb, der ikke maa overstige Halvdelen af de med den paagældende Virksomheds Drift i det sidst forløbne Regnskabsaar forbundne Udgifter.

En Deputation, bestaaende af Kontorchef, nu Stiftamtmand Neumann, Forstander Eskesen og Pastor Nissen overrakte Lovforslaget til Indenrigsminister Berg, der tog med stor Velvilje imod det. De vanskelige økonomiske Tider, som fulgte efter, umuliggjorde dette Lovforslags Gennemførelse foreløbigt.

I 1919 indtraf en anden vigtig Begivenhed for Børnesagen herhjemme, idet »Børnesagens Fællesraad« efter Tilskyndelse fra den kendte finske Børneven, Baron *Adolf v. Bonsdorff*, indbød Repræsentanter for Børnevenner i Norden til et Møde i Lund 12.—13. November 1919, hvor man stiftede »Nordisk Sammenslutning for Børn og unge«, der afholdt sit første store og meget vellykkede Møde 3.—13. Juli 1921 i København og Nyborg Strand, et Møde, hvis Tilblivelse Foreningen gennem sin Formand ogsaa har haft Andel i, og hvoraf den sikkert ogsaa har hentet Frugt og Velsignelse for sit Arbejde.

Aaret 1919 var i mange Henseender et alvorligt Aar for Børnesagen i Danmark. Flere af dens bedste Mænd og varmhjærtede Forkæmpere afgang ved Døden, saaledes Plejehjemsforeningernes varmhjærtede, ivrige Forkæmper og Medstifter af Børnesagens Fællesraad, *Pastor Alfred Kaae*, Tilsynsførende med Børnehjemmene, *fhv. Folketingsmand Jensen-Knudstrup*, der døde 17. April 1919 efter et langt, dygtigt og nidkært Arbejde for Børne-

sagen; han afløstes af Medlem af Fællesraadet, *Forstander Eske M. Eskesen*, Birkerød, *Pastor Johannes Munck*, Møltrup, Foreningens Medstifter og trofaste Ven, der

MØDE I LUND 1919 FOR »NORDISK SAMMENSLUTNING FOR BØRN OG UNGE«.

døde i November 1919; endvidere fhv. Medlem af Foreningens Forretningsudvalg, *Kammerherre Leth*, og den mangeaarige Formand for Foreningens Udvalg i Præsto Amt, *Pastor Kynde*. Foreningen skylder disse varmhjær-

tede Børnevenner en dyb og oprigtig Tak, velsignet være deres Minde!

Om Pastor Johannes Munck skriver *Sekretær Lind* i *Børnesagens Tidende* følgende:

Det bragte virkelig Sorg i vide Kredse, da Pastor Johannes Munck, Forstander for Møltrup Optagelseshjem, afgik ved Døden. Han var noget for sig selv. En ædel og hjertevindende Personlighed gik bort i ham, og alt reddende og oprejsende Arbejde i vort Folk mistede en redelig og kyndig Medarbejder og Forbeder.

Ogsaa »*Børnesagen*« havde i ham en god og forstaaende Ven og Medarbejder. Særlig en af Grenene paa Børnesagens store Træ skylder ham megen Tak fra dens første Tilsynkomst; det er »Kristelig Forening til vildfarende Børns Redning«. Pastor Johannes Munck var en af denne Forenings Stiftere, og den af disse, der selvsagt sad inde med den største Erfaring paa dette Omraade, hvorfor han havde ikke ringe Indflydelse paa den Form, den fik, og navnlig i Foreningens første Aar gik der ofte Bud til Vridsløselille Præstebolig om gode Raad og Vejledning, og det erfarede, at der ikke alene kunde hentes, hvad et medfølede Hjerte tilskyndede, men ogsaa hvad en klar Tanke og et praktisk Syn paa Tingene havde opsamlet.

Sin Præstegerning begyndte han ved Vridsløselille Straffeanstalt, og han gik ind til denne svære Gerning med særlig gode Forudsætninger. Hans Fader havde været Fængselspræst, og fra det mer end gode Barndomshjem havde Johannes Munck indsuget Kærlighed til og Forstaaelse af alle legemligt og aandeligt lidende.

Da han søgte Embedet, saa han nogle Meddelelser om det i et Blad, og der stod anført, at Embedet om 7 Aar vilde gaa lidt op i Indtægter, men der tilføjedes mistrøstigt: »Saa længe bliver ingen der.« Da tænkte Johannes Munck: »Vil Gud give mig Embedet, vil jeg blive der i 10 Aar;« han blev der i — 16 Aar, og det uden at trættes. Men var han end en udmærket Fængselspræst, og har hans Arbejde dér sat sine rige Spor, vil hans Navn dog altid særlig være knyttet til Møltrup Optagelseshjem og den der af ham og hans Hustru øvede ejendommelige Gerning. Han gik ud paa at skabe et Hjem for to Slags Mennesker: Den store Skare af hjemløse Mænd, der strejfede om paa Landevejene, tiggede og drak Spiritus, gamle og unge Mænd, der ofte havde afsonet Fængselsstraffe, og som afvante med og ikke særlig begejstret for legemligt Arbejde ikke havde Stadighed nok til at forblive i en Plads. Der-

næst en Del yngre Mennesker, om hvem Fængselsautoriteterne maatte formene, at den sidste Del af Straffetiden for deres Fremtids Skyld bedst kunde tilbringes under friere Former end i Forbedringshuset.

Tanken var ikke ukendt her hjemme. Pastor Munck havde selv sammen med 6 andre Mænd været virksom i at hjælpe Thyssen-Hansen og Hustru, da de aabnede deres Hjem paa Adserbøllegaard for den samme Slags Mennesker, og dette Hjem virker fremdeles under Vridsløselille Fængselselskab. Selskabet »De hjemløse Venner« havde Fuglekærgaard og Fængselselskaberne Optagelseshjemmet »Lyng«. Men Formen her paa Møltrup var Johannes Muncks og Hustrus. I en Tid, hvor der reklameres og organiseres udover alle Grænser, naar en Sag skal »slaas op«, hvor Opraab, underskrevet med meget betydende Navne, hvirvles ind i Hjemmene og vel altfor ofte ned i Papirkurvene, hvor der straks antages en eller flere Sekretærer — dér rejste uden nogen Bestyrelse, uden nogen Organisation, uden nogen Reklame to Menneskers Tro, Kærlighed og Bøn et Fristed og Oprejsningssted for forjagede og faldne, saa adskillige af dem fandt sig selv, deres Gud og deres Plads som nogenlunde nyttige Samfundsborgere. Det eneste, der udadtil blev gjort for at henlede Opmærksomheden paa Virksomheden, var tre Præstevenners Artikler ved Juletid i københavnske Dagblade, og saa var der jo de betagende Meddelelser til Møltrups Venner, tvangfri Hefter, hvorigennem man ret fik Lov til at se ind i en Mands og Hustrus medfølelse Hjerter, i et Liv med Savn og Skuffelser, men ogsaa deres — for mange uforstaaelige — lyse Haab og Forventningen om Oprejsningens Glæde.

Da Johannes Munck købte Møltrup og skulde til at indrette det til Optagelseshjem, var der en Mand, der sagde til ham: Hvor vil De faa Penge til alt dette; der skal jo en betydelig Kapital til, og De er vel næppe selv nogen rig Mand.

Nej, det er jeg ikke, svarede Munck, men jeg har en rig Far! —

I dette Svar har vi Johannes Munck. Han vidste, »hvis han var, og hvem han tjente,« og han stode ubetinget og i alle Forhold paa sin rige Fader i Himlen, baade hvad det økonomiske angik og i det, som betød endnu mere, i hele Forholdet til den ejendommelige Skare, der gennem Aarene fyldte Hjemmet.

Det siger sig selv, at det var »en ubekvem Materie«, der skulde faas noget ud af. Men Johannes Munck var Manden, der lod sig dygtiggøre til at forstaa den vanskelige Kunst. Der var altid en aaben Dør og to aabne Hjerter paa Møltrup. Han mødte de mistroiske med Tillid, de tvære og mutte maatte give efter for hans Hjertelighed og elskelige Personlighed, for

hans lune, danske Humor, de fordringsfulde maatte blive stille for hans gennemførte Offervillighed, han spiste ved samme Bord som de, og en Tid lang sov han i Stue sammen med en Flok af dem, hvoraf nogle havde begaaet svære Forbrydelser. Og han var Manden for at kunne tiltale dem, der behøvede det, saa det havde Fynd og Klem; de blev sat paa deres rette Plads og følte snart, at han var ikke let at narre. Selv en flittig Mand — han sled sig op — lærte han de arbejdsuvillige at tage fat, saa de fik en lille Smule Forsmag paa Arbejdets Glæde. Men fremfor alt havde han det udholdende og tilgivende Sind, der kunde tilgive de halvfjerdsindstyve Gange syv. Derfor vandt han dem; thi de maatte føle, at Navnet Møltrup-Sønner ikke var en Talemaade, men en herlig Virkelighed.

I Timring Sogn, hvor Møltrup ligger, og i Omegnen saa mange i Begyndelsen paa Gerningen med forundrede Øjne, men der blev flere og flere, hos hvem den stille Forundring blev til den dybeste Beundring, og de maatte erkende: Her er en Kærlighed ikke med Ord og Tunge, men i Gerning og Sandhed. Og mange kunde bevidne, hvad der blev sagt ved Baaren, at Johannes Munck havde styrket mange Kristnes Kraft i Gud. Naar der i de trange Tider søgtes efter et Holdpunkt paa Jorden, gik Tankerne let til Møltrup; thi her var der noget fra vor Faders Gaard.

Derfor taler Johannes Munck ogsaa efter sin Død, taler til den kristne Menighed om dens uafviselige Pligt overfor de faldne og snublende, taler til alle os herhjemme, der staar i et Redningsarbejde, om at passe paa, at det ikke bliver Rutine eller Forretning for os, men virkelig Hengivelse og Opofrelse, der er den inderste Drivkraft. Ingen Velsignelse uden Offer; men med det virkelige Offer skal der følge Velsignelse, baade for den, der giver, og for den, der modtager.

Jordefærden afsluttedes med følgende to Vers af Johannes Munck:

Tusind dyre Minder,
Mens sagte Livet rinder,
Alt af Naade sendt fra Gud,
Alt det bitre slettet ud,
Tusind dyre Minder.

Tak til Gud for Livet,
Saa rigt har han det givet.
Tak for hver en kærlig Tugt,
Tak for hver en herlig Frugt,
Tak til Gud for Livet.

Som Johannes Munck ydmygt kunde sige Tak til Gud for Liv og Virke, saaledes forenes efter hans Død en stor Kreds

af Mænd og Kvinder i oprigtig Tak for den Gave, vor Kirke og vort Fædreland fik i Johannes Munck, og den samme Kreds vil forenes i Bøn for Fru Munck, der var sin Mand den vidunderlige Medhjælp, om at den gamle Velsignelse maa hvile over Møltrup Optagelseshjem under de nye Forhold.

Forhandlingerne har i de senere Aar rundt omkring ved Møder, ogsaa ved Foreningens aarlige Bestyrelsesmøder, drejet sig om den Revision af Børneloven, som egentlig skulde være kommen 1910, og som maatte komme. Endelig lykkedes det at faa vedtaget Lov om Værgeraadsforsorg m.m. ved Folketingets 3dje Behandling 11. Maj 1922, overensstemmende med Vedtagelsen i Landstinget og efter nøje Samarbejde mellem alle Partierne, og 12. Juni 1922 fik vort Land den nye Børnelov, hvorunder Børnesagsarbejdet skal leve, virke og udfolde sig med nye Fremstød. Hvorledes den nye Børnelov vil virke, og hvorledes særlig det private Initiativ igennem de store Hovedorganisationer vil kunne arbejde sig videre frem, er ikke let at sige; men hverken Børneloven eller de vanskelige Tider gennem de kommende Aar vil kunne undvære dem.

Naar »Kristelig Forening til Børns Redning« nu efter 25 Aars Forløb ser tilbage paa Forholdene i 90'erne her i Danmark, maa vi udbryde: Hvor er dog alt forandret, det er ikke blot Foreningens Navn 2 Gange, men Børnesagens Forhold i vort Land. Det er ikke underligt, at netop 90'erne, hvor Mørket var saa stort indenfor Børne- og Ungdomsverdenen, blev en Gennembrudstid for Børnesagen, hvor de store Fællesorganisationer dannedes for at drage frem som en Hjælpehær til Undsætning for alle de ulykkelige Børn, der laa udplyndrede paa Vejen. Den 15. Oktober 1894 dannedes »De danske Plejehjemsforeninger« som Fællesorganisation, 9. September 1898 »Kristelig Forening til offentlig tiltalte og straffede Børns Redning« som en Landsorganisation, og 6. Juli 1901 »Dansk Børnehjemsforening« som en Fællesorganisation, og endelig senere 29. Maj 1907 dannedes »Foreningen for Opdragelsesanstalter«. Rundt om i vort Land gror det forebyggende Arbejde nu frem, og baade fra Statens, Kommunernes og det

private Initiativs Side har man taget fat, saa der øves et stort Arbejde til Hjælp og Værn for Børnene allerede fra det første spæde Aar. De 4 store Landsorganisationer har udviklet og udformet deres Arbejde i stedse større og rigere Former, og hvad varmhjærtede Mænd og Kvinder med smaa Pengemidler havde den Gang taget op for egen Regning og Risiko og ofret Liv, Helbred og det, de ejede, for at hjælpe ulykkelige Børn, har siden den Tid paa alle Omraader kunnet udvikle sig paa rigere og bedre Maade. Maatte vi dog altid erindre med Tak og Beundring deres Arbejdes aandelige Lødighed og Kraft og hele deres opofrende, selvforglemmende, stille Gerning.

En ny revideret Børnelov skal nu udformes i Livet, og de nyvalgte Værgeraad skal selv forstaa deres Ansvar, hvor de staar, og selv anbringe Børnene, hvor de anser det mest forsvarligt. En større Forstaaelse og Kærlighed til Børnenes Sag er bleven vakt, og om vi end ikke kan sige, at Børnesagen i Danmark er i dybeste Forstand bleven en Menighedssag og en Folkesag, er dog mange Kræfter rundt om i vort Land sat i Gang, saa at Børnesagen i Danmark fuldt ud staar paa Højde med andre Landes, selv om vi stadig kan lære meget af dem.

Og naar Foreningen ikke alene ser paa det Grundlag og de Omgivelser, hvorunder den nu lever og virker, men paa sin egen Virksomhed, hvad der er udført i de Aar, og hvorledes den nu staar, maa den staa undrende og glæde sig. En Skare af vildfarende Børn og unge er igennem de 25 Aar gaaet ud og ind gennem dens Døre, og 2712 kom i de Aar ind under dens Omsorg og Pleje. 2712! som skulde hjælpes og plejes, helbredes og forvandles, hver eneste en af dem, til et helt nyt Liv med nyt Mod, nye Kræfter, en hel ny Fremtid, og i Øjeblikket staar endnu over 350 under dens Varetægt. Det har groet rundt om, det kan man se paa Ourø's flade Strand, eller hvor det lille bitte Husmandshus laa derudenfor Ærøskøbing; det har groet siden den lille første Artikel: »Børn i Fængsler«. En stor, lykkelig Ungdomsskare er groet op under Foreningens store Tag, og de gaar nu omkring mange af dem som dygtige, modne, ja

troende Mænd og Kvinder i alle Livsstillinger, universitetsdannede Mænd, Lærere, Købmænd, Haandværkere, Skibskaptajner, Landmænd eller som flittige, lykkelige

FORENINGENS BESTYRELSE MED GÆSTER 1922.

Arbejdsmænd. Ja, der var dem, det gik daarligt med, men derfor blev Foreningens Gerning for dem dog ikke forgæves, og en Dag kan den kærlige Sæd, der blev saet i deres Hjerter, bære lykkelig Frugt.

Og Hjemmene groede op og udformedes hver til sin Gerning, en Stab af dygtige Forstandere drog ud fra Kristelig Forenings Gerning til et Arbejde paa vort Lands Opdragelseshjem: der er Forstanderne Ludvig Beck, Holsteinsminde, Axel Bonnevie, Godhavn, Boje-Rasmussen, Landerupgaard, og Kragh-Müller, Hesselager, ligesom Forstanderne Lind, Udby Pige hjem, Frydensberg, Godhavn, med flere, fik deres Fremstød eller nye Tilskyndelser gennem Foreningen. Og Foreningen, der begyndte med de 500 Kr. ovre fra Amerika, og som har gennemlevet mange vanskelige og trange Tider, staar nu konsolideret, saa den frejdig kan se Fremtiden i Møde ogsaa overfor nye Opgaver, der kan blive lagt paa den. Foreningen har nu en Legatkapital paa 177468 Kr. 66 Øre, og dens Regnskab balancerer 31. Marts 1923 med 280686 Kr. 00 Øre. Dermed er ikke sagt, at Foreningen ikke trænger til flere Midler. Den trænger først og fremmest til Menneskers Kærlighed og Forbøn, men den trænger ogsaa stadig til Gaver, Aarsbidrag og testamentariske Gaver, og vi haaber, at det maa blive forstaaet bedre og bedre rundt om i vort Land, saa at Foreningen kan naa ud til flere og flere Børn, hjælpe dem bedre og bedre og dygtiggøre dem for Livet.

Foreningens Organisation er ved at blive revideret, saa at den ikke blot er Rammer, men saa at der staar i hvert Amt en Skare Mænd og Kvinder, der hver især vil være med til af Hjærtet og i Gerning at løse Foreningens store Opgave. Sønderjyllands 4 Amter er nu inddragen i Arbejdet og ligesaa Aalborg og Viborg Amter, hvor der hidtil ikke har været noget Udvalg. Skal Foreningen nævne de Opgaver, der maa paahvile Udvalgene, maa nævnes:

- 1) at vække Kærlighed og Forstaaelse af de vildfarende Børns Nød, hjælpe og værne dem;
- 2) at være Mellemed mellem Værgeraadene og Foreningen;
- 3) at søge om Hjælp fra Foreningen til Børn og unge, der er i Fare for at gaa til Grunde, men som ikke kan komme ind under Værgeraadet;

- 4) at finde gode Plejehjem, Tjeneste- og Lærepladser;
- 5) at finde Tillidsmænd i hvert Sogn og Tilsynsværger for de Børn, som anbringes indenfor Udvalget;
- 6) at indsamle Penge til Foreningen.

Naar nu Foreningen ser fremad, er det med et lyst og frejdigt Haab i Bøn og Tro paa den Herre, som hidtil har ledet den fremad og ladet Arbejdet lykkes.

Ourø Optagelseshjem, det historiske Sted i Danmark,

hvorfra Optagelses- og Iagttagelseshjems-Tanken udgik, har afsluttet sin Virksomhed, det hører den svundne Tid til. Hjemmet er nu ved at omdannes til et

Pige-Opdragelseshjem; en ny Forstander og Forstanderinde, Carl Jensen og Hustru, er antagne til Gerningen, Fru Jensen, født Andreasen, er uddannet

FORSTANDER CARL JENSEN OG HUSTRU.

i en tilsvarende Gerning og har virket i mange Aar som en meget dygtig Lærerinde paa Gunslev Pigeheim, og han er uddannet som Landmand. Begge kommer de fra »Arbejdet adler«s Koloni »Klosterhede« og skal nu prøve deres Kræfter paa den svære Opgave at søge at redde store vildfarende Piger. Henad Efteraaret vil Bygningerne være færdige, og Pigerne rykker ind og vil sikkert hurtigt fylde Hjemmet. En ny Gerning er dermed begyndt paa »Ourø Slot« ved den friske, aabne Ourø Strand. Planer om et nyt Hjem for de konfirmerede Drengene fra Ourø er ved at blive realiseret, idet Undervisningsministeriet har meddelt Foreningen, at det vil være sindet at indhente Bevillingsmyndighedernes Samtykke til, at Foreningen overtager Driften af Sølager Optagelseshjem fra 1. December d. A. at regne.

FORRETNINGSUDVALGET 1923.

**DIREKTØR C. FABRICIUS, DOMMER E. HVIDBERG, SEKRETÆR M. LIND, PROVST
SIMON HANSEN, DOMMER N. H. GLARBO, PROFESSOR N. A. LARSEN,
PASTOR NISSEN.**

Formændene i Forretningsudvalget.

PROFESSOR SØRENSEN. 1902—03.

ASSESSOR COLD. 1903—06.

PROFESSOR LARSEN. 1906 OG 08-10.

PASTOR NISSEN. 1907.

OBERSTLØJTNANT LANGHOFF. 1910-17.

PROVST SIMON HANSEN. FRA 1917.

Ligesom Foreningen er i Færd med at slutte de 25 Aar, tilfalder der den pludselig en meget stor og herlig Gave. Paa en af Pastor Nissens Rejser for Foreningen for at organisere de gamle Udvalg bedre eller danne nye, kom han til Aalborg og kom der i Forbindelse med Forstander Christensen ved Hasseris Optagelseshjem ved Aalborg og derigennem med dette Hjems Bestyrelse, og Resultatet blev, at *denne under Ministeriets forventede Approbation i et Gavebrev forærede Kristelig Forening*

det smukke, velindrettede Hasseris Optagelseshjem med en stor og god Have og 2 Tdr. Land. Bestyrelsen skriver:

Bestyrelsen for de nordjyske Værgeraads Optagelseshjem overdrager herved Hjemmet til »Kristelig Forening til Børns Redning.«

Louise Raaen.

Sofus Raaen.

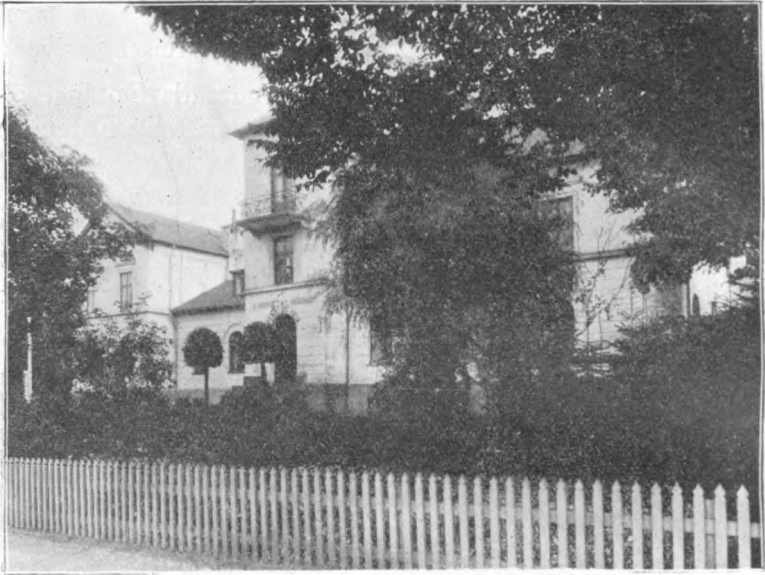
Det er en ufattelig stor Lykke for Foreningen, saa meget mere som Foreningen i mange Aar har sukket efter et Hjem i Jylland.

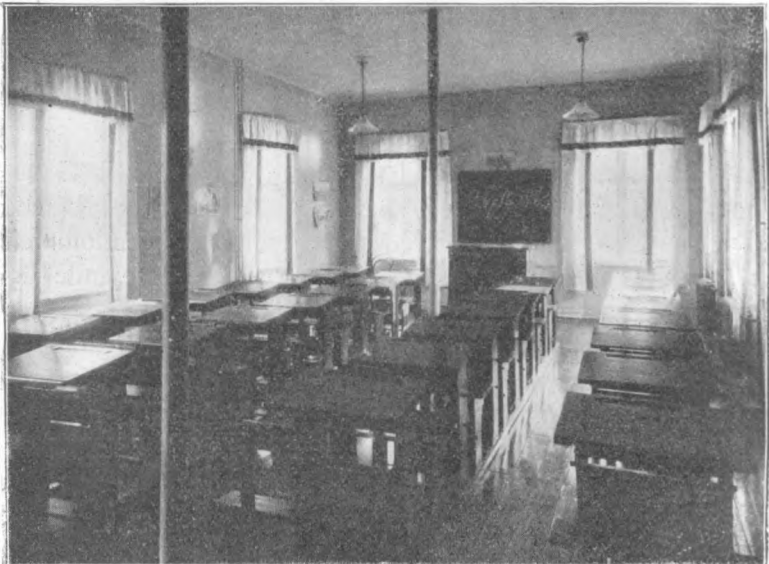
FABRIKANT S. RAAEN OG HUSTRU.

Om Hjemmets Tilblivelse oplyses følgende: I Gavebrev af 15. Marts 1907 skænkede Fabrikant S. Raaens Svigermoder, Enkefru Hedeveg Petersen, Ejendommen »Landlyst« med Bygningen og Have til en selvejende Institution som Optagelseshjem for Børn og endvidere 10000 Kr. til forskellige Forandringer ved Bygningen, som fuldendtes samme Aar. Den 3. Juli s. A. antoges daværende Sergent og Privatlærer C. Christensen og Hustru til at lede Hjemmet. Forstander Christensen, der er født 26. August 1877, fik Præliminæreksamen 1894, blev Sergent og i 1907 Forstander. Hans Hustru er født 2. Februar 1884.

Fabrikant S. Raaen og Hustru sikrede i flere Aar

HASSERIS OPTAGELSESLJEM, SET FRA VEJEN.

SKOLESTUE PAA HASSERIS OPTAGELSESLJEM.

HASSERIS OPTAGELSESHJEM SET FRA HAVEN.

Hjemmets Drift, indtil Betalingen af Plejpenge og Stats-tilskud kunde for en Del dække Driftsudgifterne. I 1914 skænkede Fabrikant Raaen 2 Tdr. Land til Hjemmet, og i 1916 bekostede han den store Tilbygning af Skolefløjen med Skolestue, Gymnastiksal, Opholdsstuer m. m., der ialt kostede c. 54000 Kr. Det første Barn ankom

FORSTANDER CHRISTENSEN OG HUSTRU.

14. Maj 1908, og siden den Tid har der været over 700 Dreng og Piger paa Hjemmet, der er beregnet til 40 Børn. Om alt gaar vel, har Foreningen tænkt sig at anvende Hjemmet til ukonfirmerede Dreng. Fabrikant S. Raaen, der er født 25. April 1852, og Hustru Louise, født Petersen, der er født 12. November 1856, har i mange Retninger øvet en stor filantropisk Gerning og ikke mindst indenfor Børnesagen baade med Arbejde og Penge-midler; saaledes startede han et Smaabørnshjem i Aalborg, hvilket han i flere Aar opretholdt ved egne Midler, og som han udvidede i 1917 med en Tilbygning til et Beløb af 48000 Kr.

Idet Foreningen hjærtelig takker Bestyrelsen for den uventede og prægtige Gave, vender vi særlig Takken til Fabrikant Raaen og Hustru og udtaler vort Haab om, at Foreningen maa øve en tro og nidkær Tjeneste i dette Hjem, som allerede har udført i saa mange Aar en stor, velsignelsesrig Gerning, og som er begyndt af Hr. Fabrikant Raaen og Frue med saa stor Kærlighed og Forstaaelse af de ulykkeligstillede Børns Nød og Trang til Hjælp.

Foreningen slutter de forløbne 25 Aar med Tak og atter Tak. Vi fatter ikke, hvor de mange Aar er blevne af, men langt mindre, hvorledes det har kunnet lykkedes, som sket er. Foreningens Tak maa gaa udad til de mange Mennesker, som igennem Aarene har hjulpet den, til Stat og Kommuner, men allermest til vor himmelske Fader, som har gjort alt vel for den og ladet Gerningen lykkes.

Lige siden Kaldet lød om at tage denne Gerning op blandt de allerulykkeligste Børn og unge, har det været Gave paa Gave, alt — alt sammen, og Foreningen og dens Medarbejdere har oplevet Virkeliggørelsen af Augustins bekendte Bøn: »Forlang af mig, Herre, hvad Du vil, men giv mig saa, hvad Du forlanger.«

Ourø.

Da jeg i sin Tid blev kaldet til at paabegynde Arbejdet paa Ourø Optagelseshjem, spurgte en kendt og meget dygtig Skolemand mig: Hvorledes er det? Ligger Ourø ikke i Smaalandsøhavet?

For os, som traadte vore Børnesko i Opdragelsens Kunst, og for mange af de Gutter, som der fandt et Hjemsted, blev ikke alene Navnet en kendt, kær Lyd, men Ourø blev os en Rigdom, en Kilde til Liv og Kraft, som vi stadig føler risle gennem vore Aarer. En af mine kære Drengene derovre skrev for Aar siden fra et K. F. U. M.s Hjem i Amerika, hvis Herligheder han beskrev, bl. a. et stort Svømmebassin: »Jeg lærte at svømme paa Ourø — husker du Ourø? Det ligger mellem Tudse Næs og Hornsherred lige over for Kongsøre... De gamle kendte Navne, kære for dem, som, revne bort fra Saksogades Elendighed, her mødte Naturen i sin smilende Skønhed, naar Solen glitrede ud over Stranden, og i sin Vælde, naar Stormen brasede ind fra Nordvest ned over Lammefjordssænkningen ind i vort Hjemmes Hestesko, saa at Vinduerne klirrede og Tagstenene klaprede, — kære for os, som her lærte Livet for Næstens Barn at kende i al dets Friskhed og Dybde. Fjernt fra Menneskesamfund, paa den isolerede Udkant af en isoleret Ø, hvor Drengene uvilkaarligt kom stormende, naar en fremmed viste sig, med Raabet: Der er en Mand!...

Jeg har aldrig prist Hjemmets Beliggenhed paa en Ø — det var et Fejlgreb ud af norsk Paavirkning. Man merkt die Absicht und wird verstimmt! — der kan være Hindringer nok at overvinde i de Barnesjæle i Forvejen. Og der findes Steder nok i Danmark, som yder den samme Naturherlighed som Ourø's Nordvestkyst. Men Naturherligheden og Isoleretheden er i sig selv Værdier, som, naar de tages i Brug af troende Sind og levende Glæde over at have faaet Lov til at gøre Gavn i Kærlighedens Tjeneste, magter at knække haarde Skaller og faa Hjertelivet til at gro ogsaa der, hvor Betingelserne for Liv fra Spædalderen af har været de ringest mulige.

Og saaledes har »Ourø« virket ind paa mange Sind, ja, der var dem, der blev »ourøsyge«, savnede den friske Strand og den hyggelige Stue, saa det kneb at holde ud i Plejehjemmet bagefter.

Det var et Nybyggerliv, Aksel Bonnevie, min Hustru og jeg levede derovre den første Tid. Det første, vi oplevede, da vi kom til Øen d. 7. November 1900, var at fare vild og havne ude paa Vestsiden af Øen, hvorfra vi paa en Bakke fik Øje paa det store rødtagede Hus, som skulde blive vort lyse Fremtidshjem i 7 Aar. Alt var Kaos, hvis det ikke var tomt, men alt havde Nyhedens Interesse, og det hjalp gennem de første vanskelige Tider.

Det værste var, hvad man egentlig skulde med de Gutter, som kom. For var end Hjertet varmt, var Forstanden endnu ikke oplyst, det skulde Livet jo besørge, og havde jeg end været »Seminarie-Medforstander« — dog ikke Lærer i Pædagogik! — saa stod det mig ganske uklart, hvilken Pædagogik jeg skulde anvende over for Otto, da han d. 14 — tror jeg — kom anstigende som eneste »vildfarende«. Dog det gik. Bonnevie og jeg lærte Københavnerslanget og do. -viserne fra friskeste Kilde, naar vi for ret at faa fat i Gutterne sad med dem nede i Tanghulerne ved Stranden og aflurede dem deres Væsen. Ja, saa godt levede vi i deres upolerede Selskab, at vi sidenhen, da de blev mere kultiverede, savnede de første Dages Naturlighed, skønt den lugtede svært af Rendestenen.

At det naturlige og dybtgaaende Samliv, vi levede med Drengene, satte sit Mærke i deres Sind, blev gennem mange Breve og Besøg en Kendsgerning i vort Sind, som bekræftede den Tro, hvormed vi gik til Gerningen, og som siden har været en solid Grundvold at bygge videre paa. Tiderne har forandret sig, der er kommen Lov og Stat i Arbejdet, og Fristelsen til at søge Værdierne andre Steder end i det hjertelige Samvær med dem, som skal hjælpes, og alene kan hjælpes ved Guds hellige Aand med os som Tjenere, har været stærk, maa-ske for stærk for mange af dem, som kom ind i Arbejdet. Det er en velsignet Ting at have sine Rødder i de Tider,

da den Fristelse ikke var saa stærk over os, da »Lille Guds Barn! hvad skader dig!« var en bærende Sang for Barnesindet ikke alene hos de smaa, men ogsaa hos de store. En af mine gamle Gutter skrev for ikke saa længe siden fra Horsens Tugthus, hvor han var havnet: Jeg kan med min bedste Villie ikke faa fat, jeg kan med Ærlighed ikke tro paa, hvad Testamentet fortæller. Jeg indrømmer — som Barn paa Ourø, hvor det... ja, jeg ved næsten intet Udtryk for det, der rørte sig i mig, naar De holdt Morgen-, men særlig Aftenandagt. Jeg var betagen, naar De holdt Andagt om Aftenen, og der Dagen efter skulde nogen af os Drengene rejse. Men der er saa mange mørke Punkter imellem, at jeg ikke kan fremkalde hine Stunder for ogsaa der at prøve at finde Hjælp. — Gennem saadanne Ord ser man dybt ind i Menneskelivet med al dets Kval og Kamp, men ogsaa med dets Værdier, som engang skal folde sig ud. At se den store hvide Flok gennem den Skare, som er draget gennem vort Hjem, er ikke saa svært for den, som har faaet Lov til at leve »bag Gardinet« i en Gerning som den, der blev vor paa Ourø, langt sværere for de mange, som kun staar uden for og kigger ind ad Ruderne og ikke faar Troens Livssammenhæng at bygge videre paa.

Endnu kan der af og til dukke et Brev op fra en af de mange: Husker du mig? — Og det kan være svært at sige nej og se Skuffelsen for Øje! Sandt er det dog, at Bevidsthedslivet slaar ikke til til at bevare alt det og alle dem, som engang gik gennem Tanken eller stod for Øje. Men dets og deres Virkelighed staar lige fast, etsteds lever de — her eller hist — og de Baand, der blev knyttede, de Ord, der blev talt, den Hjælp, der blev ydet — alt ud af Tro, det er dog af de usynlige Stene, som Gud giver os Lov til at lægge paa hans Riges Hus her paa Jord.

Og for os, som var med fra Begyndelsen, blev Ourø Optagelseshjem *en Velsignelse*.

Ludvig Beck.

Ourø Strand og Isefjord.

Ved Du en Strand med Holme smaa,
 som bød til større Fest?
 Og spredt omkring laa Stene graa
 at øve sine Kræfter paa,
 og Hurra, naar de flytte maa,
 — den største, den var bedst!

Ved Sara Marie og Ludvig Becks Sølvbryllup.

En varm, diset Sommermorgen for 10 Aar siden var det, at vi sejlede afsted fra Ourø Strand — jeg — som den sidste af Børnehjemmets første Beboere, det Hjem, der blev staaende for os som Barndomshjemmet med Lys og Lykke, med Glæde og Fred!

Vandet laa fuldstændig spejlblankt. Da vi var lidt ude, lettede Disen, og hvert eneste Sted af Kysterne, som Øjet faldt paa, var vel kendt, og Hjertets Tanke var den ene, den stille, store Tak! Nej, ikke en Plet var der rundt om, hvor vi ikke en Dag var landet med Baad og Dreng — og med Mad naturligvis, og hvor Dagen levedes, saa dens Minde aldrig senere slettedes ud af Sjælen. — Nu faar jeg i Skrivebordsskabet fat i en af de store fyldte gule Konvolutter med Udskriften: »Breve fra gamle Ourødreng«; mon der skulde være et af dem, hvori der skrives om Ourø Strand? Hør et Par af de sidste!

København, den 29. Januar 1923.

Da jeg fik jeres Adresse at vide af Ernst — som jeg tilfældig mødte, vil jeg lade jer vide, at jeg er i Live endnu trods de sløje Tider. Det er jo snart længe siden, at vi har set hinanden, men jeg har tit og mange Gange tænkt paa jer og paa den lykkelige Tid, som jeg havde, da jeg var Ourø-Dreng, den Tid glemmer jeg heller ikke i hele mit Liv. Jeg sejler jo til Søns nu og har været i Holbæk med en Damper sidste Aar, og saa tog jeg en Tur over til Ourø, jeg og en Kammerat fra Skibet. Vi gik der langs Stranden, hvor jeg som Dreng — altsaa Ourø-Dreng — gik og samlede Stene til vore Stensamlinger, aah, den Tid kommer aldrig igen. Jeg har været ude at sejle hele Sommeren, lige i Øjeblikket har jeg ikke noget at bestille, men det varer ikke ret længe, før jeg

kommer ud igen. Ja, dette Brev er fra en gammel Ourø-Dreng, Alfred, som i sin Tid blev konfirmeret paa Ourø og kom i Smedelære ude paa Landet i Jernvedlund ved Grestedbro, men som nu har slaaet sig paa Søen. Jeg har været fast i Marinen sammen med Ernst Jeg er snart ved at blive en gammel Dreng, jeg bliver 29 Aar den 16. Februar! Nu til Slut de kærligste Hilsener til Dem, Hr. og Fru Bonnevie. Jeg skal hilse fra Ernst. Mange Hilsener fra Mor!

Eders altid gode Dreng

Alfred.

Det andet Brev er kun faa Dage gammelt, det er dateret »El-Kreider«, Algier, den 21. Juli 1923, og Brevskriveren, der en Dag havde staaet uden Hyre i Marseilles Havn, har i fem Aar tjent i Fremmedlegionen, kæmpet i Marokko og døjet meget ondt.

Langt blev de kastet omkring paa Verdens Kyster de smaa Drengene fra Ourø Strand, og »Livets bitre Alvor« maatte de lære, men Solskinsdagene ved Isefjord glemte de aldrig gennem alt mørkt! Gud ske Lov for det! Tænk, at du har faaet Lov til at være med til at bringe Solskin, at smaa Ourø-Drenges Tanker finder frem til dig gennem lange Veje og mange Aar! Han skriver bl. a.: — — »Det vil selvfølgelig forbavse Dem at høre fra mig efter saamange Aar hernede fra Afrika; men jeg vil nu prøve at sætte Deres Tanker c. 18 Aar tilbage i Tiden og spørge Dem, om De endnu kan erindre Kaj, den lille Dreng, som paa Ourø fik Navnet »Mansa«, et Navn, som min gode Ven Hr. Boje-Rasmussen gav mig. De kan tro, i de mange Aar, der siden er forløbet, er mine Tanker stadig vendt tilbage til Barndomshjemmet paa Ourø. Jeg har mange Gange senere herude, naar jeg har prøvet Livets bitre Alvor, tænkt paa de glade Barndomsdage, paa hvordan vi Ourø-Drengene muntrede os i Leg, drev Sport og især Svømning ved den dejlige Strand. Desværre har Livet ikke altid været saa let for mig. Jeg kan ogsaa tydelig huske den Dag, da De besøgte migovre i Jylland hos en Husmand — Kresten, hvor

vilde jeg gerne været med Dem, da De rejste tilbage til Ourø igen....«

Tilbage til Ourø igen!! Alle rejste vi dog Turen mange, mange Gange fra de fjerne Strande til Stranden med Børnehjemmets hvide Bygninger og røde Tage, og i mange Hjerter lød det sikkert ved Rejsens Maal, naar vi i Tankerne saa ud over Isefjorden, der laa dejlig farvet af den nedgaaende Sol: Tak, Tak for alle Ting i Jesu Navn!

Margrete og Axel Bonnevie.

Pionerarbejdet.

»Vil De med hen i K. F. U. M. (Aarhus) og høre, hvad en københavnsk Præst og en Børnehjemsforstander har at sige om et paatænkt Redningsarbejde indenfor den forsømte og vildfarne Børneverden i Danmark?« sagde nu afdøde Grosserer Carl Bertelsen i Aarhus, hvis Gæst jeg netop var den Dag og Time, da disse Mænd vilde forelægge nævnte Sag for en snævrere Kreds af Arbejdere indenfor Menigheden i Aarhus. — Jeg gik med, og det førte til, at jeg paatog mig at gøre en Rejsepræsts Gerning som Talsmand for denne sunde og gode Sags Gennemførelse. Da det var mig bekendt, at England allerede i et Par Menneskealdere havde gjort en saadan Gerning indenfor den forsømte og derfor ofte vildfarne Børneverden, indledede jeg min Gerning med at gøre en Studierejse til England. — Beriget af, hvad jeg saa og hørte i England og af at stifte Bekendtskab med det omfangsrige og belærende Materiale, som i Form af Tidsskrifter og Aarsberetninger forelaa om dette Redningsarbejde i England, optog jeg min Gerning som Rejsepræst.

Mit Arbejde var ret alsidigt. — En Dag fik jeg et Vink om, at 2 Børn levede under saa fortvivlede Forhold, at det vilde føre til deres Ødelæggelse i enhver Retning, saafremt der ikke blev skredet ind for at fjerne Børnene fra deres Omgivelser.

Børnenes »Hjem« hørte sandelig med til det »mørkeste København«. Efter at have passeret Forhusets snævre Gang og den ældgamle Ejendoms For- og Baggaard, naaede jeg ad en brøstfældig Trappe op til Børnenes »Hjem«. Plads kan ikke gives mig i dette Skrift, og Ord kan vanskeligt skildre, hvad mit Blik mødte, da jeg traadte ind i dette »Hjem«. — Tre sammenløbne Par havde slaaet sig ned i et Kammer oppe under denne Rønnes Tag. — En af Kvinderne bar et adeligt Navn, og en anden tilhørte en af Norges bedste Familier, hvorfra hun som ung Pige var udstødt paa Grund af et sædeligt Fald. — Der laa disse 3 Par mellem hverandre, drukne i alskens Urenhed. Men mest hjertegribende var dog Synet af den Dreng og Pige, som det var mit Maal at redde fra den visse Undergang under disse stakkels skibbrudne Menneskers Indflydelse. — Mad! Mad! Har du Mad? sagde den ældste — Drengen —, jeg er saa sulten! »Maa jeg faa Lov til at tage disse 2 Børn med mig og give dem Mad og Klæder og hjælpe dem paa enhver Maade?« sagde jeg. — »Gud velsigne Dem,« sagde den berusede Moder; »tag De dem bare, saa er jeg a' med dem —; De vil være bedre mod dem, end jeg har været,« og saa græd hun, som en beruset Kvinde kan det. — Saa tog jeg Pigen paa Armen og Drengen ved Haanden og forlod dette ulykkelige »Hjem« efter at have talt med den enkelte af Hjemmets Beboere.

Jeg maa springe mange interessante Mellempisoder over, inden vi fik disse 2 Børn anbragte i 2 gode, barnløse Hjem i Nørre-Jylland.

For at gøre vor Sag kendt ud over Landet rejste jeg fra By til By, fra Landsdel til Landsdel, talte i Kirker og Missionshuse, Raadhussale og Forsamlingsale og kunde som Regel glæde mig ved en talrig og interesseret Tilhørerkreds, gode Kollektor, ved at faa Indsamlinger sat i Gang, som efter min Bortrejse indbragte ikke ubetydelige Summer, og — hvad der var noget af det vigtigste — ved at se ét eller flere Ægtepar blive tilbage efter Møderne, villige til at aabne deres Hjem for et Barn eller et ungt Menneske, som allerede havde været

i Konflikt med Loven. — Forinden jeg kom til en By eller Landsby, skrev jeg oplysende Artikler om vor Sag i den stedlige Presse for derved at berede Sindene og sætte Tankerne i Bevægelse. Sagen skylder Pressen Tak for den Forstaaelse og Velvillie, der lagdes for Dagen ved at stille sig til vor Raadighed. Jeg talte som Regel 5 Gange om Ugen foruden ofte at prædike ved den offentlige Gudstjeneste om Søndagen og benytte Lejligheden til at slaa til Lyd for vor Sag. — Om Dagen besøgte jeg Byernes mest velhavende Borgere for paa den Maade at forøge det finansielle Udbytte af mit Besøg. — I en By fik jeg paa den Maade 5 à 6000 Kroner ind; — i et enkelt Tilfælde fik jeg 20,000 Kr. af een Mand. Af Interesse for vor Sag var det at vinde Landets betydende Personligheder saaledes, at de blev villige til at danne permanente Komittéer, gøre det af kristelige, sociale eller humane Hensyn. — Det glædede mig hjerteligt at træffe saa mange — Mænd og Kvinder, — som var villige til at ofre sig for vor Sag paa den Maade. — Efterhaanden som Skarerne voksede, der trængte til Foreningens Forsorg og bankede paa dens Døre, blev det den klart, at den maatte have Staten med. — Foreningen aflastede Landets Fængsler og forhindrede, at Børn, der efter alle Solemærker at dømmes vilde ende dør, kom der. — Der var saaledes et social-økonomisk Grundlag for en Henvendelse til Regering og Rigsdag med Anmodning om Støtte. — Jeg skrev en Artikelserie i »Nationaltidende« om vor Sag med Overskrift: »Staten og det private Initiativ« — og »Prevention is better than cure« (at forebygge er bedre end at helbrede) — og Foreningen sørgede for, at Regering og Rigsdag blev gjort bekendt med Artiklerne. Ved Samarbejde med de forskellige Regeringsfaktorer lykkedes det Foreningen at faa vor Sag og vort Arbejde anerkendt af Staten ved et Tilskud paa Finansloven, som med Aarene har udviklet sig til et intimt og omfangsrigt Samarbejde til Gavn for de mange Børn og unge, i hvis Lod det faldt at fødes og vokse op paa Livets Skyggeside, og derved til Gavn for Folk og Fæderland. — Dette Pionerarbejde glædede mit

Hjerte, og Minderne fra den Tid hører til de lyseste i mit Liv.

Gud velsigne Foreningens store og samfundsnyttige Gerning i de kommende Dage, som Han har gjort det i de svundne 25 Aar.

Soli deo gloria!

Chr. Christensen,
Sognepræst

Hejnsvig, den 13. August 1923.

Udby Pige hjem.

Naar »Kristelig Forening til Børns Redning« den 9. September fejrer 25 Aars Jubilæum, vil min Hustru og jeg gerne være med til at bringe Foreningen vor Lykønskning og Tak for godt Samarbejde og Støtte til, at Udby Pige hjem i Aaret 1901 fik begyndt Arbejdet med at hjælpe de unge Piger i 15—18 Aars Alderen, der trængte til Vejledning og Uddannelse.

Udby Pige hjem var oprettet 1880 som almindeligt Børnehjem for hjemløse Drengbørn, men gik i 1898 over til at optage Pige børn under Konfirmationsalderen.

Aaret 1901 danner et Vendepunkt i Hjemmets Udvikling. Det var særlig efter Opfordring af »Kr. F.« og »Foreningen af 1837«, at vi begyndte Arbejdet for de konfirmerede Piger. Allerede det første Aar modtog vi fra »Kr. F.« henvend 20 Elever, ligesom Foreningen ogsaa ved økonomisk Støtte og paa andre Maader støttede Virksomheden. Foreningens Formand, Pastor Nissen, holdt i 1900 et velbesøgt Møde paa Hjemmet, ved hvilken Lejlighed han i varme og hjertelige Ord lagde Sagen frem for Tilhørerne, ligesom han stadig har omfattet Gerningen med Kærlighed og Interesse.

Vi bringer derfor Foreningen og dens Formand vor hjerteligste Tak med Ønsket om Lykke og Velsignelse i Fremtiden.

Laura og H. Lind.

Foreningens Organisation. (1/9 23).

Bestyrelse:

Pastor *S. H. Nissen*, Formand, Vordingborg.
 Partikulier *Andersen*, Randers.
 Pastor *Bang*, Skalkendrup.
 Lærer *Birkvig*, Skelskør.
 Rejsesekretær *P. Blomberg*, Kbhvn.
 Direktør *C. Fabricius*, Kbhvn.
 Pastor *Fredsted*, Naur.
 Sygehuslæge *H. Gravesen*, Roskilde.
 Provst *Simon Hansen*, Helsingør.
 Provst *Heiberg*, Kbhvn.
 Pastor *Hendriksen*, Skuldelev.
 Pastor *Holck*, Nakskov.
 Dommer *Hvidberg*, Kbhvn.
 Lektor *Jac. Hoyer*, Rønne.
 Førstelærer *Jensen*, Lendemark.
 Oberstløjtnant *Langhoff*, Kbhvn.
 Pastor *Langhoff*, Hjørring.
 Professor *N. A. Larsen*, Kbhvn.
 Overlærer *Müller*, Aarhus.
 Forstander *Norrild*, Ribe.
 Pastor *Rald*, Hillerød.
 Biskop *Rud*, Odense.
 Provst *Schaumburg*, Holte.
 Pastor *Sestoft*, Østved.
 Pastor *Steen*, Kbhvn.
 Stiftamtmand *v. S'emann*, Haderslev.
 Dommer *Stephensen*, Middelfart.
 Fru *Tolderlund*, Thisted.
 Pastor *Tomasson*, Horsens.

Forretningsudvalg:

Kontor: Rosengaarden 12,
 København K.

Provst *Simon Hansen*, Formand.
 Direktør *C. Fabricius*.
 Dommer *E. Hvidberg*.
 Professor *N. A. Larsen*.
 Pastor *S. H. Nissen*.

Decisor: fhv. Borgmester *Carl Lehmann*.

Dommer *N. H. Glarbo*, Forretningsfører og Kasserer.
 Mads *Lind*, Sekretær.

N. M. Østergaard, Forstander for Ourø Iagttagelseshjem. Tlf. (150.4.
M. Knudsen, Forstander for Ærø Iagttagelseshjem. Tlf. Ærø 44.
R. Riber, Forstander for Iagttagelseshjemmet „Drengbo“, Thorslunde. Tlf. Thorslunde 17.

Nielsen-Kværndrup, Forstander for Iagttagelseshjemmet „Solhjem“ v. Haslev. Tlf. Haslev 119.

K. Thagaard-Nielsen, Forstander for Vejlbj Munkgaard Optagelseshjem. Tlf. Røjle 19.

M. Thuner, Forstander for Pige-hjemmet i Herløv. Frk. *A. Riis-ager*, Plejemoder for Pige-hjemmet. Tlf. Herløv 57.

Fru *L. Blomberg*, Forstanderinde for Staurby Pige-hjem. Tlf. Røjle 115.

1. Kobenhavns Amt.

Sygehuslæge *H. Gravesen*, Roskilde, Formand.

Træskomand *Chr. Jensen*, Daastrup.
 Provst *Varming*, Ørsted.
 Lærer *Pedersen*, Kyndeløse.

2. Frederiksborg Amt.

a. Hillerød-Kredsen.

Pastor *Rald*, Hillerød, Formand.
 Grosserer *Chr. Petersen*, Kasserer, Hillerød.
 Provst emer. *Paludan Müller*, Hillerød.

Provst *Haagen Müller*, Vejby.
 Pastor *Schwalbe*, Tjæreby.

b. Helsingør-Kredsen.

Provst *Simon Hansen*, Formand, Helsingør.
 Comtesse *Ahlefeldt-Laurvig*, Kasserer, Fredensborg.
 Pastor *Moltke*, Asminderød.
 Pastor *A. Kiørboe*, Helsingør.

c. Frederikssund-Kredsen.

Pastor *Hendriksen*, Skuldelev, Skibby, Formand og Kasserer.
 Pastor *A. P. Agers'ed*, Gerlev.
 Hjulmand *N. Nielsen*.
 Pastor *August Møller*, Ferslev.
 Forstander *Østergaard*, Ourø.

3. Holbæk Amt.

Provst *Schaumburg*, Formand og Kasserer, Holte.

Lærer *Carl Wamberg*, Sekretær, Jyderup.

Skoleremester *H. Clausen*, Tølløse.
 Lærer *Th. Thomsen*, Hørby.
 Lærer *Th. Thomsen*, Thorslev.

Underudvalg i Holbæk.
 Lærer *Kr. Kristensen*.

Underudvalg i Nykøbing S.:
 Sagfører *Borre*.
 Pastor *Knudsen*.

4. Sorø Amt.

Lærer *Birkvig*, Skelskør, Formand,
Sekretær og Kasserer.
Pastor *Nyholm*, Slagelse, Næstfor-
mand.
Pastor *Fris*, Munkebjergby.
Fru *Flensborg*, Ringsted.
Politibetjent *Hansen*, Hyllinge.
Lærer *Jensen*, Braaby.
Pastor *Krarup*, Sorø.
Pastor *Krog-Meyer*, Vigersted.
Lærerinde Frk. *Mary Lanzky*, Hald-
agermagle.
Husmand *O. P. Nielsen*, Haslev.
Førstelærer *Nielsen*, Hyllinge.
Førstelærer *N. K. Nielsen*, Nyhol-
sted.
Købmand *Winther*, Ringsted.

5. Præstø Amt.

Førstelærer *J. P. Jensen*, Lende-
mark, Stege, Formand.
Lærer *Ebbehøj*, Mern.
Pastor *Glahn*, Kongsted.
Førstelærer *Joh. Hansen*, Flintemose.
Førstelærer *Herbo*, Olstrup.
Førstelærer *Jensen*, Bjælkerup.
Seminarie lærer *Niels Juel*, Vording-
borg.
Provst *Larsen*, Lundby.
Pastor *Nissen*, Vordingborg.
Fru Borgmesterinde *Nyvang*, Præstø.

6. Bornholms Amt.

Lektor *Jac. Hoyer*, Rønne, For-
mand og Kasserer.
Boghandler *Jørgensen*, Rønne.
Pastor *Kildebæk*, Rønne.

7. Lolland-Falsters Stift.**a. Lolland.**

Pastor *J. Holck*, Nakskov, Formand.
Købmand *Joh. Huus*, Kasserer, Nak-
skov.
Pastor *Dujardin*, Maribo.
Propriet. *Galsgaard*, Lille Kjøbelev.
Pastor *F. Jensen*, Søllested.
Bestyrer *V. Kolbye*, Maribo.
Branddirektor *Skaftø*, Søllested.

b. Falster.

Lærer *Jensen*, Formand, Kasserer,
Karleby.
Amtsvejsinspektør *Holm*, Nykøbing.
Amtsfuldm. *Grant*, Nykøbing.
Gaardejer *H. Løjmand*, Tunnerup.
Kordegnev *Olesen*, Stubbekøbing.
Fru Proprietær *Overgaard*, Vil-
helmsdal.
Lærer *Petersen*, Stubbekøbing.

8. Odense Amt.

Biskop *Rud*, Odense, Formand.
Sagfører *Juul-Petersen*, Kasserer.
Lærer *H. Chr. Nielsen*, Sadolins-
gade 36, Odense, Sekretær.
Borgmester *Bloch*, Odense.
Købmand *Christensen*, Kjerteminde.
Overlærer *Christensen*, Bogense.
Dommer *Fedderson*, Assens.
Fru Kaptajn *Jørgensen*, Odense.
Pastor *Lange*, Odense.
Pastor *Madsen*, Dreslette.
Lærer *Romose*, Odense.
Lærerinde, Frk. *Vilhelmine Schmidt*,
Odense.
Dommer *Stephensen*, Middelfart.

9. Svendborg Amt.

Pastor *Bang*, Formand, Kasserer,
Skalkendrup pr. Hjulby.
Provst *Christensen*, Rudkjøbing.
Pastor *Hjort*, Ryslinge.
Pastor *Ravn*, Nyborg.
Gaardejer *Rosager*, Vejstrup.
Farvehdl. *Thorbenzen*, Svendborg.
Pastor *Wille*, S. Broby.

10. Vejle Amt.

Pastor *Sestoft*, Formand og Kasse-
rer, Ødsted pr. Vejle.
Fru Købmand *Joh. Andersen*, Vejle.
Provst *Christensen*, Vejle.
Forpagter *Hansen*, Thyrasminde.
Lærer *Hovgaard*, Højrup.
Proprietær *And. Laursen*, Bøgely.
Gartner *Lorentsen*, S. Vilstrup.
Murer *C. Madsen*, Kolding.
Fru Bankdirektør *Jacob Petersen*,
Vejle.
Drejmester *Sørensen*, Fredericia.
Fhv. Kredslæge *Thorborg*, Hornsyld.
Pastor *Traustedt*, Gauerlund.

11. Gl. Skanderborg Amt.

Pastor *Tomasson*, Formand, Hor-
sens. Tlf. 947.
Provst *Clausen*, Vinding.
Sognepr. *Blinkenberg*, Skanderborg.
Sognepræst *Thuesen*, Silkeborg.
Toldkasserer *Müller*, Horsens, Re-
visor.
Partikulier *Chr. Jørgensen*, Horsens,
Revisor.

12. Aarhus Amt.

Lærer *Müller*, Formand, Aarhus.
Adjunkt *N. A. Schmidt*, Sekretær
og Kasserer, Aarhus.
Fabrikant *Andersen*, Aarhus.
Købmand *Brabrand*, Aarhus.
Købmand *G. Beck*, Aabyhøj.

Stiftspr. *Bruun-Rasmussen*, Aarhus.
 Pastor *H. P. Christensen*, Harlev.
 Pastor *N. Johan Laursen*, Aarhus.

13. Viborg Amt.

Ingeniør *Blichfeldt*, Viborg. Formand.
 Lærer *Kjeldsen*.
 Grosserer *Pilyaard*
 Skoleinspektør *Jakobsen*
 Lærer *Gunnar Christensen*.
 Missionær *Christiansen*.
 Borgmester *Hørring*.

14. Randers Amt.

Pastor *Ring*, Ørsted, Formand.
 Lærer *Jakobsen*, Nødager, Sekretær
 og Kasserer.
 Partikulier *R. C. Andersen*, Randers.
 Købmand *N. Elgaard*, Vivild.
 Byraadssekretær *P. von Spreckelsen*,
 Randers.
 Sygehusinspektør *N. A. Thomsen*,
 Randers.
 Lærer *Chr. Bertelsen*, Randers.
 Forstander *Niels Hansen*, Børne-
 hjemmet, Randers.
 Malermester *Chr. Ilvad*, Randers.
 Gaardejer *Jens A. Bøss*, Ørsted.
 Pastor *Wilhelm*, Randers.

15. Aalborg Amt.

Cand. phil. *Hoff*, Aalborg.
 Købmand *Vindel*.
 Politimester *Buch-Petersen*.
 Politibetjent, Frk. *Anna Nielsen*.
 Lærer *Ejlersen*.
 Overvagtimester *Klitzen*.

16. Hjørring Amt.

Pastor *Langhoff*, Formand, Hjør-
 ring.
 Dommer *O. C. Knudsen*, Sæby.
 Politibetjent *Bertelsen*, Dronning-
 lund.
 Overlæge *Ewertsen*, Hjørring.
 Overpolitibetjent *Mortensen*, Brøn-
 derslev.
 Pastor *Busch*, Skagen.
 Pastor *Engberg*, Mosbjerg.

17. Thisted Amt.

Lærer *N. Nørby*, Formand, Sekre-
 tær og Kasserer, Thisted.
 Fru *Buus*, Hundborg.
 Lærerinde Frk. *Preus*, Thisted.
 Fru *Tolderlund*, Thisted.
 Herredsfuldmægtig *Bach*, Vestervig.

18. Ringkøbing Amt.

Frimenighedspræst *Morten Larsen*,
 Formand, Holstebro.
 Lærer *Pedersen*, Sekretær og Kas-
 serer, Sir.
 Pastor *Agger*, N. Nissum.
 Provst *Boeck*, Lønborg.
 Kredslæge *Busch*, Tarm.
 Lærer *Christensen*, Agerskov.
 Pastor *Fredsted*, Naur.
 Amdsraadsmedlem *P. Hedegaard*,
 Borbjerg.
 Pastor *Jørgensen*, Grønbjerg.
 Pastor *Kelstrup*, Lem.
 Provst *Kristensen*, Ulfborg.
 Lærer *Kristensen*, Asp.
 Valgmenighedspræst *Nielsen*, Bøv-
 ling.
 Provst *Nyholm*, Holstebro.
 Fru Pastorinde *Schaarup*, Stadil.
 Lærer *Smidt-Hansen*, Sdr. Felding.
 Førstelærer *Thomasen*, Vildbjerg.

19. Ribe Amt.

Forstander *J. Norrild*, Formand.
 Ribe.
 Lærerinde Frk. *A. C. Amorsen*,
 Varde.
 Seminarielærer *Kabel*, Ribe, Sekre-
 tær og Kasserer.

20. Haderslev Amt.

Pastor *Jensen*, Jels, vil bistaa ved
 Dannelsen af Udvalget.

21. Aabenraa Amt.

Skrædermester *Askov*, Aabenraa.
 Fru Borgermester *Fink*, Aabenraa.
 Gaardejer *H. P. Iversen*, Svejrup.
 Købmand *Hans Jessen*, Nørre Ho-
 strup.
 Pastor *Ludvigsen*, Aabenraa.
 Lærer *Rasmussen*, Aabenraa.
 Frk. *Rode*, Aabenraa.
 Fru *Ida Matthiesen*, Frøslev.

22. Sønderborg Amt.

Amtsskolekonsulent *Nielsen* vil bi-
 staa ved Dannelsen af Udvalget.

23. Tønder Amt.

Sognepr. *Harboe*, Emmerlev, Højer,
 Formand.
 Lærer *P. Hansen*, Waisenhuset, Tøn-
 der.
 Fru Bankdirekt. *Andresen*, Tønder.